

ÖVERSIKTSPLAN 2012

Emmaboda kommun



ÖVERSIKTSPLAN 2012 Emmaboda kommun

– kommunens långsiktiga planeringsdokument för mark- och vattenanvändningen

Planförfattare:
Kajsa Rosqvist

Medverkande:
Åsa Albertsson
Jan-Olof Olson
Anna Broman
Soltan Mohammadi

FÖRORD

Dokumentet du just nu läser är Emmaboda kommuns **Översiktsplan.**

Av **plan- och bygglagen (2010:900) 3 kapitlet** framgår att

1 § Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen.

2 § Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

3 § Översiktsplanen är inte bindande.

4 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt.

5 § Av översiktsplanen ska framgå

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och pro-

gram av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, och

5. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

6 § Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Det är Emmaboda kommuns avsikt att ha upprättat en översiktsplan enligt gällande lagar.

LÄSANVISNINGAR TILL ÖVERSIKTSPLANEN

Översiktsplanen består av följande dokument:

Översiktsplan 2012 Emmaboda kommun

Dokumentet du för närvarande läser är Översiktsplanens huvuddokument och beskriver Emmaboda kommun idag med mål för utveckling på kort, medel lång och på lång sikt. Denna del ska läsas tillsammans med *Idékatalog 2012*.

Idékatalog 2012 Emmaboda kommun

Här presenteras och illustreras kommunens planer och visioner. Idékatalogen ska läsas tillsammans med *Översiktsplan Emmaboda kommun 2012*.

Samrådsredogörelse Översiktsplan 2012 Emmaboda kommun

Bifogas till översiktsplanen.

Samrådsredogörelse Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Bifogas till översiktsplanen.

Underlag till översiktsplanen:

Emmaboda kommun Översiktsplan – Vatten

Detta dokument omfattar underlag och ställningstaganden avseende alla vattenanknutna frågor och områden i Emmaboda kommun. Översiktsplan – Vatten har behandlats politiskt och vann laga kraft 1990-04-01.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Emmaboda kommun tog fram ett förslag till LIS-plan som var på samråd 2010 och synpunkter inkom då. Ett sammanställt förslag är nu inarbetat i Översiktsplanen till utställningsskedet och en samrådsredogörelse bifogas.

FÖRORD.....	3	VATTENDIREKTIVET.....	36	BESÖKSNÄRING.....	91
LÄSANVISNINGAR TILL ÖVERSIKTSPLANEN....	4	VATTEN I EMMABODA KOMMUN.....	41	TRAFIK.....	93
INLEDNING.....	6	VATTEN – mål och strategi.....	44	TRAFIK – mål och strategi.....	94
DÅ OCH NU.....	8	STRANDSKYDD.....	45	TRAFIKNÄT.....	95
VISION 2025.....	10	BEBYGGELSE.....	46	KLIMATFÖRÄNDRINGAR.....	100
BAKGRUND OCH SYFTE.....	11	BEBYGGELSE – nationella och regionala mål....	47	KLIMATFÖRÄNDRINGAR - konsekvenser.....	101
NATIONELLA MILJÖMÅL.....	12	BEBYGGELSE – kommunövergripande.....	48	KLIMATFÖRÄNDRINGAR – mål och strategi....	103
MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	13	BEBYGGELSE – emissioner.....	50	UTVECKLINGSOMRÅDEN.....	104
MELLANKOMMUNALA FRÅGOR.....	14	LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära läge....	53	KONSEKVENSER.....	106
RIKSINTRESSEN.....	17	BEBYGGELSE PÅ LANDSBYGD – mål och	66	FÖRÄNDRINGAR AV BEBYGGELSE,	
RIKSINTRESSEN I EMMABODA KOMMUN.....	19	strategi.....	66	INFRASTRUKTUR OCH GRÖNSTRUKTUR.....	107
NATURMILJÖ.....	22	BEBYGGELSE I TÄTORT – mål och strategi.....	67	LIVSVILLKOREN I ÖVERSIKTSPLANEN.....	110
NATURMILJÖ – mål och strategi.....	23	SAMHÄLLSSERVICE.....	68	MILJÖMÅL.....	112
SKYDDSVÄRDA NATURMILJÖER – norr.....	24	HANDEL.....	69	MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	116
SKYDDSVÄRDA NATURMILJÖER – söder.....	25	SKOLA OCH BARNOMSORG.....	70	FÖRORENADE OMRÅDEN.....	119
NATURMILJÖ – inventeringar.....	26	VÅRD, OMSORG OCH SOCIAL SERVICE.....	72		
KULTURMILJÖ.....	27	KULTUR OCH FOLKBILDNING.....	74		
KULTURMILJÖER – mål och strategi.....	28	SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP.....	76		
SKYDDSVÄRDA KULTURMILJÖER.....	29	RENHÅLLNING.....	78		
KULTURMILJÖER – inventeringar.....	31	ENERGI, TELE OCH BREDBAND.....	80		
VINDKRAFT.....	32	VATTEN OCH AVLOPP.....	81		
VINDKRAFT – översiktlig bedömning av		NÄRING.....	84		
riksintresseområden.....	34	AREELLA NÄRINGAR.....	86		
VATTEN.....	35	NÄRING – övrigt.....	87		
		FRITIDS- OCH BESÖKSNÄRING.....	88		
		FRITID.....	89		

INLEDNING

Fakta Emmaboda kommun

Landskap: Småland

Areal: 722,4km²

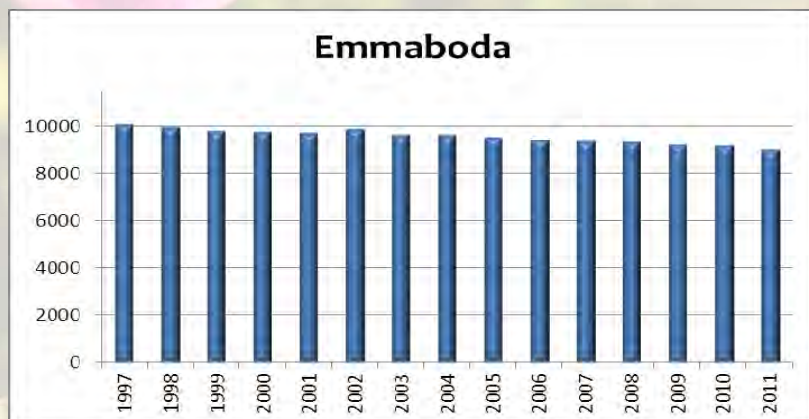
Invånare: 9045 (2012-06-30)

Landskapstyp: Emmaboda är en skog- och sjörik kommun i södra delen av Kalmar län och tillhör sydöstra Smålands slättområde. Uppodlade landskap finns bland annat utmed Lyckebyån i kommunens södra halva.

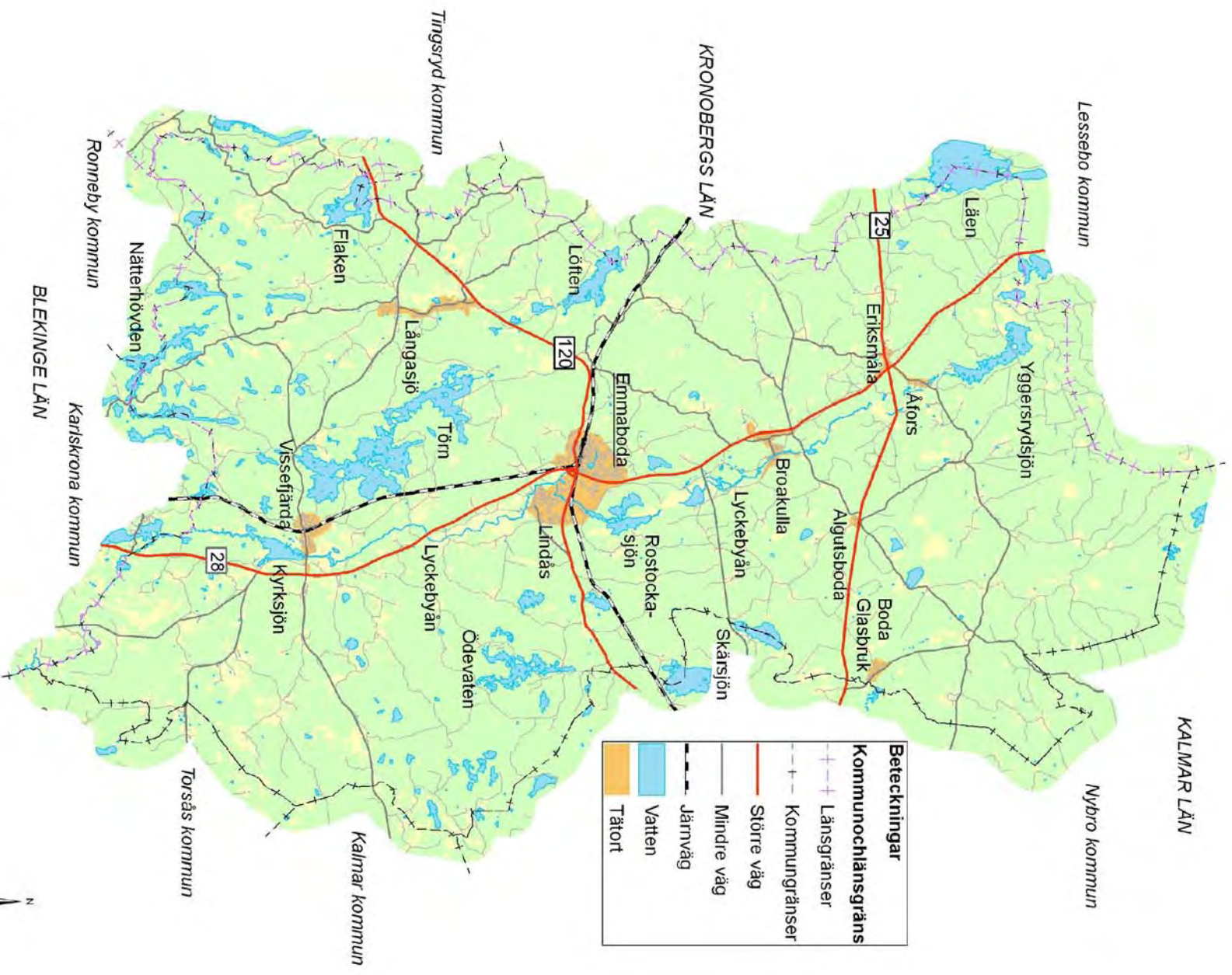
Näringsverksamhet: Emmaboda kommun är traditionellt ett jord- och skogsbruksområde. Under 1900-talet har näringslivet dock breddats och idag är tillverknings-, trä-, och glasindustrin de viktigaste branscherna.

Centralort: Emmaboda

Befolkningsstatistik: Den 30 juni 2012 hade Emmaboda kommun 9045 invånare. Under en 15 års period syns en tydlig pågående befolkningsminskning.



Översiktskarta Emmaboda kommun



DA OCH NU



Bondeupprorsledaren Nils Dacke föddes i Vissefjärda socken, nära nuvarande gränsen till Blekinge, som då tillhörde Danmark. Under 1500-talet krävde Gustav Vasa kraftiga skattehöjningar av folket för att få medel att hålla ihop Sverige till ett rike. Dacke tillhörde den delen av befolkningen som drabbades hårt när kungens fogdar skulle driva in skatterna. Bönderna i trakten gjorde till slut uppror med Dacke i spetsen och han blev ledare för bönderna i Småland. Dackefejden pågick 1542-1543 och Dacke lyckades till en början överraska och besegra kungens trupper. Flera slag utkämpades men, till slut, stod Gustav Vasas trupper som segrare. För att avskräcka de upproriska bönderna i Småland lät kungen sätta Dackes huvud på en påle vid Kalmar slott.

Frihetshjälten Dackes blod rinner även i dag i våra ådror och gör oss frihetsälskande och upproriska med ett nytänkande sätt.



När Emmaboda en gång i tiden anlades som knutpunkt för järnvägen placerades den precis mitt emellan residensstäderna Kalmar, Karlskrona och Växjö med hjälp av en passare. Det blev exakt 57 kilometer till alla tre städerna. Läget ansågs viktigt år 1874 när järnvägen drogs fram. Emmaboda sattes därmed på kartan och ett järnvägssamhälle växte fram runt den viktiga knutpunkten. Innan järnvägen drogs fram var området ren landsbygd. Efter järnvägens intåg, med stationer vid varje litet samhälle, uppstod en dynamisk utveckling präglad av stor framtidstro, en utveckling som vi idag har svårt att föreställa oss.

Trots det, är läget fortfarande lika betydelsefullt, för Emmaboda. Det skapar goda förutsättningar för miljövänliga godstransporter såväl som för arbetspendlare i regionen. Möjlig arbetspendling kan utgöra en viktig möjlighet för en kommun som har en vikande befolkningsutveckling.



Förutsättningarna för ett gott liv i Emmaboda kommun finns och utvecklas. I dagens kommun värnar man om familjen, barnen är viktiga. Det finns bra skolor, ett rikt föreningsliv och gott om fritidsanläggningar för den som önskar ett aktivt liv. Kommunen värnar om kulturen. De gamla kulturmiljöerna vårdas och levandegörs. Den, av Vilhelm Moberg, omskrivna byn Duvemåla är idag ett stort turistmål. Glasbruket i Åfors erbjuder den unika atmosfär som bara byggnader i en levande glasbruksmiljö kan skapa. I Boda Glasbruk finns "The Glass Factory" som är ett upplevelsebaserat interaktivt glasmuseum mitt i Glasriket.

Emmaboda kommun har ett mycket stort antal sjöar som skapar många attraktiva miljöer för besökare och invånare. En viktig resurs för kommunen är just närheten till naturen. Avståndet till flera städer är ändå inte långt, och möjligheterna som det ger, är viktig att ta tillvara på inför framtiden.



Vilhelm Moberg är en person som lämnat ett tydligt avtryck i Emmabodas historia. Denna folkkäre författare föddes 1898 och växte upp i ett soldattorp i byn Moshultamåla. Vilhelm Moberg försörjde sig till en början genom allehanda kroppsarbete men läste alla böcker han kom över. I tonåren började han sin skrivande karriär som journalist på olika tidningar och så småningom fick han framgång som pjäs- och romanförfattare. Vilhelm Moberg var också en energisk samhällsdebattör som inte drog sig för att ta ställning i stora frågor.

Utvandrarserien är förmodligen Vilhelm Mobergs mest kända alster. Böckerna om smålänningarna som lämnade hembygden för det stora landet i väster är kända över hela världen. Boken "Utvandrarerna" blev i slutet av 1990-talet utsedd till "århundradets svenska roman". Han beskriver vår bygd och dess människor med stor inlevelse och detaljrikedom och formulerar en gemensam identitet åt oss. Hans beskrivningar och berättelser om de småländska torparna lever för alltid kvar långt utanför de småländska gränserna.



Redan på stenåldern nyttjade människorna det gynnsamma läget längs Lyckebyåns stränder för boplatser. Lyckebyån har sedan dess haft avgörande betydelse för grundandet av en stor del av kommunens industrier. Några av dessa industricentra som uppstod under 1800-talet är fortfarande verksamma idag även om vattenkraften har förlorat sin betydelse. Xylem, i Lindås är en sådan tillverkningsindustri och är idag kommunens största arbetsplats.

Näringslivet i Emmaboda idag är framförallt inriktat på tre näringsgrenar: tillverknings-, glas-, och träindustri, även stenindustrin spelar en viktig roll. Sammantaget sysselsätter tillverkningsindustrin cirka 53 procent av arbetskraften. Tre fjärdedelar av kommunens yta upptas av barrskog. Skogen har varit betydande för industrin som bränsle och är än idag en viktig råvara för företag i kommunen. Framgångsrika företag är en förutsättning för tillväxt och välbefinnande. Emmaboda kommun vill göra allt vi kan för att ge goda förutsättningar att skapa framgångsrika företag och företagare.



Emmaboda kommun är en del av Glasriket och glasbruksindustrin har tillverkat munblåst glas här sedan 1800-talets andra hälft. Idag utmanar formgivarna, tillsammans med glasblåsarna, ständigt glasets möjligheter. Idag möter du, som besökare, både bruksglas och konstglas i världsklass.

Åfors glasbruk anlades 1876 intill forsen i Lyckebyån. Bruket drevs under åren av olika ägare och under krisåren vid tidigt 1930-tal drabbades glasbrukets slipare av arbetslöshet. De överlevde de svåra åren genom att äta sill och potatis. Detta har gett avtryck och den gata i Åfors där sliparna bodde heter idag just Potatisgatan.

Under de senaste 40 åren har det världsberömda glasformgivarparet Bertil Vallien och Ulrika Hydman-Vallien varit Åfors ansikte utåt. De har kämpat för glasbrukets framtid och glasbrukstraditionen är en viktig del även av kommunens identitet. Emmaboda kommun värnar därför om glasbruken och deras historia.

VISION 2025

Den långsiktiga visionen för kommunen har antagits av kommunfullmäktige och lyder som följer: *”Emmaboda skall vara den öppna, företagsamma och miljömedvetna kommunen med god tillväxt som är attraktiv för näringsliv, föreningsliv och invånare – en naturlig mötesplats i sydost.”*

I Emmaboda kommun i framtiden...

... är det ännu enklare att kombinera fördelarna med ett boende i vår härliga natursköna miljö med de spännande utbildnings- och arbetsmöjligheter som erbjuds i universitetstäder och på en stor arbetsmarknad runt hörnet!

Befolkningsstrukturen är i balans och antalet invånarna i kommunen ökar. Livskvalitén är hög med ett rikt utbud av rekreation, kultur och utbildningsmöjligheter för en stimulerande fritid där människor växer och uppmuntras till att förverkliga sina drömmar. Emmaboda kommun karakteriseras av öppenhet och jämställdhet och människorna känner sig inkluderade genom en väl utvecklad och tillgänglig demokrati. Livsmiljön och det långsiktigt hållbara samhället är till glädje för de boende och för kommande generationer.

De attraktiva boendemiljöerna har blivit fler och infrastruktur och kommunikationer har utvecklats så att kommunens läge och attraktionskraft utnyttjas optimalt. Miljöhänsyn är en självklar del av alla

verksamheter och det goda näringslivsklimatet i kommunen skapar förutsättningar för såväl utveckling som hållbar tillväxt.

Hur vi når dit

Arbetet med att forma och utveckla Emmaboda kommun bygger på ett starkt engagemang och ett helhetsstänk kring ekologiska, sociala och ekonomiska värden i planeringen. Detta uppnår vi genom att visa ett starkt intresse med omsorg om människan, natur- och kulturvärden. Kommunens lägesfördelar tas tillvara så att en balanserad, långsiktigt hållbar tillväxt uppnås för alla.

Den öppna attraktiva kommunen skapar vi genom goda boende- och sysselsättningsmöjligheter. Ett tryggt, säkert, trivsamt och tillgängligt samhälle med bra skolor och omsorg. Ett brett utbud av service med ett gott företagsklimat och ett utvecklat kultur- och friluftsliv, engagemang och omtanke med intressanta mötesplatser och en mångfald av naturmiljöer. Här har den gröna infrastrukturen en självklar och mycket viktig plats. Likaså kan spännande kulturmiljöer bidra till ett stärkt näringsliv med växande besöksnäring och ökad inflyttning.

Den lättillgängliga kommunen bygger vi genom att utveckla den lokala och regionala kollektivtrafiken och genom att skapa bra kommunikationer för alla trafikslag. Vi bygger också goda relationer till regionala centra och arbetsmarknad.

Den hållbara kommunen utvecklar vi genom en hållbar tillväxt i balans med stabil ekonomi. Genom förtätning och god hushållning med mark tillsammans med bra kollektivtrafiklägen och pendelstråk för pendling med cykel. Genom god klimatanpassning och ekologisk hänsyn med strävan mot kretsloppsanpassning samt genom jämställdhet och ökad demokrati i formandet av vårt samhälle.

BAKGRUND OCH SYFTE

En översiktsplan är ett viktigt dokument för hur kommunen ska utvecklas både på landsbygd och i tätorter. Översiktsplanen ska redovisa en hållbar utveckling för god livsmiljö och folkhälsa. Den ska visa på en resurseffektiv planering och en välutvecklad infrastruktur.

Ny översiktsplan och plan- och bygglagen

I första hand var det de snabba förändringarna under efterkrigstiden och nya anspråk på markanvändning som ställde krav på en översiktlig plan. Den skulle även omfatta landsbygdsområden. De första kommuntäckande översiktsplanerna kom under 1970-talet. Plan- och bygglagen från 1987 myntade begreppet ”översiktsplan” och i samband med den nya lagen ställdes kravet att alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan.

Vad översiktsplanen ska redovisa

Översiktsplanen ska redovisa sådana allmänna intressen som ska beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse med mera. Miljö- och riskfaktorer, som bör beaktas vid beslut om mark- och vattenanvändning, ska också framföras. Det finns stora krav på att miljökonsekvenserna redovisas i samband med de förändringar som föreslås i planen. Även riksintressenas behandling i kommunen ska redovisas. Planen ska ha en långsiktig framtidsvy men kan också behandla sådant som kan ske i ett kortare tidsperspektiv.

Kommunens senaste översiktsplan *Översiktsplan för Emmaboda kommun* antogs av kommunfullmäktige 2003-05-26. En omarbetning är nödvändig då lagstiftningen ställer krav på att kommunens översiktsplan ska revideras vart fjärde år för att vara uppdaterad.

Elproduktion genom vindkraft har tillkommit som ny markanvändning. Det är framförallt frågan om buller mot bostäder som skapar anspråk på reglering inom sådana markområden där det finns tillräckliga vindstyrkor.

Samhället förändras i en riktning där miljöfrågorna ökar i betydelse. Bland annat är det den stora ökningen av transporter som ställer krav på mer miljövänliga alternativ. Allt fler transporter går på järnväg och med andra energikällor än diesel/bensin. En utmaning är att samtidigt som transportbehovet bör minska så ska landsbygden hållas levande.

En annan förändring i översiktsplaneringen är ändringar i miljöbalken som medger bebyggelse inom strandskyddat område. En förutsättning för intrång i strandskyddat område är att intrånget har stöd i översiktsplanen samt att intrånget medför en positiv utveckling av landsbygden. Länsstyrelsen har kontrollmöjlighet genom översiktsplanens hantering.

Planprocessen

Enligt plan- och bygglagen ska kommunen, när det finns ett sammanställt förslag, samråda med länsstyrelsen, berörda myndigheter och kommuner, andra berörda och enskilda. Efter samrådet sammanställer kommunen inkomna synpunkter och gör ändringar. Därefter ställs planen ut under minst två månader. Alla ska då åter ha möjlighet att ta del av förslaget och komma med synpunkter. Efter utställningen kan kommunfullmäktige anta planen.

Översiktsplanen ska vara översiktlig och är därför inte juridiskt bindande för någon. Planens antagande går inte att överklaga i sak utan kan bara överklagas om beslutet att anta planen fattats på ett olagligt sätt, se kommunallagen 10 kap.

Man kan säga att planen endast behandlar och väger mellan olika allmänna intressen samtidigt som enskilda intressen påverkas. Juridiskt bindande beslut som behandlar enskilda intressen fattas i senare skeden, till exempel genom bygglov eller detaljplaner, och kan då överklagas i sak.

NATIONELLA MILJÖMÅL

Det övergripande nationella miljömålet är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Sverige skall vara ett föregångsland i omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Det betyder att alla viktiga åtgärder i Sverige ska vara genomförda till år 2020 (2050 då det gäller klimatmålet).

Sveriges 16 nationella miljömål är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. God bebyggd miljö
9. Levande sjöar och vattendrag
10. Grundvatten av god kvalitet
11. Hav i balans samt levande kust och skärgård
12. Myllrande våtmarker
13. Levande skogar
14. Ett rikt odlingslandskap
15. Storslagen fjällmiljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Miljökvalitetsmålen kan ses som förtydliganden av de mål som finns i miljöbalkens portalparagraf. Syftet är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljöbalkens mål och miljökvalitetsmålen skall tillämpas såväl av myndigheter i samhällsplaneringen, vid tillståndsprövningar och i olika former av tillsyn, som av företagare och organisationer i sin verksamhet. För att målen ska kunna nås måste även de enskilda samhällsmedborgarna i sin livsföring ta ansvar för miljön. Miljökvalitetsmålen ska fungera som riktmärken för miljöarbetet. Ansvar för att uppfylla målen är fördelat på alla delar av samhället.

Miljömålen i Kalmar län

Som miljömål för Kalmar län gäller de nationella miljökvalitetsmålen med tillhörande preciseringar och etappmål. Länet berörs av alla målen utom ”Storslagen fjällmiljö”. Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen ansvarar för det regionala miljömålsarbetet.

Syftet med de regionala miljömålen är att ge länets aktörer ledning och styrning i det dagliga arbetet för att nå ett hållbart samhälle. En gång per mandatperiod görs en nationell fördjupad utvärdering och i samband med det uppdateras länets regionala miljömål.

Miljömål i Emmaboda kommun

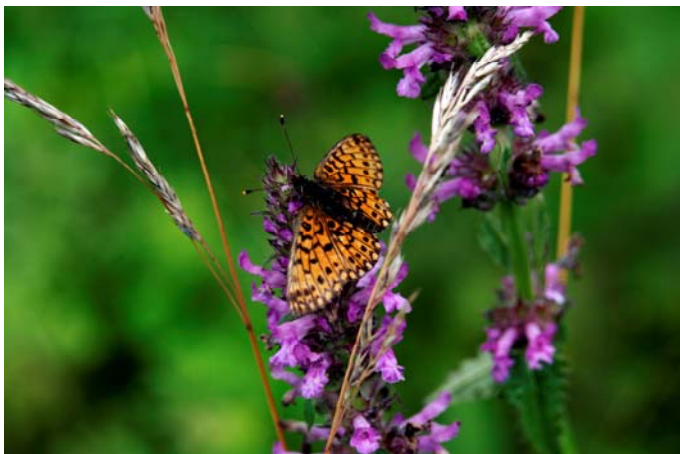
Emmaboda kommuns miljömålsarbete utgår från de regionala miljömålen. Kommunstyrelsen har pekat ut de mål som är av särskild vikt för arbetet i Emmaboda kommun:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

MILJÖKVALITETSNORMER (MKN)

MKN är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap i miljöbalken. MKN infördes för att det fanns ett behov av att kunna reglera miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik eller jordbruk. Det är i första hand regeringen som beslutar om MKN men beslutet kan också överlåtas åt en myndighet om normerna kommit till genom ett nytt EU-direktiv.

Myndigheter och kommuner ska vid tillsyn, tillståndsprovning, planering och liknande se till att de normer som gäller uppfylls. Idag finns MKN för utomhusluft, omgivningsbuller och vatten.



MKN för luft

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Det finns normer för flera ämnen och partiklar. Luftkvalitetsförordningen (2010:477) reglerar ämnena kväveoxid/kväveoxider, svaveloxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren.

Målet för Emmaboda kommun är att minimera utsläpp av fossila bränslen och att maximera användningen av förnyelsebara energikällor. Generellt är utomhusluften i Emmaboda kommun av god kvalitet.

Luftmätningar görs i det länsövergripande samarbetet Kalmar läns Luftvårdsförbund. I Emmaboda görs mätningar vart femte år och man använder samma mät-punkt varje gång. Inga uppgifter visar att MKN för luft överskrids i kommunen. Mycket lokalt kan förhöjda värden dock uppstå på grund av vedeldning.

MKN för buller

Miljökvalitetsnormen för buller syftar till att omgivningsbullret inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. Emmaboda är en liten kommun sett till antalet invånare och omfattas därför inte av skyldigheten, enligt Förordning (2004:675) om omgivningsbuller, att upprätta åtgärdsprogram för buller. De största bullerkällorna i kommunen är de stora vägarna och järnvägarna. Det arrangeras också flera större musik- och motorevenemang varje år i kommunen som är begränsade i tid och under endast ett fåtal helger.

MKN för vatten

Miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet har beslutats av vattenmyndigheterna som ett led i att följa EU:s ramdirektiv för vatten. Det kallas ”vattendirektivet” och för ytterligare presentation av gällande normer och vattendirektivet se kapitlet ”Vatten”.

MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

Emmaboda kommun gränsar administrativt till kommunerna Nybro, Kalmar, Torsås, Karlskrona, Ronneby, Tingsryd och Lessebo. Dessa gränser markerar sällan naturliga gränslinjer. Den fysiska planeringen, i till exempel miljö-, turism- och avfallsfrågor, behöver ofta istället behandlas som en mellankommunal angelägenhet för att ett bra resultat ska kunna uppnås.

En avgörande samordningsroll, inom samhällsplaneringen för Emmaboda kommun, har länsstyrelsen i Kalmar län som ska bevaka mellankommunala intressen.

Emmaboda kommun ska vid upprättande, förändringar och genomförande av planer samråda med länsstyrelsen, Regionförbundet, andra kommuner, offentliga organisationer och liknande, kring frågor som nedan redovisats som mellankommunala intressen

Infrastruktur

Flygplats: Emmaboda kommun ligger strategiskt placerat mellan flygplatserna i Kalmar, Växjö och Ronneby som alla nås inom en timme med bil. Med tåg kan kommuninvånarna nå flygplatsen i Köpenhamn på tre timmar. Det ligger i Emmaboda kommuns intresse att tillgången på flygkommunikationer är fortsatt goda.

Järnvägar: En bra transportinfrastruktur är mycket viktigt för regionens tillväxt och utveckling. Goda

transportförbindelser behövs för att kunna ta del av den lokala och regionala arbetsmarknadsregionen men också för en regional kundmarknad. Järnvägen bör utvecklas för att också erbjuda pendeltrafik över de administrativa gränserna. För att ge intressanta miljövänliga alternativ till bilen krävs bra kollektiva tåg- och busstransporter.

Viktiga frågor för Emmaboda kommun är:

- Spårförbättringar på Kust till kustbanan
- Förbättring av stationsområdet i Emmaboda
- Vissefjärda som pendlingsort
- Införa pendeltågstrafik i regionen

Bilvägar: Den höga andelen landsbygdsboende är i stor utsträckning bilberoende. Detta ger ett behov av ett väl underhållet vägnät.

Den södra infarten till samhället Boda Glasbruk passerar genom Nybro kommun och underhållet av vägen utgör ett tydligt intresse för Emmaboda kommun. Andra viktiga vägar för kommunen beskrivs i kapitlet "Trafik".

Ledningsstråk: Högspänningsledningar och liknande går över kommungränser. I dessa fall kan markanvändningsintressen i Emmaboda kommun behöva samordnas med angränsade kommuners.

Det finns också ett organiserat samarbete mellan elföretagen, för att minska eventuella störningseffekter eftersom landets elförsörjning, på flera sätt, är uppbyggt som en övergripande teknisk infrastruktur.

Bredbandsutbyggnad: Regionen har satsat på bredbandsutbyggnad som en tillväxtåtgärd. För framtiden är uppdateringen av IT-kommunikationerna en fortsatt viktig mellankommunal utvecklingsfråga.



Vatten och vattenkvalité

Emmaboda kommun tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt, som arbetar efter vattnets gränser, inte efter läns eller kommungränser. Detta för att, på bästa sätt, kunna uppfylla de angivna miljökvalitetsnormerna för vatten.

Miljösamverkan Sydost är ett projekt för samverkan mellan miljöhandläggare i Gotlands och Kalmar län. Till exempel har projekt drivits för att ge kommunerna handledning i arbetet med det åtgärdsprogram som skapats av Myndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt.

Vattenavrinningsområden följer inte administrativa gränser och vattenfrågor blir därför viktiga samarbetsfrågor. Vattenutnyttjandet, både uppströms och nedströms, måste samordnas. Samverkan mellan kommunerna i Lyckebyåns avrinningsområde äger rum redan idag vid till exempel höga flöden. Vattenkraft är en annan företeelse som påverkar flödet i ån och som därför måste kommuniceras mellan kommunerna.

Lyckebyåns avrinningsområde är det största i Emmaboda kommun. Både Karlskrona och Emmaboda kommuner är beroende utav vatten från ån för dricksvattenförsörjningen. Alternativ saknas och därför stödjer Emmaboda kommun förslaget som initieras av länsstyrelsen i Blekinge att Lyckebyån blir ett riksintresse för dricksvattenförsörjningen.

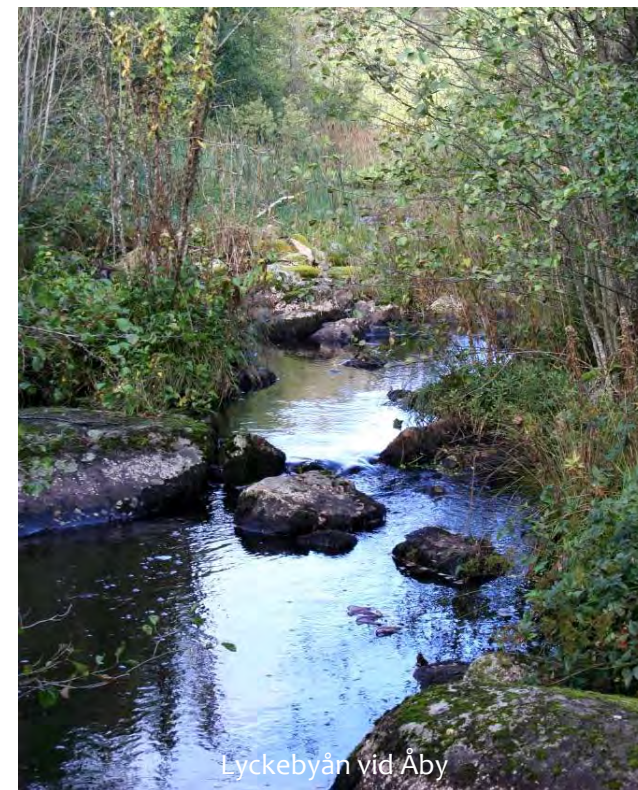
”Lyckebyåns vattenförbund” bildades 1988 för att ta tillvara och samordna de som på något sätt har tillstånd att påverka Lyckebyåns vatten. Lyckebyån påverkar många människor i avrinningsområdet på olika sätt. Vattenförbundet för Lyckebyån består av kommuner, kraftföretag, markavvattningsföretag och fiskevårdsföreningar. Till exempel är skydd för dricksvatten och klimatanpassningsfrågor, dit såväl risk för översvämningar som för torrperioder hör, viktiga att behandla mellankommunalt.

Idag finns ett samlat vattenråd för Nättrabyån, Silletorpsån, Lyckebyån tillsammans med vattendragen öster om Lyckebyån i Blekinge. Syftet med Vattenrådet är främst att sprida kunskap och bilda grupper som arbetar med en viss fråga. Vattenrådet har också viss möjlighet att påverka beslut och åtgärder. Vattenråd finns också för Bruatorpsåns, Hagbyåns, Halltorpsåns, Ronnebyåns och Ljungbyåns avrinningsområden.

Samordnad recipientkontroll i vattendrag, vars avrinningsområden delvis berör kommunen, finns i Lyckebyån, Ronnebyån och Ljungbyån. Det betyder att långsiktiga förändringar av vattenkvaliteten kan upptäckas och, vid behov, åtgärder vidtas.

Den nya vattentäkten och reningsverket söder om samhället Boda Glasbruk ligger i Nybro kommun. Emmaboda kommun förutsätter att Nybro beaktar kravet på fortsatt användande av recipienten för utsläpp av behandlat avloppsvatten i sin planering.

Tillgången på vatten för kommunal och industriell vattenförsörjning är, speciellt under torrperioder, begränsad. Detta gör att andra kommuner gör anspråk på regleringsmöjligheter av sjöar inom Emmaboda kommun för att säkra tillgången på vatten. Karlskrona gör anspråk på reglering av sjön Törn och Lessebo gör anspråk på reglering av sjön Län.



Lyckebyån vid Åby

En regional vattenförsörjningsplan håller på att tas fram för Kalmar län. Två av de viktiga vattenförekomster som berör Emmaboda kommun, förutom Lyckebyån, som finns med i det arbetet beskrivs översiktligt här: Sjön Läen är en gemensam resurs för Kronobergs och Kalmar län och försörjer idag Lessebo med vatten. Ett större uttag kunde vara intressant att utreda. En liten del av Hagbyåns avrinningsområde sträcker sig också in över Emmaboda kommun. Ån och sjön Hultebräan är viktiga resurser för infiltration till Nybroåsen och behöver därför visas hänsyn ur ett vattenförsörjningsperspektiv. Lokalt i Emmaboda kommun ingår vattenförsörjningsfrågorna i arbetet med att ta fram en Va-plan.

Energi

Vindkraft: Områden, lämpliga för vindkraft, sträcker sig över kommungränserna. Samtliga av de utpekade riksintressena i Emmaboda kommun är placerade över eller i närheten av kommungränserna. De måste därför behandlas som mellan-kommunala frågor.

Luft

Kalmar läns Luftvårdsförbund verkar för bättre luft i Kalmar län och Emmaboda kommun är medlem i förbundet. Syftet är att bevaka luftkvaliteten från hälso- och miljösynpunkt samt följer upp hur utsläppsbegränsningarna påverkar försurning och klimat.

Avfall

Hanteringen av avfall måste samordnas mellan kommunerna. Ökad regional samverkan behövs för att lösa framtidens avfallshantering, till exempel genom gemensamma anläggningar för omhändertagande. Idag finns ett avtal med Karlskrona kommun, som tar emot hushållsavfall, matavfall och grovavfall från Emmaboda kommun.

Räddningstjänst

Räddningstjänstförbundet Emmaboda - Torsås (RFET) bildades år 2006 med uppgift att svara för räddningsverksamheten i Emmaboda och Torsås kommuner. Emmaboda kommun avser att fortsätta samarbetet.

Turism

Turismen är betydelsefull för Emmaboda kommun då den skapar arbets- och näringstillfällen på landsbygden. Ett fortsatt samarbete i regionen är mycket värdefullt.

Viktiga frågor inom turism som sträcker sig utanför kommunen är:

- Glasriket som destination
- Varumärket Småland
- Koncept kring temat Vilhelm Moberg
- Nya koncept som ökar besöken till kommunen och regionen



RIKSINTRESSEN

Ett riksintresse är ett geografiskt område som är av nationell betydelse för ett eller flera olika samhällsintressen. Det kan vara områden med ovanliga natur- eller kulturvärden eller områden som är viktiga för exploatering, till exempel för vägar eller energianläggningar.

I översiktsplanen ska områden av riksintresse redovisas enligt 3 kap 4 § plan- och bygglagen. Kommunen ska också redogöra för hur riksintressena ska tillgodoses.

Emmaboda kommun berörs av flera olika riksintressen som redovisas på karta på nästa sida.

Ett beslut av kommunen att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser kan överprövas av länsstyrelsen om beslutet kan antas innebära att ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken inte tillgodoses.

I 3 kap 6 § miljöbalken står bland annat att området, som är av riksintresse för naturvården, kulturminnesvården eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

I 3 kap 8 § miljöbalken står bland annat att områden som är av riksintresse för anläggningar för energiproduktion, energidistribution, kommunikationer och vattenförsörjning ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.



Antamåla rör

Riksintressen



RIKSINTRESSEN I EMMABODA KOMMUN

Riksintressena redovisas på karta på föregående sida. Beskrivningarna nedan över respektive område är hämtade från Länsstyrelsen Kalmar län.

Natura 2000-områden

För att värna om vissa naturtyper och arter samt deras livsmiljöer som är av gemensamt intresse för EU:s medlemsländer har nätverket Natura 2000 bildats. Det är alla medlemsländers skyldighet att bestämmelserna genomförs i sin nationella lagstiftning. I Sverige har dessa områden status som riksintressen i miljöbalken.

Lidahult är ett Natura 2000-område (och har statusen riksintresse N117 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07). Kort beskrivning: Platsen består av en löväng där det finns ett glest trädskikt som domineras av ek, lind och ask där de två sistnämnda hamlas. Ängen hävdas genom slåtter och är en av få kvarvarande slåtterängar i länet. Hela ängen omgärdas av en trägårdesgård och där finns en bevarad ängslada. Här finns också kulturhistoriska värden då ängarna var avgörande för foder-tillgången i det gamla odlingslandskapet. Området är också ett naturreservat.

Huvudhultakvarn och del av Lyckebyån är ett Natura 2000-område (och har statusen riksintresse N41 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07). Kort beskrivning: Området ligger i Lyckebyåns dalgång

med slåttermader, vacker vegetation och intressant geologi. Flera åsryggar bildar ett nät jämte odlingsmarkerna och den dominerande blandskogen. Vårfloden med översvämningar i Lyckebyån ger en rik flora och attraktiva områden för flyttfåglar. Människan översvämde också jordarna genom dämning för att förbättra odlingsförutsättningarna. Huvudhultakvarn är också ett naturreservat.

Tomeshultagölen är ett Natura 2000-område (och har statusen riksintresse N40 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07). Kort beskrivning: Platsen är ett myrkomplex kring Tomeshultagölen och norrut. Där finns tallmossar, laggkärr med kantskog, tallbevuxet mosseplan, sumpskog, fattigkärr och gungfly. Gölen är en av få opåverkade näringsfattig typiska myrgölar i trakten. Tomeshultagölen är en kalkreferenssjö vilket innebär att den trots, lågt pH, inte kalkas. Detta för att kunna studera också en sådan utveckling.

Naturvården

Getaflyet och Yggersrydsmossen N113 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Områdena är två värdefulla våtmarksområden. Getafly är ett typiskt myrkomplex med svagt välvd, helt orörd, mosse med laggkärr. Vid Yggersrydsjön finns ett mångformigt våtmarksområde. Här finns länets enda mosse med svag excentrisk utform-

ning. Excentrisk innebär att högsta punkten inte finns i mitten av området så att lutningen inte blir lika kraftig åt alla håll.

Skogslund N114 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Skogslund är ett representativt och välbevarat odlingslandskap med träd- och buskbärande äng och naturbetesmark i form av en björkhage. Kontrasten till den omgivande skogen är också värd att uppleva.

Tomeshult N115 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Platsen är ett typiskt och välbevarat odlingslandskap med träd- och buskbärande slåtteräng och naturbetesmark i form av hagar. På senare tid har gårdesgårdar tillkommit på området.



Bälsfly och Torstamåla fly N116 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Platserna är tillsammans ett område med ett stort och mångformigt myrkomplex med värdefulla svagt välvda mossar. Området är också botaniskt intressant. Här finns numera även ett torvmuseum med bevarad räls från tiden då torven hämtades upp.

Hamburg N118 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Platsen är ett odlingslandskap vid sjön Löften med träd- och buskbärande äng samt naturbetesmark i form av annan träd- och buskbärande hagmark med arter som slåttergubbe, knägräs, stagg, solvända och vårbrodd.

Strängsmåla N119 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Strax söder om Långasjö finns ett välbevarat och välhävdat odlingslandskap i byn *Strängsmåla*. Här finns flera olika naturbetesmarker med en rik lund- och hävdgynnad flora med inslag av västliga arter.

Kyrkeby N120 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Området är ett typiskt odlingslandskap med slåtterkärr och flera naturminnesmärkta bokar och ekar. Det finns ett rikt insektsliv på platsen med flera rödlistade skalbaggar samt värdefull lavflora.

Torsjöområdet N47 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Här finns ett sjösystem som däms av ett flertal ändmoränryggar. Dessa tillhör randbältet Vissefjärda-Karlslunda och

ingår i den så kallade Kalmarlinjen, som markerar ett viktigt israndläge. Sjöarna är oligotrofa (närlingsfattiga) skogssjöar med högt humus innehåll och omgivningarna domineras av granskogar. Det finns också ett landområde bevuxen med örtrika ädellövskogar där det finns rikligt med hassel. Här finns en kalkreferenssjö Brunnsjön.

Antamåla N51 enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Kort beskrivning: Antamåla rör betraktas som en unik glaciärvial bildning (landform bildad av glaciärens och inlandsisars smältvattensälvar). Den består av ovanligt stora, runda block som ger en mycket säregen formation. Blockens medeldiameter är ca 1 meter och de är tydligt rundade.

Kulturmiljövården

Vissefjärda H42 (Vissefjärda Sn) enligt beslut Riksantikvarieämbetet 1997-08-18, uppdaterat 2012-01-11. ”Motivering: Sockencentrum och hantverksby i kommunikationsmässigt strategiskt läge. Uttryck för riksintresset: Kyrkeby - vid korsningen av en viktig sjöled och landsväg ligger kyrkan från 1700-tal och sockenmagasin och kyrkstallar från 1800-talet samt *herrgårdsmiljö* med länets enda välbevarade brännvinsbränneri med de äldsta byggnaderna från 1700- och 1800-talet. Klättorps hantverksby vid Lyckebyån.”

Linnefors H43 (Vissefjärda sn) enligt beslut Riksantikvarieämbetet 1997-08-18, uppdaterat 2012-01-11. ”Motivering: Bruksmiljö i herrgårdslandskap etablerad på 1730-talet för sjömalmsutvinning. Uttryck för riksintresset: Bruksmiljö beläget i den sydliga

järnbruchsregionen vid Lyckebyån. Mangårdsbyggnad från 1734 i herrgårdslandskap. Inom området finns också lämningar av bruksbyggnader (masugn, hammare och såg). Linnefors stationshus och äldre vägnät med stenvalvsbro.”

Bökevara H44 (Algutsboda Sn) enligt beslut Riksantikvarieämbetet 1997-08-18, uppdaterat 2012-01-11. ”Motivering: Odlingslandskap med prägel av enskiftet. Uttryck för riksintresset: Utskiftad by med skiftespåverkad öppen odlingsmark, röjningsrösen och stenmurar. Äldre vägnät med hamlade träd vid vägen och kölna.”

Eriksmåla H45 (Algutsboda Sn) enligt beslut Riksantikvarieämbetet 1997-08-18, uppdaterat 2012-01-11. ”Motivering: Marknadsplats med marknadsbodas som är bland de bäst bevarade i länet. (Militär miljö). Uttryck för riksintresset: Marknadsplats vid vägkorsning med bodar. Gästgivargård och dansbana. Uppställningsplats för Konga kompani.” (Idag finns ingen gästgivargård kvar på platsen.)



Järnvägar

Kust till kustbanan enligt beslut Trafikverket 2011-11-23. Motivering: ”Kust till kustbanan är av interregional betydelse. Banan sträcker sig från Göteborg till Kalmar samt Karlskrona via bland annat Borås, Värnamo och Alvesta. Banan trafikeras av gods- och persontåg.”



Del av stationsområdet i Emmaboda

Vägar

Väg 25 enligt beslut Trafikverket 2011-11-23. Motivering: ”Väg 25 ingår i det nationella stamvägnätet som riksdagen fastställt. Vägarna i det nationella stamvägnätet är av särskild nationell betydelse. Väg 25 är en viktig tvärförbindelse mellan vägarna E6, E4 och E22 i södra Sverige samt förbinder Halmstad med Växjö och Kalmar.”

Väg 28 enligt beslut Trafikverket 2011-11-23. Motivering: ”Väg 28 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik. Vägen binder samman Karlskrona med Småländska höglandet och Jönköping.”

Totalförsvaret

Det är centrala myndigheter som avgör vilka områden som är av riksintresse. Kommunen berörs inte av något öppet redovisat riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom kommunen kan dock riksintresset påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt, som master och vindkraftverk, genom kravet på hinderfrihet vid Ronneby flygflottilj och Kosta skjutfält. Forsvarsmakten bör kontaktas i tidigt skede i sådana plan- miljö- och bygglov-särenden. Hela landets yta är samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför och högre än 45 m inom tätort.

Vindkraft

De tre riksintressena för vindkraft som finns i kommunen beskrivs närmare i kapitlet ”vindkraft”.

Ämnen och mineral

Det finns inga riksintressen för områden med ämnen och mineral som ska skyddas i kommunen.

Kommunens ställningstaganden

För objekt av riksintresse ska Emmaboda kommun verka för områdets och förekommande byggnaders bevarande. Kommunen ska besluta om skydd av områden, om så behövs, genom till exempel områdesbestämmelser.

Hänsyn skall tas till samtliga riksintressen vid handläggning av marklov, bygglov eller detaljplan.

Emmaboda kommun anser att Lyckebyån bör bli riksintresse för vattenförsörjningen.

NATURMILJÖ

Förutom de naturmiljöer som har statusen riksintresse så har Emmaboda kommun många andra olika skyddsvärda naturområden. Skälen till att bevara sådana områden är många. Sveriges nationella miljömål är en av grunderna för skyddsarbetet. Fem grundläggande värden fungerar som utgångspunkt för att formulera delmål och åtgärder utifrån miljömålen:

- Människors hälsa
- Den biologiska mångfalden och naturmiljön
- Kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- Ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- En god hushållning med naturresurser

Naturvärdena blir en del av miljömålsarbetet och kommunen har viktiga uppgifter i skyddsarbetet. Kommunen ansvarar för att naturmiljöer värnas i den fysiska planeringen, vid till exempel om- eller nybyggnationer, eller vid detaljplanering i tätorter eller andra miljöer.

I detta kapitel presenteras Emmaboda kommuns värdefulla naturmiljöer med tillhörande mål och strategier.

Olika skydd för naturen

Naturreservat bildas för att långsiktigt bevara och utveckla naturmiljöer med särskilt stort värde för djur, växter och människor. Naturreservaten är en del av vårt natur- och kulturarv som vi sparar åt oss och kommande generationer och är ett av de viktigaste verktygen för att bevara biologisk mångfald. Varje naturreservat är unikt och har därför egna föreskrifter för att bevara naturvärdena.

Naturminne är en skyddsform som har använts för att till exempel skydda säregna träd eller enstaka naturformationer. Idag är det ovanligt att man använder märkningen eftersom skyddsobjektet i sitt sammanhang har blivit allt viktigare.

Biotopskyddsområde kan inrättas för mindre områden som håller mycket höga naturvärden. Syftet är att skydda ett område från åtgärder som skadar naturvärdena. I Emmaboda finns flera små skogliga biotopskyddsområden.

Generellt *biotopskydd* har alléer, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmark i jordbruksmark och stenmurar i jordbruksmark och åkerholmar. Skyddet innebär att dessa objekt generellt är skyddade och förekommer på flera platser i Emmaboda kommun.

I Emmaboda kommun finns 67 områden utpekade i *Länsstyrelsen Kalmar Läns Naturvårdsprogram*. Områdena har delats in i olika naturvärdesklasser efter olika intresseaspekter.

Strandskyddsområde är också ett områdesskydd enligt miljöbalken. Läs mer om det i avsnittet *Strandskydd* i kapitlet *Vatten*.

Artskyddsbestämmelser används för att skydda vissa utsatta arters livsmiljöer. För vilda fåglar och många djurarter i övrigt är det förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.

Kommunintressen är områden med skydds- och bevarandebestämmelser som kommunen pekar ut därför att de är värdefulla ur ett lokalt perspektiv. Det kan vara objekt som har en unik lokal natur eller som visar på goda exempel på svunna tiders naturmiljöer.

Presentationerna av områdena på följande sidor bygger på material från Länsstyrelsen Kalmar län. Områdena är uppdelade beroende på om det ligger i norra eller södra delen av kommunen för att underlätta läsningen.

NATURMILJÖ – mål och strategi

Mål

Emmaboda kommun ska verka för att reservat och naturminnen sköts och bevaras för framtida generationer.

De områden som pekas ut i *Länsstyrelsen Kalmar Läns Naturvårdsprogram*, som inte omfattas av något särskilt skydd, ska visas hänsyn av Emmaboda kommun i den fysiska planeringen.

Kommunen ska i sitt arbete med olika naturmiljöer alltid verka för att de nationella miljömålen uppfylls.

Strategi

För utpekade områden ska Emmaboda kommun verka för områdets bevarande. Kommunen ska besluta om skydd av områden om det bedöms att så behövs.

Emmaboda kommun utgår från *Länsstyrelsen Kalmar Läns Naturvårdsprogram* vad gäller naturområden i den fysiska planeringen. Den värdefulla naturen som finns i kommunen får ett naturligt skydd genom lagstiftningen. Det gäller vid bygglovprövning och vid andra myndigheters beslut som på något sätt kan påverka dessa områden. Även de av dessa områden som inte ingår i andra skyddsintressen ska visas hänsyn i en planeringssituation.

Kunskapen om kommunens värdefulla naturområden, hotade arter och naturens värde ska vara god. Kommunen ska därför aktivt samla in och sprida kunskap om objekten.

Kommunen ska verka för att samarbeta med aktuella markägare så att miljöer bevaras.

Återhållsamhet och hänsynstagande ska vara styrande i kommunens arbete med fysiska åtgärder som på något sätt påverkar alla objekt av särskilt intresse.

De miljömål som kommunstyrelsen bedömt vara av särskild vikt för Emmaboda kommun ska finnas med i arbetet med naturområden.



SKYDDSVÄRDA NATURMILJÖER – norr

Naturresevat

Huvudhultakvarn, finns beskrivet på sidan 19 vid riksintressen för naturvården.

Lidahult, finns beskrivet på sidan 19 vid Natura 2000-områden som riksintressen.

Naturminnen

- Ormgranbestånd i Tomeshult
- Ek i Algutsboda
- Löväng i Högahult
- Ek i Ubbemåla

Kommunintressen

Emmaboda kommun ser alla områden i Länsstyrelsen Kalmar läns Naturvårdsprogram som kommunintressen.

Beteckningar	
	Kommunintresse natur
	Naturminne
	Natura 2000
	Naturresevat
	Riksintresse natur
	Större väg
	Mindre väg
	Järnväg
	Tätort



SKYDDSVÄRDA NATURMILJÖER – söder

Naturresevat

Vid sjön Törns strand i Ekeboryd ligger naturresevatet *Ekensberg*. Området utgörs av ädellövskog och öppen före detta åkermark. Om våren sker här en rik blomning av vit- och blåsippor. I den öppna delen förekommer odlingsrösen bland lindar, så kallade lindrösen.

Naturminnen

- 11 ekar, 2 bokar och 1 ask i Kyrkeby
- 35 ekar, 1 bok, två almar, 1 lönn, 1 lind och 1 al i Kyrkeby
- 1 ek i Ebbamåla
- Antamåla rör i Eremitemåla
- 7 ekar i Sneremåla

Kommunintressen

Emmaboda kommun ser områden i Länsstyrelsen Kalmar läns *Naturvårdsprogram* som kommunintressen.



NATURMILJÖ – inventeringar

Övriga naturmiljöer

Emmaboda kommun är rik på områden och platser med höga naturvärden. Ett flertal inventeringar vittnar om denna rikedom och urvalet för prioriterade områden är endast en liten del av detta material. För oss själva och kommande generationer är så mycket som möjligt av att detta bevaras och utvecklas i rätt riktning.

Naturvårdsprogrammet

Länsstyrelsen i Kalmar län har sammanställt ett naturvårdsprogram som redovisar en bedömning av de mest värdefulla naturområdena varav många helt eller delvis redovisas ovan. De områden som inte omfattas av skydd har dock ändå ett skyddsvärde och bör beaktas i en planerings- och användarsituation. Kommunen ser alla de områden som naturvårdsprogrammet pekar ut i Emmaboda kommun som kommunintressen.

Sjöinventering

En inventering av kommunens sjöar har påbörjats för att ta reda på de naturvärden som finns. Projektet bör tillföras nya ekonomiska medel så att arbetet kan återupptas. Inventering av naturvärden vid sjöar utgör ett viktigt underlag vid exploatering nära vatten. Till exempel vid landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS.

Inventering av skyddsvärda träd

Det finns ett stort behov av att inventera skyddsvärda träd som stora träd, ädellövträd och hålträd i kommunen.



Sjön Törn

KULTURMILJÖ

Det finns också flera värdefulla kulturmiljöer i Emmaboda kommun förutom de som pekats ut som riksintressen. Liksom för naturmiljöer är det för kulturmiljöer Sveriges nationella miljömål med de fem grundläggande värdena som delvis utgör grunden till skyddsarbetet.

Kommunens roll i miljömålsarbetet blir att värna kulturmiljöer i den fysiska planeringen vid såväl om- och nybyggnationer som vid arbete med detaljplaner och andra miljöer.

I detta kapitel presenteras Emmaboda kommuns värdefulla kulturmiljöer med tillhörande karta, mål och strategier.

Olika skydd för kulturmiljöer

Byggnadsminne är en möjlighet som Länsstyrelsen kan använda för att skydda kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar. Syftet är att bevara spår av historien som har stor betydelse för förståelsen av dagens och morgondagens samhälle samt att bevara människors rätt till en viktig del av kulturarvet.

Kommunintressen pekar kommunen ut därför att de är värdefulla ur ett lokalt perspektiv med skydds- och bevarandeintresse. De finns även för kulturmiljöer och är områden och/eller objekt som har en unik lokal historia och natur eller som visar på goda exempel på svunna tiders kultur.



Vägsten längs Kungsvägen

KULTURMILJÖER – mål och strategi

Mål

Kommunen ska bevara och vårda sitt kulturarv och värdefulla kulturmiljöer för framtida generationer. Bevarandearbetet ska omfatta såväl centralortens som hela kommunens kulturhistoria och inriktas på att ta tillvara hela miljöer.

Emmaboda kommun ska verka för att byggnadsminnen sköts och bevaras för framtida generationer.

Kommunen ska i sitt arbete med kulturmiljöer verka för att miljömålen uppfylls.

Strategi

För utpekade områden ska Emmaboda kommun verka för området och förekommande byggnaders bevarande. Kommunen ska besluta om skydd av områden om det behövs.

Emmaboda kommun arbetar för att riksdagens miljömål, angående bebyggelsens kulturhistoriska värden, ska bli uppfyllt vad gäller identifiering och förvaltning.

Att uppnå de miljömål som kommunstyrelsen bedömt vara av särskild vikt för Emmaboda kommun ska eftersträvas i arbete med kulturmiljöer.

Kommunens egna intressen för kulturminnesvård ska visas hänsyn i all form av fysisk planering och riktlinjer för bevarande är framtagna. Områdena redovisas utförligt i Emmaboda kommuns kulturminnesvårdprogram, ”Kulturminnesvård, Program för Emmaboda kommun”. Detta program uppdateras och omarbetas för att öka tillgängligheten för såväl handläggare som privatpersoner. En förstudie har gjorts till ett nytt kulturmiljöprogram.

Kommunen ska verka för att samarbeta med aktuella ägare för att miljöer, byggnader, maskiner och interiörer bevaras.

Återhållsamhet och hänsynstagande ska vara styrande i kommunens arbete med fysiska åtgärder som på något sätt påverkar alla objekt av särskilt intresse.



SKYDDSVÄRDA KULTURMILJÖER

Byggnadsminnen

Kyrkeby gård och brännvinsbränneri är fortfarande komplett och var i drift från 1772 till 1971. Som byggnadsminne ingår i området 25 byggnader samt park och trädgård.

Kommunintressen

Glaskrukssamhällets unika miljöer med fabriksbyggnader, ekonomibygnader, arbetarbostäder och bruksladugårdar. Glasindustrin har haft stor betydelse för Emmaboda kommuns tillväxt och glasbrukstraditionen utgör en unik och värdefull del av vårt kulturarv.

Miljöer knutna till *Vilhelm Moberg* och hans författarskap. Vilhelm Moberg föddes och växte upp i Emmaboda kommun. Författarens världskända beskrivningar av utvandrande smålänningar på väg till det stora landet i väster är knutna till verkliga platser i vår kommun och skapar viktiga kulturmiljöer. Hit hör bland annat byarna Moshult, Moshultamåla, Duvemåla, Långasjö utvandrarbygd och Brudarnas källa i Högaskog.

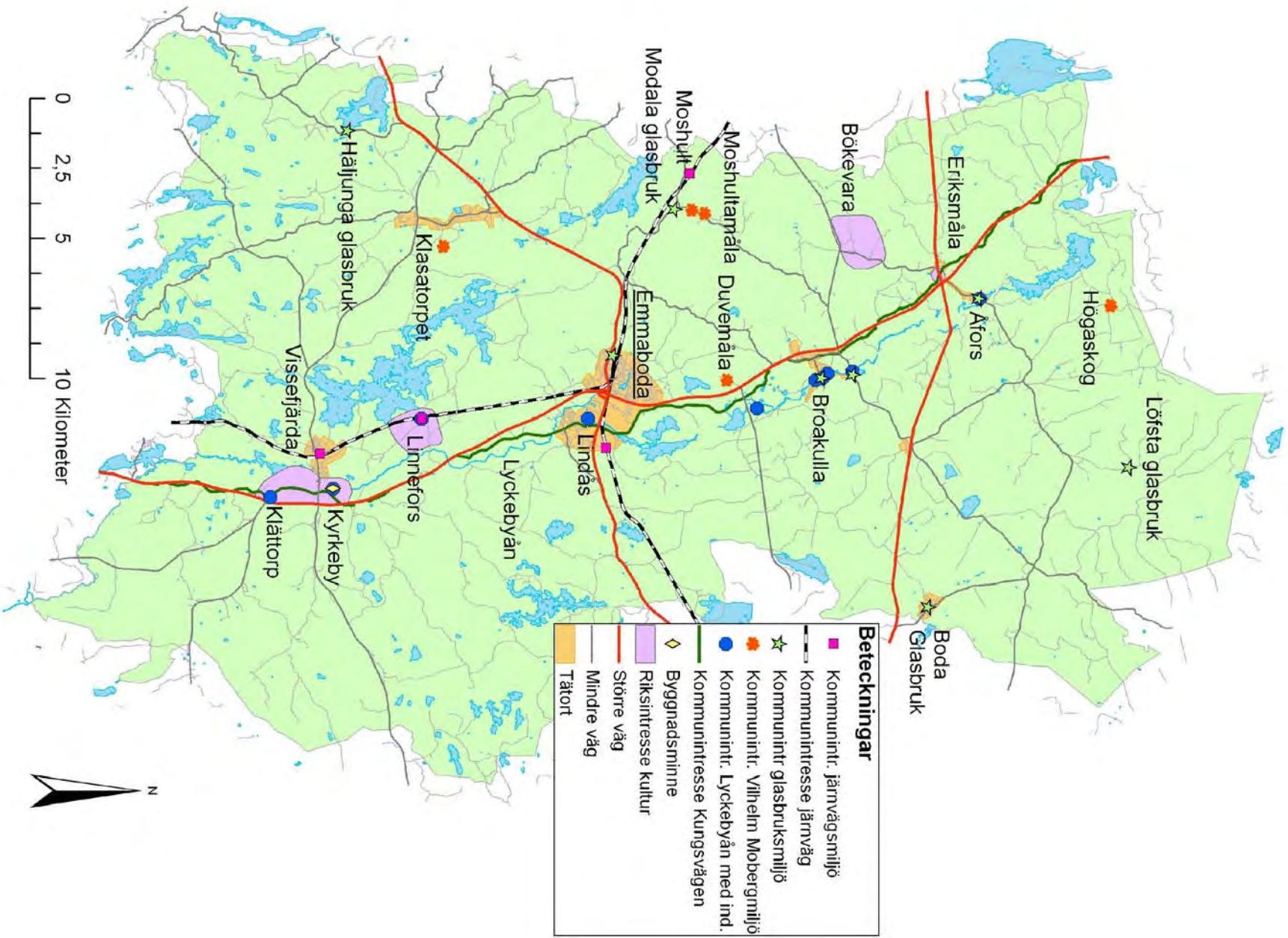
Kungsvägen går sedan 1680 rakt genom Emmaboda kommun. När Karlskrona anlades som bas för krigsflottan behövdes en landsväg som alltid var garanterat farbar för rikets herrar och trupper. Detta organiserades genom ett system av skjutsstationer och gästgiverier. Vägen följer en grusås och kan därför ha använts som huvudled redan på stenåldern. Idag syns delvis vägsträckning, vägstenar, milstolpar, broar, stenstolpar, stengardister (fyrkantiga, huggna vägstolpar som håller eller har hållit vägräcken) och träräcken längs vägen. Kulturhistoriska värden utmed sträckningen har också vägmiljöer som stenmurar, hamlade träd, historiska vägskäl och hantverkargator.



Järnvägen med sina kulturhistoriska värden är viktig för Emmaboda eftersom samhället växte fram tack vare järnvägens sträckning. Järnvägsknuten mellan Kalmar, Karlskrona, Växjö är lika viktig för kommunen idag som den var vid järnvägens tillkomst. Emmaboda järnvägsmiljö har betydelsefulla kulturhistoriska värden liksom stationsmiljöerna i Lindås, Vissefjärda, Linnefors och Moshult.

Lyckebyån med industrier har en lång historia då människor redan på stenåldern utnyttjade läget vid vattnet för boplatser. Lyckebyån har sedan dess haft en avgörande betydelse för grundandet och lokaliseringen av en stor del av kommunens industrier. Vattenkraften har idag förlorat sin betydelse men några av de industricentra som uppstod är fortfarande verksamma idag. Intresse finns dock fortfarande för att utnyttja vattenkraften för andra ändamål än att driva industri. Viktiga kulturhistoriska miljöer är Lindås verkstadsindustri, Linnefors järnbruk, Klättorp möbelfabrik, Kyrkeby bränneri, Åfors och Johansfors glasbruk, Suttarekulla kvarn, Stekaremåla kvarn och såg, Getasjökvärn och Johansfors elektricitetsverk.

Kulturintressen



KULTURMILJÖER – inventeringar

Övriga kulturmiljöer

I Emmaboda kommun finns en mångfald av områden och platser med höga kulturvärden. Flera inventeringar har gett oss mycket information om vilka dessa är. Vad som prioriteras i denna text är endast en liten del av detta material. Vad och hur mycket av detta kulturhistoriska arv som bevaras och utvecklas är viktigt för oss idag och för kommande generationer.

Ängslador/Madhus

Inventeringen gjordes 1994/95 av Länsstyrelsen i Kalmar län. Ängsladorna utgör ett övergivet spår från äldre tiders odlingslandskap och representerar höga kulturmiljövärden. Madhusen representerar äldre tiders byggteknik och odlingstraditioner och bör bevaras till kommande generationer.

Vägmiljöer av kulturhistoriskt intresse

Mot bakgrund av en inventering utförd av Vägverket och Länsstyrelsen i Kalmar län har man i *Vägen som kulturarv* (Almqvist; Lindegård, 1999) tagit fram ett planeringsunderlag för att beskriva natur- och kulturvärden för vägar utanför tätorterna samt för att peka ut särskilt värdefulla vägar och vägmiljöer i länet. Inventeringen pekar på 17 särskilt bevarandevärdiga vägar och vägmiljöer i Emmaboda kommun.

Industriarvsprogram

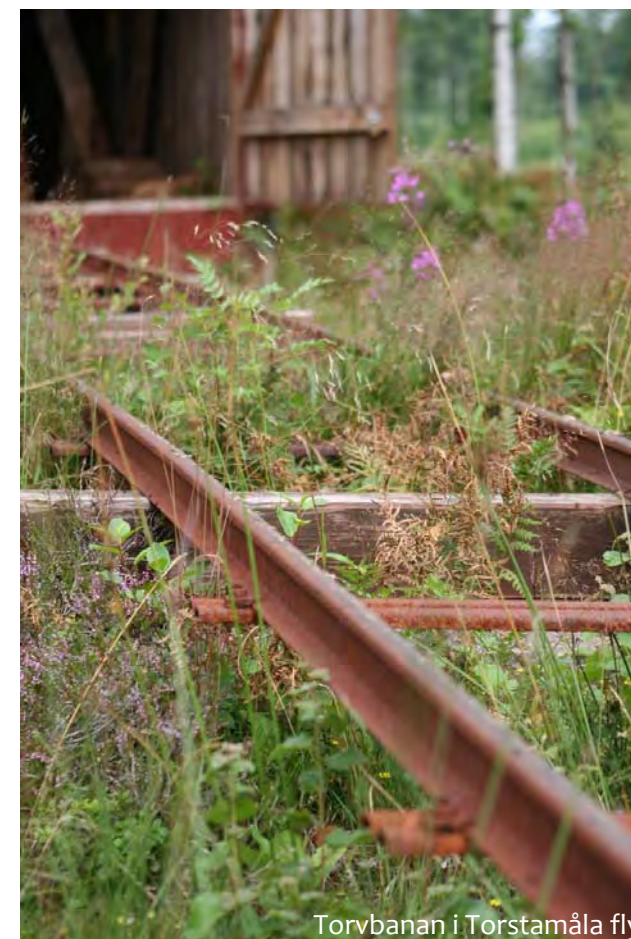
Under våren 2008 har Kalmar läns museum i samarbete med kommunen utarbetat ett industriarvsprogram för Emmaboda kommun. Programmet bygger på en inventering av Emmaboda kommuns kulturhistoriskt sett viktigaste industrimiljöer med avseende på deras industrihistoriska innehåll och kulturmiljövärden. Programmet pekar på olika möjligheter att tillvarata och utveckla industrimiljöerna.

Glasbrukens kulturmiljöer

Glasbruken hör till kommunens mest värdefulla kulturmiljöer. Dessa unika miljöer har kartlagts dels i Länsstyrelsens glasbruksinventering från 1997, dels i KUL (Kultur - Utveckling - Långsiktighet) - projektet i Glasriket. Det sistnämnda var ett bebyggelsesantikvariskt projekt, med fokus på glasbruksmiljöerna, som bedrevs mellan åren 2003-2005. Projektet avslutades med en rad förslag på hur vi kan utveckla och tillvarata glasbruksmiljöer.

Emmabodas stenålder

Rapporten "Stenålder i gränsbygd – En bebyggelsearkeologisk analys med utgångspunkt från specialinventeringen av Emmaboda kommun" från 1995 bygger på en inventering utförd av Kalmar läns museum med fokus på förhistoriska boplatser och lösfynd i Emmaboda kommun. Specialinventeringen som utfördes under åren 1986-1994 resulterade i att ett 60-tal boplatser av stenålderskaraktär och ett drygt 70-tal tidigare okända fyndplatser i kommunen kunde registreras.



Torvbanan i Torstamåla fly

VINDKRAFT

Allmänt om vindkraft

Riksdagens planeringsram för den svenska vindkraften är 30 TWh till år 2020, varav 10 TWh till havs. Vindkraftsetableringar påverkar omgivning. Direkt och indirekt påverkan kan innebära buller/ljud, skuggor, ljus och reflexer, elektromagnetiska fält, växt- och djurliv, säkerhet vid till exempel kalkning med helikopter och visuell påverkan. Etableringarna prövas i första hand enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Ytterligare lagar kan beröra etableringar beroende av det enskilda fallet, till exempel el-lag och kulturminneslag.

Sedan 2004 finns i Sverige mark- och vattenområden som är angivna som riksintressen för vindkraft. Ett sådant utpekade område innebär att Energimyndigheten bedömer det som särskilt lämpligt för elproduktion från vindkraft. Bedömningen görs med hänsyn till bland annat medelvinden området.

Varje kommun ska tillgodose angivna riksintresseområden i sin översiktsplanering. Att ett område är riksintresse för vindkraft är vägledande vid prövning av mark- och vattenanvändning. Det är alltså först i tillståndsprövningen i det enskilda fallet som riksintresset får en rättslig betydelse. Då bedöms riksintresse för vindkraft mot andra befintliga riksintressen. Även flygfarten och försvarsmakten kan ha intressen som behöver tillgodoses. Samtliga berörda parter ska höras inför en etablering.

Mål

Emmaboda kommun ställer sig positiv till vindkraftsutbyggnad, där så är lämpligt, i Emmaboda kommun. Vindkraft måste få synas i landskapen samtidigt som etablering av vindkraft ska ske i balans med andra intressen.

Vid planering av mark- och vattenområden visas hänsyn till de riksintressen som finns inom kommunens gränser för vindkraft.

Berörda parter ska alltid kallas till samråd vid planering av vindkraftsutbyggnad i kommunen.

Strategi

Emmaboda kommun utreder vindkraftsutbyggnad i detalj vid varje aktuell förfrågan.

Kommunen avser att höra samtliga berörda parter inför en vindkraftsetablering. I de fall där vindkraften kan påverka områden i en grannkommun blir frågan mellankommunal och hanteras då genom samråd.

Vindkraftverk och master med totalhöjd under 50 meter ska placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master över 50 meter eller stag ska placeras 200 meter från kraftledning. Mindre vindkraftverk och master på mellan 15 och 25 meter bör placeras 1,5 x objektets totalhöjd från kraftledningar.



MSA-yltor och väderradar

Det finns högt liggande områden som är samrådsområden, MSA-yltor, för Försvarsmakten. Emmaboda kommun berörs av MSA-yltorerna från både Kalmar och Ronneby flygplatser där högsta möjliga objekt i sektorerna är 260 meter över havet.

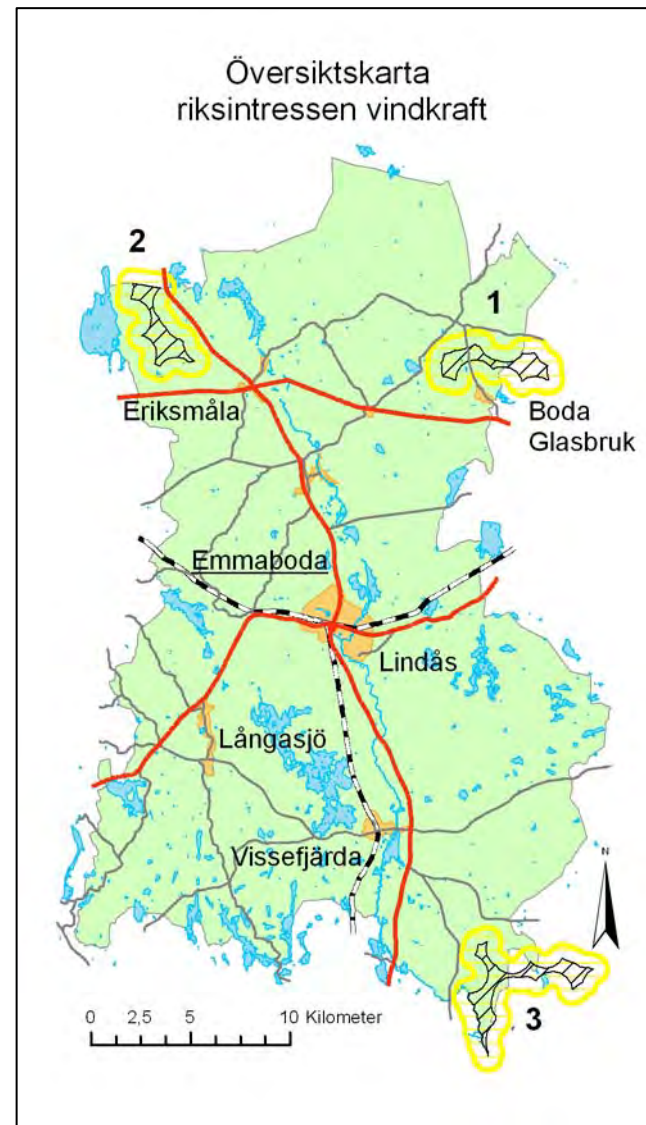
En väderradar är ett instrument för vädertjänster och en väderradarstation finns i Karlskrona. Emmaboda kommun ligger delvis inom 50 km från den och Försvarsmakten kan därför komma att ha synpunkter på enskilda positioner och höjder på vindkraftverk vid eventuell vindkraftsetablering i området.



Riksintresse för vindkraft i Emmaboda

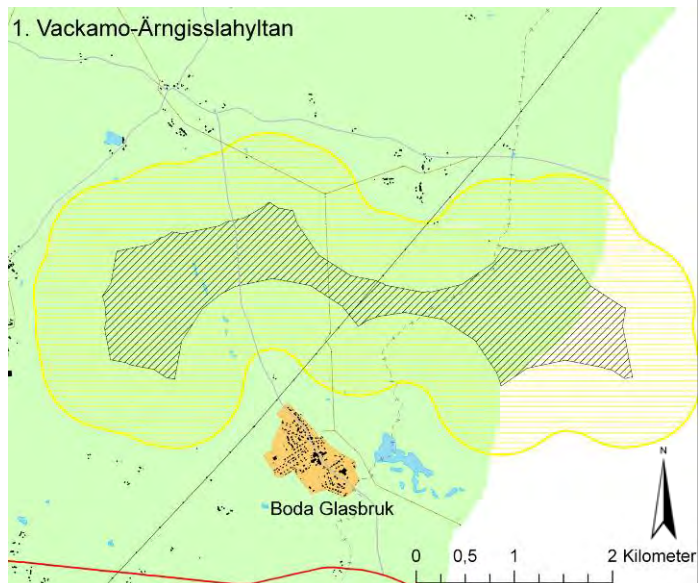
Följande fakta och bedömningar är gjorda efter det material som idag finns hos Länsstyrelsen Kalmar län. Riksintressena för vindkraft i länet håller på att revideras och ett nytt förslag för riksintresseområdet är på remiss under 2013.

I Emmaboda kommun har de utpekade riksintressena för vindkraft studerats mycket översiktligt i översiktsplanarbetet. Inför en etablering behövs fler djupgående och noggranna undersökningar. På denna sida visas en översiktskarta över kommunen där områdena med riksintresse för vindkraft är märkta med siffror som överensstämmer med kartornas nummer på nästa sida. En riktlinje för avstånd mellan bostäder och en vindkraftsetablering har varit 700 meter. De 700 metrarna till bostäder har gjorts till en buffertzona, markerad med gult, på kartorna på denna och nästa sida. På www.vindlov.se hittar du information om hur det går till att få tillstånd för att få uppföra vindkraftverk.

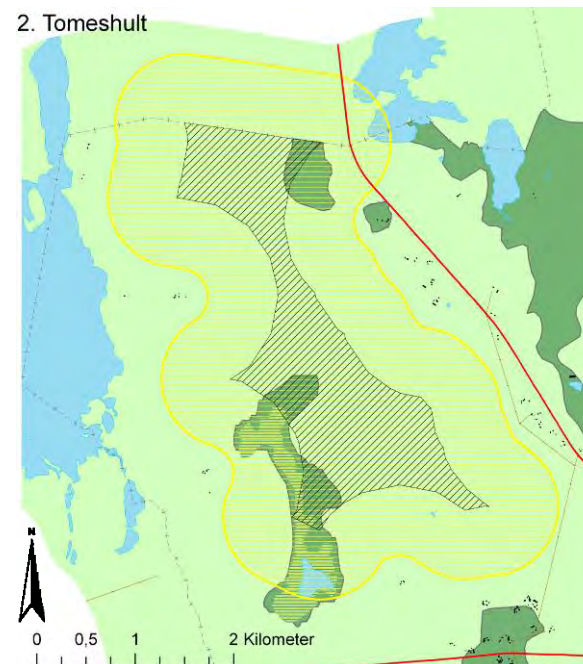


VINDKRAFT – översiktlig bedömning av riksintresseområden

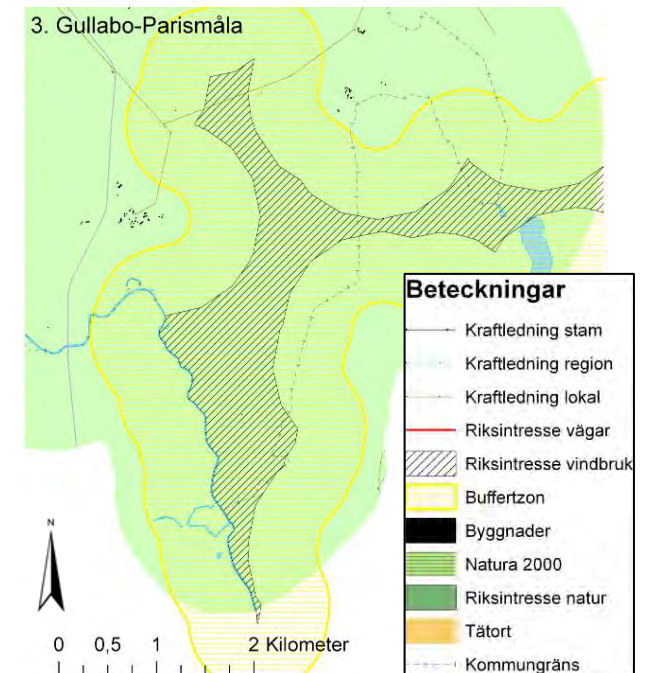
1. Vackamo-Ärngisslahyltan: Inom Emmaboda kommun krockar inte området med andra områden av riksintresse. Däremot passerar en kraftledning från stamnätet, och ett par kraftledningar från det lokala nätet, genom området. Där krävs att säkerhetsavstånd tillgodoses vid vindkraftsetablering. De byggnader som finns inom buffertzonen 700 meter är inte bostäder. Området sträcker sig geografiskt också över Nybro kommun vilket ska visas hänsyn vid planering. Inom området finns det enligt Försvarmakten konflikter med tekniska system och MSA-ytan gör troligtvis en vindkraftsetablering svår. En översiktlig bedömning visar att området kan vara möjligt för vindkraftsetablering och att vindkraftsintresset bör prioriteras. Vidare utredning krävs eftersom detta endast är en översiktlig bedömning.



2. Tomeshult: Byggnader inom buffertzonen är inte bostäder. Området krockar med riksintressen för natur i södra och norra delen, och Natura 2000 i södra. Området kan också ha potential att vara ett stort opåverkat område, eller ett framtida friluftsområde, värt att ta tillvara och bevara. Området gränsar geografiskt till Lessebo kommun vilket ska visas hänsyn vid planering. Försvarmakten menar att MSA-ytan troligtvis gör en vindkraftsetablering svår. En översiktlig bedömning visar att området har höga naturvärden. En eventuell vindkraftsetablering kräver en mer noggrann utredning eftersom detta är en översiktlig bedömning.



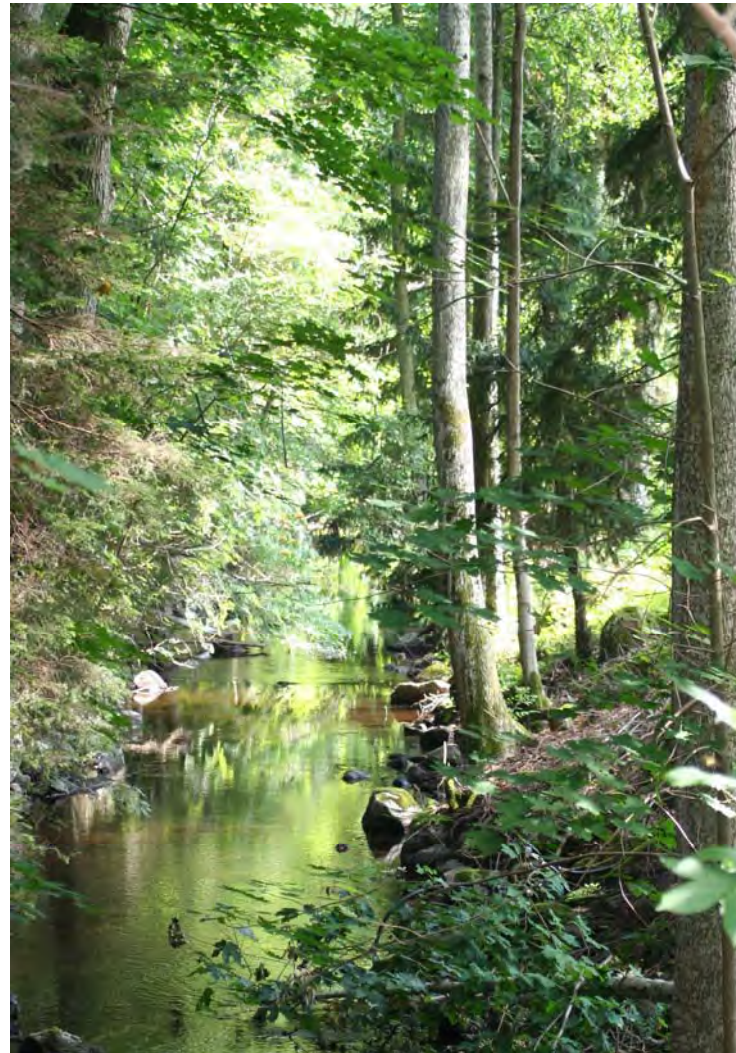
3. Gullabo-Parismåla: Inom kommunen krockar inte området med andra områden av riksintresse. Området är delvis inom 20 km från en väderradar och en etablering ska därför samrådats med Försvarmakten och SMHI. Försvarmakten menar också att riktigt höga vindkraftsverk kan bli svåra att uppföra med hänsyn till luftfarten. De byggnader som finns inom vindkraftsintressets buffertzona på 700 meter är inte bostäder. Området gränsar geografiskt till Torsås och Karlskrona kommuner, vilket ska visas hänsyn vid planering. En översiktlig bedömning visar att området kan vara möjligt för vindkraftsetablering och att vindkraftsintresset bör prioriteras. Vidare utredning krävs dock eftersom detta är en översiktlig bedömning.



VATTEN

Vatten är en grundläggande faktor i de ekologiska systemen. Vattentillgången avgör villkoren för olika naturtyper och ger ramarna för olika arters fortlevnad. De många sjöarna och vattendragen har också stor betydelse för många aktiviteter, till exempel fiske, friluftsliv, vattentäkter för dricksvatten och recipienter för kommunalt och industriellt avloppsvatten.

Bra vatten med god kvalitet är en framtidsfråga för kommunen. Bra dricksvatten är en livsnödvändighet och därför prioriteras en, i alla lägen, fungerande kommunal vattenförsörjning normalt före andra intressen. Tillgång till bra vatten kan för många företag vara en avgörande faktor för nylokalisering eller möjlighet att expandera. Friskt vatten för bad, fiske och annan rekreation gör också kommunen attraktiv som boendialternativ och som besöksmål.



VATTENDIREKTIVET

Inom EU-samarbetet antog alla länder år 2000 ett ramdirektiv för vatten, det så kallade *Vattendirektivet*. Syftet med direktivet är att skydda medlemsländernas vattenresurser och att skapa en helhetsyn på Europas och de enskilda ländernas vattenresurser. I Sverige implementeras detta i nationell lagstiftning och miljöbalken har kompletterats med en vattenförvaltningsförordning samt en organisation för den svenska vattenförvaltningen. Sverige delas in i fem vattendistrikt med tillhörande vattenmyndighet. Emmaboda kommun tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt som har tagit fram en förvaltningsplan för denna region.

Vattenförvaltningen omfattar grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten och man arbetar utifrån vattnets egna gränser, så kallade avrinningsområden, som inte följer läns- eller kommungränser. Målsättningen är att inlands-, kust- och grundvatten ska ha god ekologisk och kemisk status år 2015. För att nå målet krävs engagemang och samarbete mellan alla parter som påverkar vattnet i ett avrinningsområde.

Emmaboda kommun avser att följa de åtgärdsprogram som tas fram av Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt i enlighet med Vattendirektivet.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Inom vattenförvaltningen används miljö kvalitetsnormer för att ange vad vattnet ska ha för kvalitet vid en viss tidpunkt. MKN för Emmaboda kommun har fastställts av Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt. Se MKN för utomhusluft och buller i kapitlet Miljö kvalitetsnormer (MKN). Följande tabeller och information är hämtat från databasen www.viss.lst.se och www.vattenkartan.se.

Tabellen på de två näst följande sidorna redovisar status och kvalitetskrav (MKN) för vattendrag, både vad gäller ekologisk och kemisk status. Informationen hämtades under 2012 från <http://viss.lansstyrelsen.se/>.

Efter det följer en tabell som redovisar status och kvalitetskrav (MKN) för sjöar, både vad gäller ekologisk och kemisk status. Informationen hämtades under 2012 från <http://viss.lansstyrelsen.se/>.

Den sista tabellen visar status och kvalitetskrav (MKN) för grundvatten, både vad gäller kvantitativ och kemisk status.



Statusklassificering och miljö kvalitetsnormer för ytvatten i vattendrag

Grundinformation			Ekologisk status och ekologisk potential		Kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver)			Skyddade områden
EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Tidsfrist	Kompletterande krav för skyddade omr.
SE627562-147863	Linneforsån: Törn - Löften	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE627586-148568	Lyckebyån: Gusemålabäcken - Bjurbäcken	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE627283-148675	Lyckebyån: Linneforsån - Gusemålabäcken	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE628282-147941	Bjurbäcken	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE628616-149707	Örsjöån: Jansabäcken - källan	Hagbyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015, med undantag för kadmium och kadmiumföreningar.	God kemisk ytvattenstatus 2021 för kadmium och kadmiumföreningar	
SE628549-149093	Virkesjöbäcken	Hagbyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE626662-148734	LYCKEBYÅN: Västersjön - Linneforsån	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE629460-149681	Lindåsabäcken: bäck från Björnahult - källan	Ljungbyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE629897-147666	LYCKEBYÅN: Yggersrydsjön - Stora Visjön	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015, med undantag för nickel och nickelföreningar, bly och blyföreningar och kadmium och kadmiumföreningar.	God kemisk ytvattenstatus 2021 för nickel och nickelföreningar, 2021 för bly och blyföreningar och 2021 för kadmium och kadmiumföreningar	
SE624901-149245	LYCKEBYÅN: Bäck från St. Havsjön-Västersjön	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		Gynnsam bevarandestatus
SE626192-147852	KVILLEBÄCKEN: Bäck från Flaken - Nätterhövden	Nättrabyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE628427-147374	Linneforsån	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		Gynnsam bevarandestatus
SE626521-147661	BÄCK FRÅN FLAKEN: Kvillebäcken - Flaken	Nättrabyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		

Forts. Statusklassificering och miljö kvalitetsnormer för ytvatten i vattendrag

Grundinformation			Ekologisk status och ekologisk potential		Kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver)			Skyddade områden
EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Tidsfrist	Kompletterande krav för skyddade områden
SE627918-149184	Gusemålabäcken: Ödevaten - Skärsjön	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE628479-148432	Lyckebyån: Bjurbäcken - Yggersrydsjön	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015, med undantag för bly och blyföreningar och kadmium och kadmiumföreningar.	God kemisk ytvattenstatus 2021 för bly och blyföreningar och 2021 för kadmium och kadmiumföreningar	
SE627113-148568	Linneforsån: Lyckebyån - Törn	Lyckebyån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE627533-148845	Gusemålabäcken: Lyckebyån - Ödevaten	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE625865-147369	NÄTTRABYÅN: Kvillebäcken - Kvesen	Nättrabyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE627070-149691	Svartabäcken: Vän-sjösjön - Källan	Hagbyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		
SE626852-149948	Halltorpsån: överledning till Hagbyån - källan	Kustområde	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015		

Statusklassificering och miljö kvalitetsnormer för ytvatten i sjöar							
Grundinformation			Ekologisk status och ekologisk potential		Kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver)		Skyddade områden
EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kompletterande krav för skyddade områden
SE626136-148695	Västersjön	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE627611-149126	Ödevaten	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629255-148080	Yggersydssjön	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE627100-148506	Törn	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE628111-149232	Skärsjön	Lyckebyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE626842-147473	Flaken	Nättrabyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629163-146824	Läen	Ronnebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna
SE627766-147808	Löften	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE626257-147879	Nätterhövden	Nättrabyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE626082-148159	Sidlången	Nättrabyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629026-147562	Tomeshultagölen	Lyckebyån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Gynnsam bevarandestatus

Statusklassificering och miljö kvalitetsnormer för grundvatten

Grundinformation			Kvantitativ status		Kemisk grundvattenstatus		Skyddade områden
EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kompletterande krav för skyddade områden
<u>SE629433-147794</u>	Bodaskogsformationen	Lyckebyån	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	
<u>SE628220-148479</u>	Getasjömagasinet	Lyckebyån	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna
<u>SE627832-148578</u>	Lindåsmagasinet	Lyckebyån	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna
<u>SE628977-148027</u>	Eriksmålamagasinet	Lyckebyån	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna
<u>SE626771-148548</u>		Lyckebyån	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna

VATTEN I EMMABODA KOMMUN

Lyckebyån

Lyckebyån är det dominerande avrinningsområdet i Emmaboda kommun och motsvarar omkring 60 procent av kommunens sammanlagda yta. Ån rinner genom kommunen från Bodaskog i norr till Saleboda i söder. Totalt är Lyckebyåns huvudfåra 10 mil lång och börjar nordost om Kosta och rinner ut i Blekinge skärgård vid Lyckeby. De tre kommunerna Lessebo, Emmaboda och Karlskrona berörs liksom de tre Länsstyrelserna Kronoberg, Kalmar och Blekinge.

Det finns flera områden med höga naturvärden i och vid ån. Det finns också riksintressen för natur- och kulturmiljövård, Natura 2000 och för det rörliga friluftslivet inom avrinningsområdet. Även områden med biotopskydd berör Lyckebyån och avrinningsområdet.

Inom avrinningsområdet bor omkring 20500 personer, de flesta i tätorter. Sammanlagt är det omkring 58000 personer som är anslutna till kommunalt dricksvatten som hämtas ur Lyckebyån eller ur grundvatten som påverkas av ån. Längs ån finns också enskilda personer och industrier som använder sig av vatten från ån till exempel för rening, dricksvatten och bevattning. Enskilda avlopp, industrier, deponier, vägar och avloppsreningsverk är exempel på sådant som också kan utgöra ett hot mot vattenkvaliteten i avrinningsområdet.

Hållbar dricksvattenförsörjning

De tre kommunerna Lessebo, Emmaboda och Karlskrona arbetar tillsammans för att skydda Lyckebyåns vatten och ansöker gemensamt om ett vattenskyddsområde för Lyckebyån till respektive länsstyrelse. Syftet med att inrätta ett vattenskyddsområde är att ur ett långsiktigt perspektiv säkerställa vattentillgången för de personer som idag och i framtiden är direkt beroende av dricksvatten genom kommunala ytvattentäkter från Lyckebyån.

Det ansökta vattenskyddsområdet omfattar hela Lyckebyån och dess större biflöden och sträcker sig i princip över vattenytan och en 100 meter bred zon på vardera sidan om vattendrag och sjöar vid normalt vattenstånd. När vattenskyddsområdet är antaget kommer det förmodligen att ha påverkan på flera olika verksamheter inom området. Bland annat enskilda avlopp, användningen av bekämpningsmedel och vissa former av upplag.



Bielkeleden passerar Lyckebyån

Avrinningsområden

Emmaboda kommun har över 100 sjöar och berörs i huvudsak av fyra vattensystem, Lyckebyån, Nättrabyån, Hagbyån och Halltorpsån. Kommunen berörs i liten omfattning även av Ljungbyåns, Bruatorpås och Ronnebyåns vattensystem. Vattenutnyttjandet både uppströms och nerströms måste samordnas.

Grundvatten och ytvatten

Kommunen har idag fastställda vattenskyddsområden i Broakulla, Getasjö, Eriksmåla och norra Boda Glasbruk. I praktiken finns dock ytterligare kommunala vattentäkter som kommunen hanterar som vattenskyddsområden. Dessa områden finns i södra Boda Glasbruk, Emmaboda/Lindås, Långasjö och Vissefjärda. Även sjön Läen, som regleras av Lessebo kommun, är ett vattenskyddsområde, delvis inom Emmaboda kommuns gränser.

Vattenförekomster i grus

Länsstyrelsen har bedömt flera grusförekomster i Emmaboda kommun som speciellt skyddsvärda. Med hänsyn till miljöbalken 3 kap 1§, där värdet av långsiktig planering betonas, måste vikten av varsamhet med kvarvarande grustillgångar understrykas. Alternativa material till naturgrus ska istället användas.



Vattenförbund i Emmaboda kommun

Lyckebyåns vattenförbund bildades 1988 för att ta tillvara och samordna de som på något sätt har tillstånd att påverka Lyckebyåns vatten. Sammanlutningen består av kommuner, kraftföretag, markavvattningsföretag och fiskevårdsföreningar.

Vidare har Lyckebyåns vattenförbund tagit initiativet till ett vattenråd. Vattenrådet för Nättrabyån, Silletorpsån, Lyckebyån samt vattendragen öster om Lyckebyån i Blekinge är öppet för alla som är intresserade av vatten och vattenfrågor. Det kan vara enskilda personer, organisationer, föreningar, verksamhetsutövare med flera. Vattenrådets främsta uppgift är till exempel att öka kunskapen om vatten, sprida information, bygga kontaktnät och bilda lokala grupper som jobbar med en viss fråga. (Vattenråd finns även för Halltorpsån, Hagbyån, Ljungbyån, Bruatorpsån och Ronnebyån.)

Vattenkraft

Kraftproduktion, i mindre skala, finns inom Emmaboda kommun på flera ställen i Lyckebyån, bland annat vid Stekaremåladammen, Kvarndammen och Getasjökvarn och i Hermanstorp i Hagbyån.

Kalkning

Ett stort hot mot vattenkvalitén i Emmaboda kommun är försurningen och den medföljande urlakningen av metaller till vattendragen. Flera sjöar och vattendrag ingår i den regionala kalkåtgärdsplanen.

Ökning av humusämnen

Humusämnen i vattnet har ökat och är ett problem för vattenkvalitén i den kommunala vattenförsörjningen. Ökningen har sannolikt betydelse för det biologiska livet i vattensystemen.

Våtmarksinventering

En våtmarksinventering gjordes för fastlandet i Kalmar län 1982-83.



Sjöbotten

VATTEN – mål och strategi

Mål

Ett långsiktigt arbete med vattenfrågor ska drivas i samverkan med berörda kommuner, länsstyrelser, Skogsstyrelsen, vattenvårdsförbund, vattenförbund och vattenmyndigheten.

Emmaboda kommun ska ha god ekologisk, kemisk och kvantitativ status i alla vattenförekomster, MKN ska följas.

Kommunen ska bedriva ett långsiktigt arbete med klimatanpassning så effekterna på vattenmiljöer och människors säkerhet och hälsa minimeras.

De värdefulla grusförekomsterna i kommunen som Länsstyrelsen pekat ut ska bevaras i så stor utsträckning som möjligt, då de är viktiga för vattnets kretslopp och den framtida vattenförsörjningen.

Kommunens egna verksamheter ska bedrivas med minsta möjliga påverkan på vattenmiljön.

Lyckebyån ska vara ett riksintresse för vattenförsörjningen.

Diffusa utsläpp av närsalter, humusämnen och andra föroreningar från jord- och skogsbruk och annan markanvändning/verksamhet ska minska.

Strategi

Kalkning av försurade områden utförs i enlighet med det regionala kalkåtgärdsprogram som utarbetats för Kalmar län.

I den pågående kommuntäckande va-planeringen ingår också att minska närsaltbelastningen (övergödningen) i Emmaboda kommun.

Emmaboda kommun bör återställa naturliga vattenflöden där så är möjligt samt nyanlägga/restaurera våtmarker. De områden som används som dricksvattentäkter bör prioriteras. Anläggning av våtmarker kan också minska effekterna av översvämningar.

De värdefulla grusförekomsterna i Emmaboda kommun prioriteras vid beslut där de berörs, till exempel vid planläggning och bygglov.

Emmaboda kommun ska stödja Emmaboda Energi & Miljö AB:s arbete med att skapa ett grundläggande vattenskyddsområde för Lyckebyån, inklusive sjöar och biflöden.

Emmaboda kommun verkar för att Lyckebyån ska bli ett riksintresse för dricksvattenförsörjningen.

Vid nybyggnation ska Emmaboda kommun visa frågor som berör vatten stor hänsyn. Befintliga risker vid känsliga vattenförekomster arbetas bort, efter hand, genom att prioritera vattenfrågor i den fysiska planeringen.

I sjöar och vattendrag i kommunen bör inte nya direkta dagvattenutsläpp tillkomma. Istället ska kommunen verka för att dagvattnet tas omhand lokalt.

Genom samarbete mellan kommunen, Emmaboda Energi och miljö AB, Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås, verksamheter och ägare till privata dammar kan man motverka översvämningrisker vid riklig nederbörd och/eller höga flöden i vattendrag.

STRANDSKYDD

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandskyddsområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Därför är det förbjudet att vidta vissa åtgärder, som till exempel att uppföra byggnader, inom strandskyddat område. Strandskyddet sträcker sig normalt 100 meter från strandlinjen, både på land och i vattenområdet, och gäller generellt lika i hela landet. Länsstyrelsen får göra en utvidgning av strandskyddet till 300 meter om det behövs för att säkerställa strandskyddets syften.

Inom strandskyddsområde får inte:

1. ny byggnad uppföras,
 2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
 3. grävarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2 eller
 4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.
- (7 kap 15§ miljöbalken)

Förbuden ovan gäller inte:

1. byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som inte avser att tillgodose bostadsändamål, om de behövs för jordbruket, fisket, skogs-

bruket eller renskötseln och de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet,

2. verksamheter eller åtgärder som har tillåtits av regeringen enligt 17 kap 1, 3 eller 4 § miljöbalken eller som omfattas av ett tillstånd enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken,

3. byggande av allmän väg enligt fastställd arbetsplan enligt väglagen eller

4. byggande av järnväg enligt en fastställd järnvägsplan.

(7 kap 16§ miljöbalken)

Dispens från strandskyddet

Dispens från strandskyddet kan ges om strandskyddets syfte inte påverkas och om det finns särskilda skäl. Ett dispensbeslut upphör att gälla om den åtgärd som avses med dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag beslutet vann laga kraft. Vilka de särskilda skälen är anges i 7 kap 18 c § miljöbalken.

För att främja utveckling på landsbygden finns det möjlighet för kommuner att i sin översiktsplanering avgränsa områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, så kallade LIS-områden. Vilka områden som då avses anges i 7 kap 18 e § första stycket miljöbalken. Redovisningen i översiktsplanen ska vara vägledande när man prövar dispenser

från strandskydd och upphävande av strandskydd i detaljplan.

Strandskyddet i Emmaboda kommun

I Emmaboda kommun gäller generellt strandskydd 100 meter från strandlinjen. Idag råder inget högt tryck på exploatering av strandnära bebyggelse i kommunen men dispenser har medgivits i några fall med efterföljande byggnation under senare år. Det finns över 100 sjöar spridda över kommunens yta och endast en mycket liten del av stränderna är idag exploaterade. Inte heller vattendragen i kommunen är utsatta för exploateringstryck.

Emmaboda kommun ser möjligheten till strandnära bebyggelse som en del av en strategi för att skapa attraktivt boende för såväl befintliga som blivande kommuninvånare. Viktigt för kommunen är dock att utveckling av sjönära bebyggelse inte får ske på bekostnad av att allmänhetens tillgänglighet försvåras eller att biologiska värden, knutna till stränderna, väsentligen förändras. Vidare ska ny bebyggelse läggas i anslutning till befintliga byggnader för att undvika fragmentering av det sjönära landskapet.

Områden för Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i Emmaboda kommun är en del av Översiktsplan 2012. Läs mer om dessa områden i eget avsnitt i kapitlet *Bebyggelse*.

BEBYGGELSE

Emmaboda är en utpräglad gles- och landsbygds-kommun med tätorterna Boda Glasbruk, Eriksmåla, Åfors, Långasjö, Broakulla, Vissefjärda, Lindås och centralorten Emmaboda. Idag minskar antalet

invånare i kommunen och efterfrågan på ny bebyggelse är liten. Det är därför viktigt att skapa attraktiva boendemiljöer som kan hjälpa till att vända befolkningsutvecklingen i kommunen.



Historiskt var det först i samband med 1800-talets industrialisering som den verkliga tätortsbildningen i bruks-, hantverks- och fabriksorter utvecklades. De små bruken var centrum och bebyggelsen var ofta fritt framvuxen i brukets omland, som egna små byar. Dessa samhällsbildningar, uppkomna utanför själva bruksorten, var typiskt för de växande industrisamhällena. Efter hand växte byar och bruksorter samman och bildade större samhällen.

De flesta ortsnamnen i Emmaboda kommun är från tiden efter kristendomens införande omkring 1000 e Kr. Två bebyggelsenamn kan trots det antas vara från förkristen tid, Allgunås (helgad åt den hedniska gudomligheten Gunnar) och Häljanäs (det heliga näset).

Bebyggelsenamn är oftast sammansättningar. I Emmaboda är de vanligaste ändelserna:

- måla (jordstycke uppmätt på utmark),
- bo (boda, boning, bygd),
- hult (liten skog, skogsdunge),
- ryd (medeltida nyodlingar, röjning),
- sjö,
- torp (troligen nybygge).

BEBYGGELSE – nationella och regionala mål

För grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden, i miljöbalkens 3 kap 6§, gäller att ”Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.”

God bebyggd miljö

Det övergripande nationella miljö kvalitetsmålet för god bebyggd miljö är att städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Regionaliserade mål

För att det ska finnas planeringsunderlag för god bebyggelse har Länsstyrelsen Kalmar län, som en del i miljömålsarbetet, bestämt att kommunerna i sin översiktsplan ska ta ställning till följande:

1. hur ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur kan åstadkommas så att transportbehovet minskar och förutsättningarna för kollektivtrafik och andra miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras,
2. hur kulturhistoriska och estetiska värden ska tas till vara och utvecklas,
3. hur grö- och vattenområden i tätorter och tätortsnära områden ska bevaras, vårdas och utvecklas för såväl natur- och kulturmiljö- som friluftssändamål, samt hur andelen hårdgjord yta i dessa miljöer fortsatt begränsas,
4. hur energianvändningen ska effektiviseras, för att på sikt minskas, hur förnybara energiresurser ska tas till vara och hur utbyggnad av produktionsanläggningar för fjärrvärme, solenergi, biobränsle och vindkraft ska främjas,
5. hur en långsiktigt hållbar vattenförsörjning kan tillgodoses.



BEBYGGELSE – kommunövergripande

Mål

- Ny bebyggelse i Emmaboda kommun byggs som en del av det långsiktigt hållbara samhället.
- Ny bebyggelse i kommunen är anpassad efter framtida klimat.
- Det byggs centrumnära, men också sjönära och grönnära för att ta vara på Emmaboda kommuns läge och naturvärden.
- Förändringar bidrar till den positiva upplevelsen av Emmaboda kommun.
- Bebyggelse är kombinerad med grönska för att kunna erbjuda skydd vid höga temperaturer vid värmeböljor och solens strålar.
- Det finns ett blandat utbud av boendeformer i olika delar av kommunen.
- Boendet i Emmaboda upplevs som tryggt, tillgängligt och väl fungerande utifrån människors olika förutsättningar.
- Byggnader där allmänheten har tillträde i kommunen är tillgängliga för alla.
- Lokaler som är ägda av kommunens fastighetsbolag har hög tillgänglighet.
- Fastigheter ägda av kommunen är energieffektiva.
- Befintliga kulturhistoriska värden värnas.



Bebyggelse i Långasjö

Strategi

Kommunen visar hänsyn till klimatanpassningsaspekten i all detaljplanläggning och i alla lokaliseringar av nybyggnation för bostäder och samhällsviktiga funktioner. Befintlig bebyggelse ska så långt som möjligt skyddas mot effekter av förändrat klimat som till exempel översvämningar och bränder.

Kommunen uppmuntrar förtätning av tätorter samt väl planerad sjönära och grönnära bebyggelse som ett viktigt led i att skapa en attraktiv boendekommun. Varje fysisk förändring av omgivningen ska också ske med stor hänsyn till trygghets- och tillgänglighetsaspekter för att bidra till en än mer tilltalande och jämställd boendemiljö.

Emmaboda kommun arbetar för att energieffektivitet, dagvattenhantering och miljövänliga byggmaterial ska bli en viktig fråga inför varje bebyggelseexploatering. Ny bebyggelse ska i möjligaste mån lokaliseras så att underlaget för kollektivtrafiken kan stärkas. Ny bebyggelse ska också placeras så att det är möjligt att komplettera med ett väl fungerande gång- och cykelvägnät. Arbeta pågår med energieffektivisering av alla kommunala fastigheter.

För att värna om befintliga kulturhistoriska värden kan bildningsnämnden vara remissinstans vid ansökningar om lov. Det finns till exempel platser där områdets ursprungliga karaktär inte bör förvanskas.

Vid bebyggelse intill vägar och järnvägar där farligt gods transporteras ska alltid särskild hänsyn tas till olycksrisken. Där kan till exempel fysiska skyddsbarriärer och komma i fråga.

Sammanhållen bebyggelse

Plan- och bygglagen innehåller generella lättnader i lovplikt för fastigheter med en- eller tvåbostadshus på landsbygden utanför detaljplanerat område. När det gäller så kallad ”sammanhållen bebyggelse” är lättnaderna dock inte lika omfattande. Dessa grupper av hus kan bedömas bygglovspliktiga, i större utsträckning än på ren landsbygd, av hänsyn till grannsituationen i tätare bebyggelse.

Plan- och bygglagen 1 kap § 4 definierar sammanhållen bebyggelse som: ”bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark”. Vidare anges att termen ”bebyggelse” begränsas till innebörden ”en samling av byggnadsverk som inte enbart består av andra anläggningar än byggnader”. Med en samling avses då minst tre byggnader.

Emmaboda kommun gör en bedömning av om fastigheter ingår i en sammanhållen bebyggelse i varje aktuellt fall.

Tätortsnära lantboende

I anslutning till de större tätorterna ska ny bebyggelse tillåtas efter en lämplighetsprövning, utan detaljplanekrav, vid de områden som redovisas. En förutsättning för detta är bland annat att godtagbar avloppsanläggning kan anordnas. Tomtstorlekarna bör anpassas till detta, helst bör de vara 1-3 hektar. Tomterna är avsedda för dem som önskar ha trädgårdsodlingar, ”bo på landet men

nära samhället”, ha djur, exempelvis häst, eller bedriva en verksamhet i anslutning till bostaden.

I översiktsplanens idékatalog finns markerade områden där tätortsnära bostadsbebyggelse skulle kunna prövas. Ett sådant ställningstagande måste dock föregås av en noggrannare utredning där hänsyn tas till eventuella intressekonflikter. Boverket har gett ut en handledning, *Vägledning för planering för och invid djurhållning*, som beskriver kunskapsläget och rättspraxis vad gäller djurhållning och fysisk planering. Bebyggelsemiljön i området, den nya verksamhetens art och omfattning och lokala förhållanden avseende vind, avstånd, topografi och vegetation är faktorer som spelar stor roll vid en lämplighetsbedömning. Olägenheter och hälsorisker, som till exempel allergener, ska alltid beaktas vid planläggning och bygglovsgivning samt vid tillsyns- och anmälningsärenden.

De markerade områdena i idékatalogen kan vara ett alternativ till detaljplanlagda tomter för dem som vill bo nära tätorterna men kunna:

- ha en stor, parkliknande tomt eller
- ha häst, får eller annat djur,
- odla marken eller
- bedriva verksamhet, t ex service eller handel, i anslutning till bostaden.

Tillgängliga bostäder

Behovet av bostäder med full tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ökar i samma takt som befolkningen blir äldre. I framtiden kan man därför anta att det kommer krävas fler anpassade bostäder och som läget ser ut idag bör kommunen vid all nyproduktion eftersträva full tillgänglighet. Detta betyder till exempel att man antingen bygger nya bostäder i markplan eller bygger tillgängligt med hiss. Vid bygglovshandläggning är det viktigt att få tillgång till planlösningen med fullt utritat möblemang för att så långt som möjligt kunna säkra tillgängligheten.



BEBYGGELSE – emissioner

Luftföroreningar

Luftföroreningar påverkar människors hälsa på många sätt och medför i medeltal flera månaders förkortad livslängd. De luftföroreningar som är skadligast är inandningsbara partiklar, ozon och vissa organiska kolväten. De lokala utsläppen kommer framför allt från vägtrafiken och från enskild uppvärmning med ved. Arbetsmaskiner som gräsklippare, motorsågar och grävmaskiner bidrar också.

Läs mer om luftkvalitet i kapitlet Miljökvalitetsnormer (MKN).

Buller

Buller är oönskat ljud. Den vanligaste bullerkällan i våra boendemiljöer är vägtrafik. Buller från flyg-, tåg och industri kan också vara problematiskt men berör inte lika många boende. Den som bedriver miljöfarlig verksamhet har också ett ansvar för de miljöstörningar, till exempel ljud, som kan uppkomma. Även kommunen har ett ansvar genom den fysiska planeringen.

Miljöbalken gäller för alla bullrande verksamheter. Väg-, järnvägs- och flygtrafiken regleras också av egna lagsystem: väglagen, lagen om byggande av järnväg respektive flygfartslagen.

Vid byggande av bostäder finns riktvärden för buller som riksdagen ställt sig bakom. I Emmaboda kommun är huvudregeln vid planering av nya bostäder att de riktvärdena ska uppfyllas.

Elektromagnetisk strålning

Kraftledningar, el-anläggningar och basstationer för mobiltelefoni ger upphov till elektromagnetisk strålning. Vissa människor kan uppleva ohälsa på grund av exponeringen. Det finns kraftledningar på 130kV och 400kV som passerar genom Emmaboda kommun. Dessa redovisas på karta på sidan 52. Vid nyetablering av bostäder eller omläggning av kraftledningar ska sådana skyddsavstånd väljas att kraftledningar inte orsakar elektromagnetiska fält som påverkar människor, djur eller natur negativt. Kommunen ska undvika att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära el-anläggningar som ger förhöjda magnetfält.

Gammastrålning

Emmaboda kommun mäter regelbundet gammastrålningen i kommunen och värdena visar låga nivåer.

Radon

Människor ska inte utsättas för radon. Det är en färg- och luktlös gas som kan orsaka lungcancer vid långvarig exponering. Radon i inomhusmiljöer kan komma från marken, byggnadsmaterial och vatten.

Radon i mark och vatten utgör inget hinder för att bebygga ett område. Byggnaderna måste dock uppföras så att lagstiftningens krav avseende radonhalter inomhus uppfylls. Byggnaderna måste också anpassas till radonhalten i marken i samband med grundläggning.

I Emmaboda kommun finns idag inget som tyder på att det skulle finnas några, så kallade, högriskområden för radon. Där skulle i så fall särskilda åtgärder för nybyggnation krävas.

Förorenad mark

Förorenad mark förekommer på många håll i Sverige. Naturvårdsverket har riktvärden som inte bör överskridas för olika typer av föroreningar och vid viss markanvändning. De högsta kraven ställs på befintlig och planerad bostadsbebyggelse.

Länsstyrelsen Kalmar län arbetar med att inventera förorenade områden, för att kunna riskklassa dem för vidare arbete. I Emmaboda kommun finns drygt 200 objekt med misstänkt förorenad mark identifierad. Det rör sig om både nedlagda och pågående verksamheter, exempelvis industrier, deponier och

bensinstationer. Eftersom det är så många platser görs en prioritering av vilka platser som ska undersökas och gå vidare till åtgärd. Av de 200 objekten har omkring 36 stycken inventerats och 26 fått riskklass 1 (mycket stor risk) och omkring 6 har fått riskklass 2 (stor risk). Se objekten på kartan på nästa sida. De flesta av de återstående 167 objekten är ännu inte inventerade. Det är viktigt att kunskapen om alla områden ökar, så att åtgärder kan vidtas för att minska risken för skador på människa och miljö. Kommunen deltar dels i de projekt angående förorenade områden som finns i länet och dels i kompetenshöjande åtgärder. Både kommunen och Länsstyrelsen arbetar med frågorna om inventering. Undersökning av mark pågår.

Det är miljöbalken som reglerar markföroreningar. Utgångspunkten är att det är den eller de som orsakar föroreningen som är ansvariga för provtagning och sanering av området. Ansvaret omfattar, förutom det ursprungligen förorenade området, också områden som föroreningarna kan ha spridit sig till. I andra hand är det fastighetsägaren som bär ansvaret.

Undersökning och sanering av förorenad mark innebär stora kostnader för den som förorenat och/eller markägaren. Sanerings- och ansvarsfrågan och brist på ekonomiska resurser i Glasriket gör att marken där fortfarande är förorenad. Förutom de hälsorisker som uppstått så bromsas även utvecklingen i regionen då nyinvesteringar eller nystarter av glasbruk blir svåra innan an-

svarsfrågor och tillräckliga ekonomiska resurser är klara. Representanter från kommunen deltar i arbetet med att hitta lösningar för en långsiktigt hållbar utveckling i Glasriket. Bedömningen är att extern finansiering behövs för att klara saneringen eftersom de företag som tidigare förorenat inte längre finns kvar.

Emmaboda kommun vill att mark som tidigare hyst verksamheter, som kan antas ha medfört föroreningar och som står inför en förändrad markanvändning, inte ska innehålla föroreningar som ligger över gällande riktvärden. Därför ska en riskanalys och markundersökning göras av marken i kommunen, i ett tidigt skede av planprocessen, om risk finns att den innehåller föroreningar. Eventuella skyddsavstånd till miljöfarlig verksamhet bör anges i detaljplaner.

Deponier-soptippar

På flera platser finns områden där risk finns att lakvatten från deponiområden (soptippar) kan ha inverkan på Lyckebyåns vatten. I kommunen finns ytterligare nedlagda deponier och även där kan förorenat lakvatten förekomma. Nedlagda deponier ingår i Länsstyrelsen Kalmar Läns inventeringen av förorenade områden och redovisas på karta på nästa sida.

Enligt *Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden i Kalmar län 2011-2015* behövs det för Rassebygdsdeponin, som är en kommunal nedlagd deponi, göras en bedömning av vad som kan vara skäligen att begära i återställningskostna-

der av den som är ansvarig. Deponin innehåller mellan 10–20 ton PCB.

I Lidahult deponerades hushålls- och industriavfall fram till 2001. Idag är deponin i passiv fas och en biologisk barriär är fastställd för att skydda recipienter. Den geologiska barriären ska skyddas och den sträcker sig söder ut från deponiområdet och avgränsas av ett ytvattendike där provtagning av vattnet sker.

Tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet

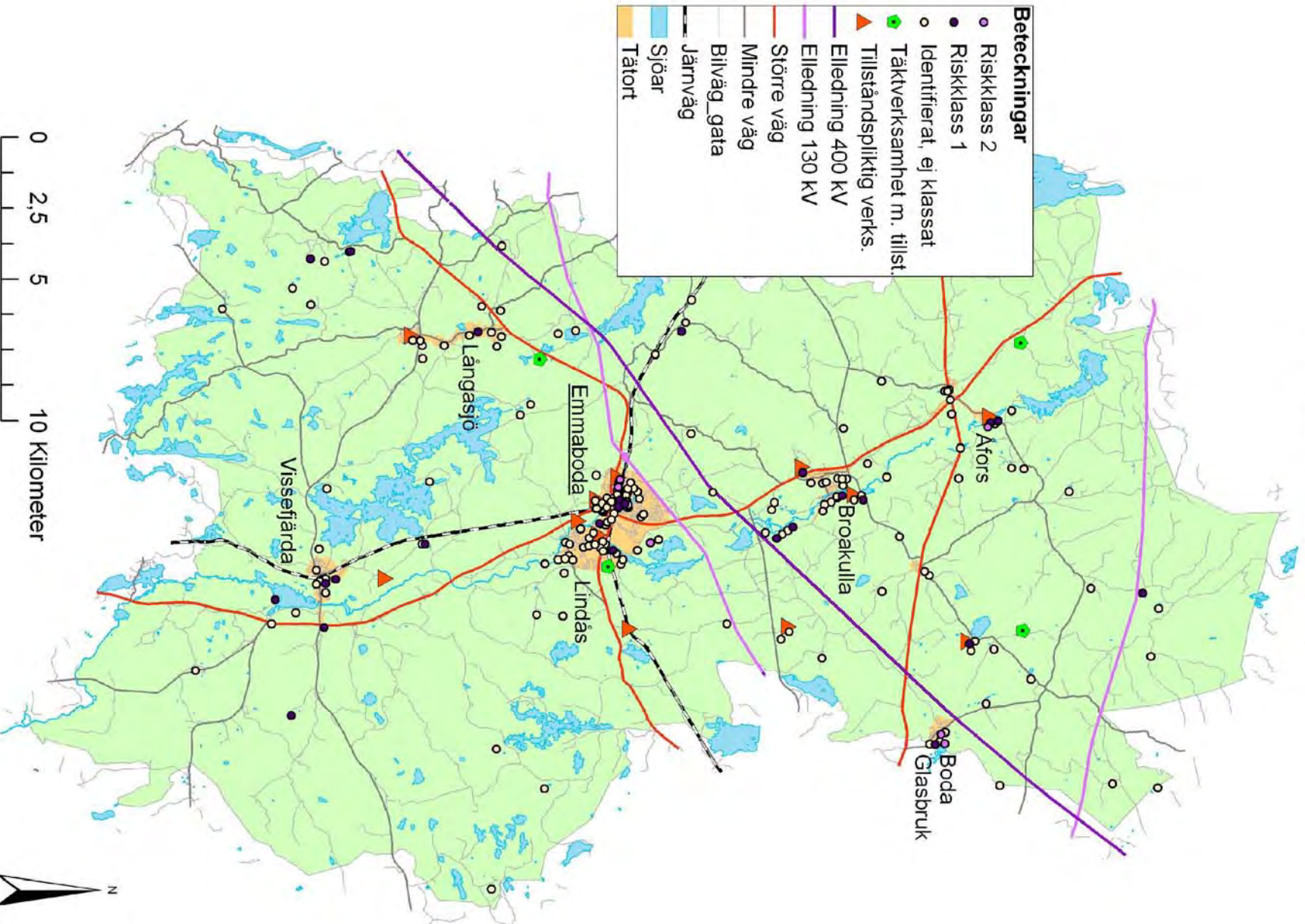
Pågående verksamheter kan medföra risker för omgivningen trots de mer långtgående regleringar på miljöskyddets område som tillämpas idag.

I Emmaboda finns det miljöfarliga verksamheter med tillståndsplikt. Exempel på verksamheter är vissa industrier, avfallsanläggningar, avloppsreningsverk, större jordbruk och täkter. Var de är placerade kan komma att påverka den fysiska planeringen och är därför viktiga att ta hänsyn till i en planeringssituation. Täkter och tillståndspliktig verksamhet redovisas på karta på nästa sida.



En större anläggning för djurhållning är tillståndspliktig enligt miljöbalken.

Riskklassade områden, täkter med tillstånd, tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter och större elledningar



LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Strandskyddets syfte är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Sedan 2009 är det dock möjligt för kommuner att peka ut områden lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge, så kallade LIS-områden, i sin översiktsplanering. Detta ger möjligheter att stimulera den lokala och regionala utvecklingen för områden som inte ligger nära stora tätorter. För att syftet med LIS-områdena ska kunna fyllas ska det finnas god tillgång på fria strandområden och en viss byggnation ska kunna tillkomma utan att inskränka strandskyddets syften. För mer information om strandskyddet, se avsnittet *Strandskydd* i kapitlet *Vatten*.

Avsikten med att ta fram LIS-områden i Emmaboda kommun är inte att exploatera alla våra stränder. Meningen är istället att peka ut lämpliga platser för att kunna uppnå en väl planerad, attraktiv och hållbar utveckling.

Vad lagen säger

Miljöbalken reglerar frågor som berör strandskyddsområden. Ett av de särskilda skäl som krävs för att få dispens från strandskyddsbestämmelserna är att utvecklingen på landsbygden gynnas.

7 kap 18 d § miljöbalken: Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

I andra meningen i ovanstående text framgår också att man får beakta att enstaka en- eller tvåbostadshus kan uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus även för sådana områden som inte utgör LIS-område. Det bör finnas några tiotal meter allemansrättsligt tillgängligt strandområde.

Enligt 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken är ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ett område som:

1. är lämpligt för utvecklingen av landsbygden,
2. är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt,
3. endast har en liten betydelse för att tillgodoses strandskyddets syften
 - a) i eller i närheten av tätorter,
 - b) i ett kust- eller kustskärgårdsområde från Forsmark till Veda vid Storfjärden i Ångermanland eller från Skataudden vid Näskefjärden till gränsen mot Finland,
 - c) på Gotland, eller
 - d) vid Vänern, Vättern, Mälaren, Siljan, Orsasjön, Skattungen, Oresjön eller Oreälven mellan Orsasjön och Skattungen, om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse i området, och
4. inte är ett kust- eller kustskärgårdsområde från gränsen mot Norge till Forsmark, utmed Ölands kust eller i Ångermanland från Veda vid Storfjärden till Skataudden vid Näskefjärden.

Boende och verksamheter

LIS omfattar bebyggelse i form av fritidshus eller permanenta bostäder. Dessa kan skapa ett underlag för efterfrågan på service på landsbygden vilket kan leda till att förutsättningarna för till exempel livsmedelsaffärer och kollektivtrafik på flera platser stärks. LIS omfattar också verksamheter som kanotuthyrning, scoutverksamhet och anordningar som stärker friluftslivet. Verksamheterna ska långsiktigt stärka sysselsättningen och bidra till att bibehålla ett tillräckligt serviceunderlag lokalt.



Strandnära boende i Emmaboda

Lokala förutsättningar

Det finns över hundra sjöar och många vattendrag i Emmaboda kommun. God tillgång till fria strandområden och ett lågt bebyggelsestryck gör att kommunen är lämplig för utpekande av LIS-områden.

Emmaboda är en inlandskommun och *Risk- och sårbarhetsanalys för Emmaboda kommun* från 2011 identifierar översvämningar i Lyckebyån som den största klimatrelaterade risken. Områden som riskerar att påverkas negativt av ett förändrat klimat ska inte planläggas för bostäder och/eller verksamheter om inte riskerna kan motverkas med lämpliga åtgärder. En separat översvämning- och ras/skredriskanalys ska göras vid aktuella detaljplanläggningar i riskområden.

Det finns områden i och i närheten av landets större tätorter som inte kan komma i fråga för en landsbygdsutveckling enligt det föreslagna regelverket. I de delar av de tre storstadsområdena som karaktäriseras av tätbebyggelse och i andra större tätortsområden, bland annat länscentra, där det inte finns god tillgång till orörda stränder bör det inte vara möjligt att redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Däremot bör det vara möjligt att i, och i närheten av andra tätorter, peka ut områden som bidrar till landsbygdsutveckling, så vida detta inte förhindrar att strandskyddets syften tillgodoses. I Emmaboda kommun bedömer vi att områden i närheten av kommunens alla tätorter kan omfattas av landsbygdsutveckling.

Det bör understrykas att det oavsett ett LIS-utpekande alltid ska göras en avvägning mot strandskyddsintresset. Strandskyddets syfte bör påverkas så lite som möjligt, bland annat finns regeln om fri passage i miljöbalken 7 kap 18f §. Enligt lagstiftaren bör den allemansrättsligt fria passagen alltid omfatta minst några tiotal meter. Området bör vara större där så är lämpligt med hänsyn till aktuella terrängförhållanden.

Ny lagstiftning

Den nya strandskyddslagstiftningen trädde i kraft den 1 juli 2009. Eftersom lagändringen är relativt ny har det ännu inte skapats tillräckligt med vägledande rättspraxis. I många frågor, till exempel om tätortsbegreppet, får vi tills vidare utgå från det som uttalats i regeringens proposition 08/09:119. I takt med att ny praxis kommer fram kan innebörden av kommunens bedömning av LIS-områden i översiktplanen komma att förändras. I december 2012 tillsatte regeringen en utredning som ska se över strandskyddslagstiftningen på nytt.

Kriterier för LIS-områden i Emmaboda kommun

- Områdets användning på lång sikt kan ge positiva sysselsättningseffekter och/eller bidra till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden.
- Området har liten betydelse för strandskyddets syfte.
- Områdets läge ger markanvändningen en avsevärd fördel.
- Området tillhör inte ett storstadsområde, länscentra, eller tätort med liten tillgång till orörda stränder.
- Området har tillgång eller närhet till befintlig infrastruktur, till exempel vägar, järnvägar, va-system, el, tele, datanät, lokaltrafik, service, livsmedelsaffärer.

En översiktsplan har inte den detaljeringsgraden att den alltid kan utgöra ett fullgott underlag för LIS-områden för bebyggelse eller anläggningar. Med utgångspunkt i de kriterier som satts upp för de utpekade LIS-områdena bör det dock vara möjligt att peka ut ytterligare LIS-områden. I samband med detaljplaneläggning bör det vara möjligt att lokalisera ny bostadsbebyggelse också till andra strandnära områden än de utpekade (miljöbalken, en kommentar, Norstedts blå bibliotek).

Mellankommunalt samarbete krävs när sjöar och vattendrag, som sträcker sig in i andra kommuner, är intressanta som LIS-områden.

Områden som bör undantas från LIS

- Sjöar och vattendrag där miljö kvalitetsnormerna inte tillgodoses om nybyggnation sker i strandnära lägen. En långsiktigt god vatten- och avloppslösning ska alltid vara möjlig.
- Områden som är oexploaterade och svårframkomliga. Det är inte ekonomiskt och planmässigt lämpligt att lägga LIS-områden på helt oexploaterad och svårframkomlig mark.
- Områden där klimatrelaterade risker inte kan motverkas.

LIS-områden i Emmaboda kommun

Denna sida visar en översiktskarta med nummer över var i kommunen de olika områdena är placerade. Områdena presenteras närmare med mer detaljerade kartor på följande sidor under respektive siffra. Områdena markeras ungefärligt med en hussymbol. Ett exakt utpekande kräver vidare planering och görs därför inte i översiktsplanen.

1A Kyrksjön

1B Kyrksjön

2 Törn, Hallarna

3 Långasjön, Långasjö

4 Grimmansmålasjön, Emmaboda

5 Mjusjön, Lindås



1A & B. Kyrksjön

Geografi

Området runt Kyrksjön är ett viktigt tätortsnära rekreationsområde. Det finns en badplats i området, regionalt fiske, kanotbas och en kyrka. Utmed större delen av sjöns västra sida ligger en golfbana. Inloppet till Kyrksjön ligger i norr och kommer ifrån Hörnsjön. Utloppet sker via Insjön i söder som sedan fortsätter i Lyckebyån. Det finns sju naturliga öar i Kyrksjön och en konstgjord i norra delen med minneslund.

Inga stora störande verksamheter finns vid sjön. Det finns ett utbrett vägnät i området som också ligger tätortsnära. Avståndet till Vissefjärda är 1-2 km. Kommunen har nyligen gjort investeringar i Vissefjärda skola och fjärrvärmeanläggning och samhället kommer att få ett tågstopp. Vid Kyrksjöns östra strand finns utbyggt kommunalt vatten och avlopp. Möjlighet att utveckla det kommunala vattnet och avloppet finns även på sjöns västra sida. På den östra sidan finns fritidshus och permanentbostäder och på den västra finns enstaka stugor för turism. Befintlig bebyggelse ligger delvis inom strandskyddat område.

Miljöförutsättningar

En inventering av flora och fauna i och runt sjön bör göras inför exploatering. Kända förekommande arter är gädda, abborre, mört, sarv, brax, björkna, sutare, benlöja och signalkräfta. Utter förekommer sporadiskt i Lyckebyån. En nyckelbiotop med ädellövskog och grova ädellövträd finns i golfbaneområdet.

Delar av Kyrkeby, nordost om sjön, är av högsta naturvärde, klass I och är ett område av riksintresse för naturvård och kulturmiljö. Där ligger bland annat byggnadsminnet Kyrkeby bränneri. Vid kyrkan finns flera olika fornlämningar och ett hembygdsmuseum. Nordöstra sidan av sjön har ett område med fridlysta ekar. Vid östra sidan av sjön och vid Garpudd finns olika fornlämningar. Kyrkeby-Klättorp-Udden är upptaget i Emmaboda kommuns program för kulturminnesvård.

Allemansrätten är delvis utsläckt på sjöns östra strand. Området vid sjöns västra strand är möjligt att nå via golfbaneområdet.

Kyrksjön kommer att ingå i ett framtida vattenskyddsområde för Lyckebyån.

Turistrelaterad bebyggelse lämpar sig i anslutning till golfbanan eller kanotbasen. Permanent- och fritidsbebyggelse är lämpligt på östra sidan och vid golfbanan. Vissa områden kan vara lämpliga för hästgårdar.

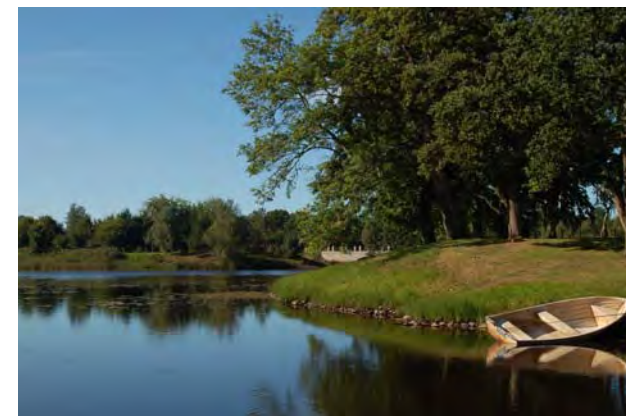
Fakta Kyrksjön

Höjd över havet: 107,4 m

Areal: 111 ha

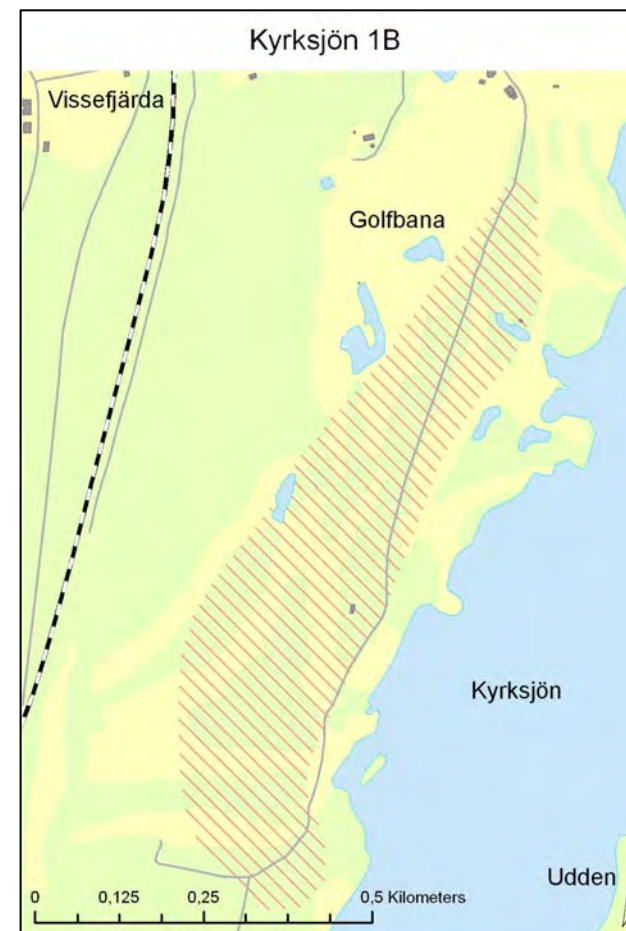
Största djup: 2,6 m

Strand: 11 km



Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- Nya bostäder bidrar till att upprätthålla lokal service av flera slag i Vissefjärda samhälle
- Hästgårdar ökar områdets attraktivitet
- Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur så som va-lösningar, fjärrvärme och tågstopp
- Bas för nya affärsmöjligheter som kan ge långsiktiga sysselsättningseffekter



Beteckningar	
	LIS-område
	Större väg
	Mindre väg
	Järnväg
	Byggnad
	Sjöar

2. Törn

Geografi

Törn är den största sjön i Lyckebyåns vattensystem och utgörs av Linneforsåns avrinningsområde med ett omfattande friluftsliv och regionalt fiske. Sjön har åtta inlopp och det största ligger i sjöns norra del. Utloppet ligger vid Linnefors i sjöns sydöstra del. Barr- och blandskog dominerar runt sjön, med ett visst inslag av odlingsmarker, öppna våtmarker och lövskog. Vid sjöns sydvästra sida ligger naturreservatet Ekensberg. Längs östra sidan följer Lindåsen och längs sjöns västra sida följer Salebodaåsen. Det finns kanotled och kommunal badplats i den södra delen av sjön.

Törn har närliggande vägnät både i form av enskilda och allmänna vägar. Riksväg 28 går öster om sjön och vandrings-/cykelleden Utvandrarleden passerar förbi. Sjön är till största del omsluten av skog. LIS-områdets avstånd till lokal service i Vissefjärda är mindre än 1 km.

Det finns inga störande industrier, verksamheter eller bebyggelse i större omfattning vid sjön. Befintlig bebyggelse är till största delen enstaka fritidsbebyggelse inom strandskyddat område och är fördelad runt hela sjön.

Miljöförutsättningar

En inventering av flora och fauna i och runt sjön bör göras inför exploatering. Kända förekommande arter är gädda, abborre, gös, mört, sarv, brax, björkna, siklöja, sik, lake, ål, signalkräfta, fiskljuse, lärkfalk, storlom, häger och utter. Sjön Törn har mycket höga naturvärden, klass II.

Sjön är av nationellt intresse med bevarandeplan för odlingslandskap. Öster om sjön finns lämningar av boende, järnbruk och gruvhål. Väster om Törn finns fyndplats för olika flintaredskap och slaggprodukter samt dammvall, väghållningssten, milstolpe och grotta. Söder om sjön är bostadslämning, där kvarts slagits, hittad. Vid Törns norra del finns boplatser utan och med synliga lämningar samt skvaltkvarnslämningar.

Törn används som reservoar till Karlskrona kommuns dricksvattentäkt och sjön är ett regleringsmagasin för Karlskrona kommun. Törn kommer att ingå i ett framtida vattenskyddsområde för Lyckebyån.

Sjön har bitvis god tillgänglighet för allmänheten genom badplats, allmän väg och stigar vid sjön.

Vid Törestorp, med närhet till service i Vissefjärda, lämpar sig permanent- och fritidsbebyggelse. Vid badplatsen kan turismverksamhet vara möjlig.

Fakta Törn

Höjd över havet: 114 m

Areal: 779 ha

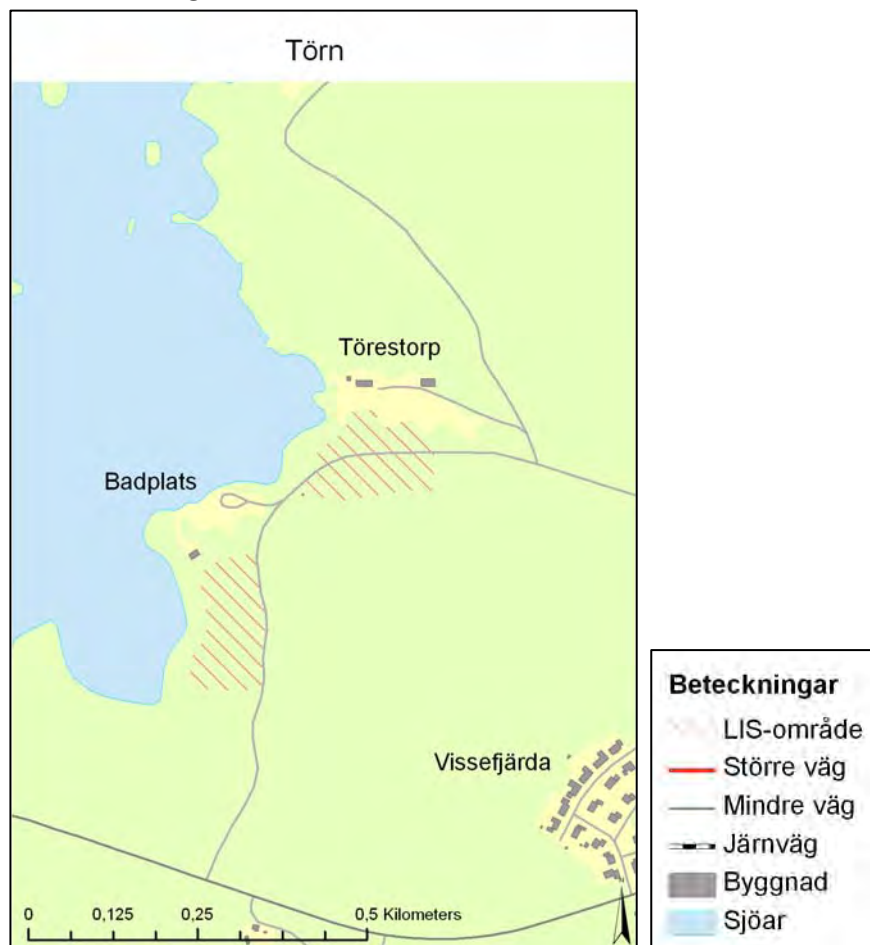
Största djup: 8,6 m

Strand: 47 km



Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- Nya bostäder bidrar till att upprätthålla och utveckla olika lokal service i Vissefjärda
- Skapar förutsättningar för ökat underlag till utökad infrastruktur i anslutning till Vissefjärda, till exempel tågstopp
- Förutsättningar finns att ansluta till befintlig infrastruktur i Vissefjärda
- Bas för nya affärsmöjligheter, till exempel inom turism, vilket kan ge långsiktiga sysselsättningseffekter



3. Långasjön

Geografi

Långasjön är mycket påverkad av människan. Efter att ha blivit sänkt tre gånger, samt under 1980-talet till viss del restaurerats, har sjön blivit delad i två områden. Från att ha varit en avlång sjö är den nu två mer eller mindre öppna vattenytor med våtmarksområden där sjön förr låg. Det är det norra vattenområdet som fortsättningsvis avses i detta avsnitt.

Långasjö samhälle och kyrka ligger längs sjöns östra sida. Området runt sjön är ett omtyckt rekreationsområde med upplyst promenadstig och ett fågeltorn. Sjön är till stor del igenväxt på grund av att inlopp och utlopp ligger på samma plats och därför att konstgödsel började användas vid mossarna. Det finns våtmarksområden runt sjön och till viss del lövskog. Vid kyrkan finns det en badplats. Vandringsleden Utvandarleden går längs sjöns västra sida.

Avståndet till vägnät och infrastruktur vid LIS-området är litet. Riksväg 120 går 1 km norr om Långasjön och runt sjön finns flera allmänna vägar. I Långasjö finns väl utbyggd kommunal service som vatten och avlopp, el, skola och äldreboende. I samhället finns också bank och mataffär.

Den befintliga bebyggelsen ligger på sjöns östra sida. Ett fåtal hus ligger inom strandskyddat område vid sjöns norra del. Det finns inga störande industrier eller verksamheter runt sjön.

Miljöförutsättningar

En inventering av flora och fauna i och runt sjön bör göras inför exploatering. Söder om Långasjön finns en nyckelbiotop med sekundär ädel-lövnaturskog och grova ädellövträd.

Långasjö kyrkby som ligger öster om sjön är upptagen i Emmaboda kommuns program för kulturminnesvård.

Tillgängligheten runt sjön är god till fots i och med den anlagda gångvägen. Sjöns östra sida nås med bil vid badplatsen och kyrkan. Gångmöjligheterna runt sjön ska behållas vid nybyggnation.

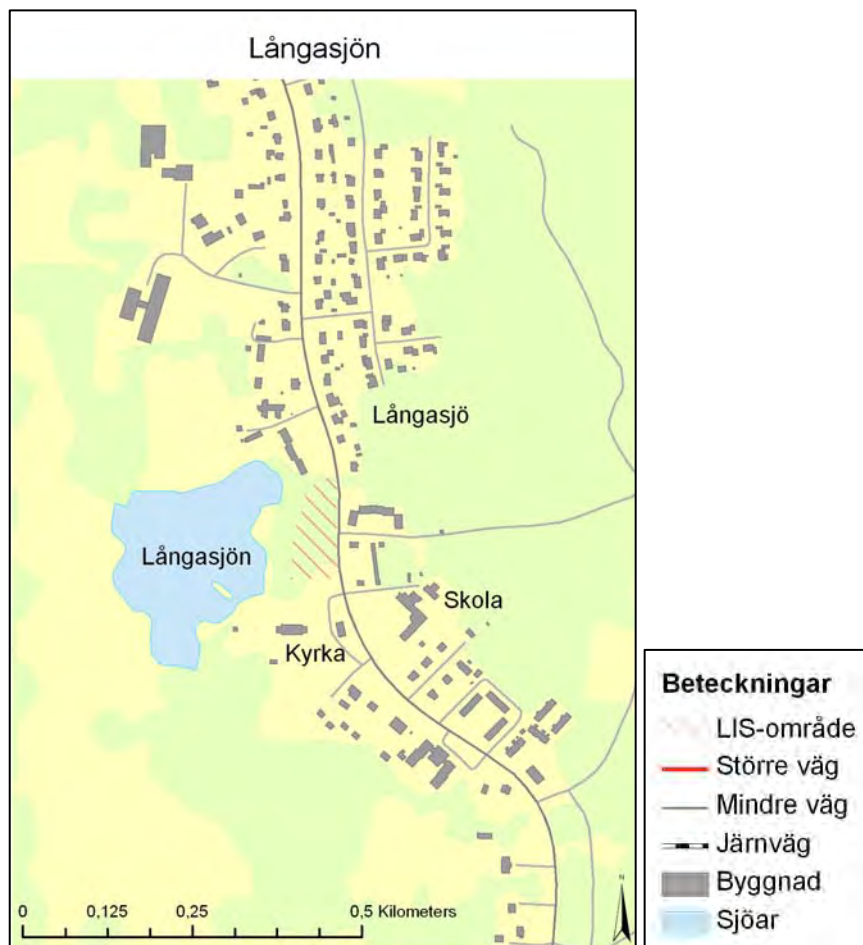
Sjöns östra del är lämpligt för bostadsbebyggelse. Fritids- eller bostadsbebyggelse är lämpligt vid den södra delen.

Fakta Långasjön
Höjd över havet: 135 m



Uppfyllda kriterier för landsbygdsveckling

- Nya bostäder bidrar till att upprätthålla lokal service i Långasjö
- Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur inom vatten och avlopp, el och kollektivtrafik
- Områdets läge ger markanvändningen en avsevärd fördel



4. Grimmansmålasjön

Geografi

Grimmansmålasjön är belägen 2,5 kilometer nord-öst om Emmaboda centrum. Sjöns utlopp i söder når Lyckebyån. Ån passerar genom de närliggande sjöarna Rostockasjön i öster och Mjusjön i söder. Endast ett smalt näs skiljer Grimmansmålasjön och Rostockasjön åt, se karta.

Runt Grimmansmålasjön går Bielkeleden. Vandringsleden passerar Rostockaholme, med stora kulturhistoriska värden, i öster vid det näs som skiljer sjöarna åt. Ungefär 500 meter från sjöns västra sida går väg 28. Ungefär 1,5 kilometer söder om sjön ligger väg 120 och Kust till kustbanan. En mindre lokal väg passerar något närmare söder och väster om sjön. En skjutbana ligger omkring 600 meter norr om Grimmansmålasjön. Omkring 1-2 kilometer söder om sjön ligger ett rekreativsområde med träningscenter, elljusspår, fotbollsplaner och musikfestivalområde.

Väster om Grimmansmålasjön nås Emmaboda samhälle inom 500 med service, system för vatten och avlopp samt el. Avståndet till Lindås samhälle med service, system för vatten och avlopp och el i söder är 1-2 kilometer. Öster om Grimmansmålasjön och Rostockasjön ligger de mindre byarna Rostock och Locketorp. Omkring 450 meter söder om Grimmansmålasjön finns permanentboenden som eventuellt kan räknas som sammanhållen bebyggelse. Inga större störande verksamheter finns i närheten av sjön.

Miljöförutsättningar

En inventering av flora och fauna i och runt sjön bör göras inför exploatering. Området kring Lyckebyån nordost om Emmaboda innehar mycket höga naturvärden, klass II.

Byn Rostock, och de delarna av Rostockaholme som har bebyggelse lämningar från ett medeltida fäste, finns upptaget i Emmaboda kommuns program för kulturminnesvård. Bebyggelse lämningarna och en fångstgrop söder om sjön är fornminnen. Kungsvägen, mellan Stockholm och Karlskrona, passerar väster och söder om sjön.

Vägnätet runt Grimmansmålasjön är mest utvecklat på västra och södra sidan, om man bortser från Bielkeleden som går runt sjön. Vid strandnära exploatering behöver tillgängligheten förbättras.

En stor del av den attraktiva upplevelsen runt sjön ligger i att den saknar bebyggelse och därför ska endast sparsam nybyggnation tillåtas. Bielkeleden ska inte påverkas negativt av nybyggnationen. Väster om Grimmansmålasjön är permanent- och fritidsbebyggelse eller anläggning för turism lämplig.

Fakta Grimmansmålasjön

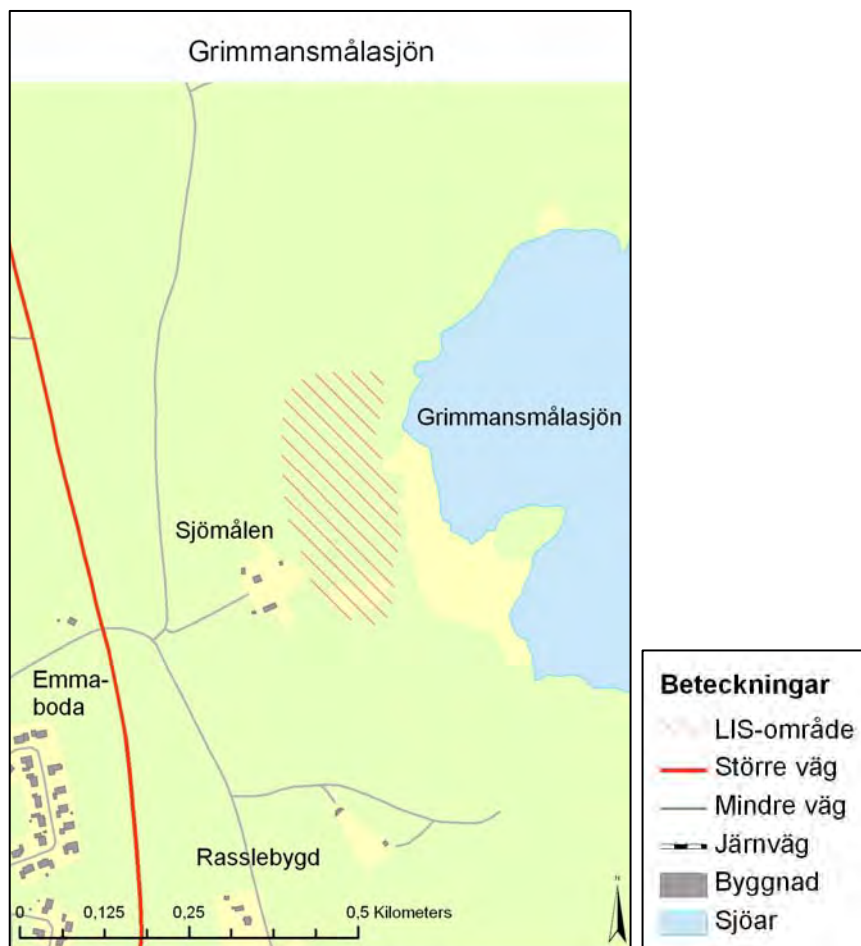
Höjd över havet: 122 m

Maxdjup: 1,8



Kriterier

- Nya bostäder och fritidsbebyggelse kan bidra till att upprätthålla lokal service i Emmaboda/Lindås
- Bas för nya affärsmöjligheter, t ex inom turism, som kan ge långsiktiga sysselsättningseffekter
- Landskapets tillgänglighet förstärks.



5. Mjusjön

Geografi

Sjön är en av de sjöar som Lyckebyån passerar igenom. Tätorten Lindås ligger i anslutning till sjön i sydväst med teknisk infrastruktur så som vatten- och avloppsledningar samt elnät. Avståndet till service i form av livsmedelsbutik i Lindås är ca 1,5 km och avståndet till Emmaboda centrum är omkring 2 km. Strax intill sjöns sydöstra del ligger Lindås idrottsplats. Norr om sjön ligger Grimsmålsjön och Rostockasjön. Det finns mycket barr- och blandskog vid sjön. Omkring 1 kilometer väster om sjön ligger ett rekreationsområde med träningscenter, elljusspår, fotbollsplaner och musikfestivalområde.

Omkring 1 km söder- respektive väster om Mjusjön ligger väg 120 respektive väg 28 med goda förbindelser via allmänna vägar till sjöns södra del. Järnväg mot Alvesta och Kalmar går 1 km söder om sjön och avståndet till stationen i Emmaboda är 2 km.

Möjlighet finns att koppla till befintlig teknisk infrastruktur som fjärrvärme och kommunalt avlopp. Service och kommunikationer i Emmaboda och Lindås ligger i närheten. Det finns inga större störande verksamheter eller aktiviteter vid sjön. Permanentboende finns vid södra delen av sjön. Flera av dessa ligger inom strandskyddat område.

En grundvattentillgång finns i sydväst och ska skyddas vid exploatering.

Miljöförutsättningar

En inventering av flora och fauna i och runt sjön bör göras inför exploatering. Utter förekommer sporadiskt i Lyckebyån. Området kring Lyckebyån nordost om Emmaboda innehar mycket höga naturvärden, klass II.

Den fria passagen längs strandlinjen i söder är på vissa platser helt utsläckt på grund av bebyggelse. På den östra sidan finns ett vandringsstråk längs med sjön som ansluter till Bielkeleden norr om sjön. Mjusjön går att nå med bil på allmän väg i den södra delen.

Norr om Mjusjön ligger det medeltida fästet Rostockaholme. Där finns bebyggelse lämningar och området finns upptaget i Emmaboda kommuns program för kulturminnesvård och nås till fots. Bebyggelse lämningarna och en fångstgrop norr om sjön är fornminnen. Kungsvägen, mellan Stockholm och Karlskrona, passerar den sydvästra delen av sjön.

Vid södra delen av sjön är permanentboende och fritidsbebyggelse lämpligt.

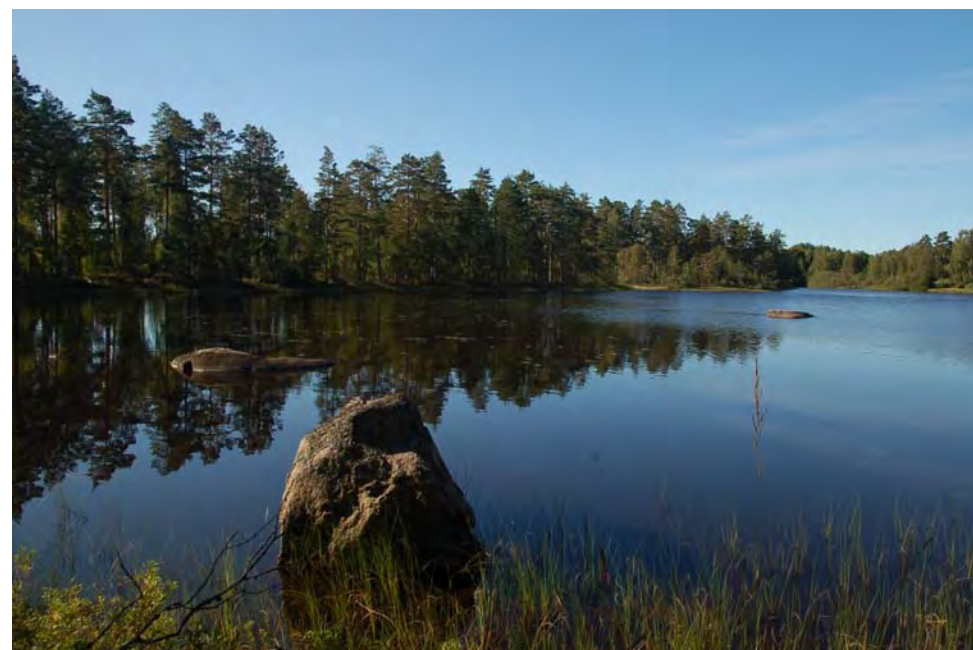
Fakta Mjusjön

Höjd över havet: 122 m



Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- Nya bostäder och fritidsbebyggelse bidrar till att upprätthålla och utveckla lokal service i Emmaboda och Lindås
- Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur inom vatten och avlopp, el, fjärrvärme och kollektivtrafik
- Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks



BEBYGGELSE PÅ LANDSBYGD – mål och strategi

Mål

All planering i Emmaboda kommun som rör landsbygden bör följa dessa rekommendationer:

- Bebyggelse ska inte planeras eller uppföras på mark som är eller kan förutses bli olämplig med hänsyn till de boendes hälsa och säkerhet om inte lämpliga åtgärder vidtagits.
- Hänsyn skall visas till landskapsbilden, till eventuella natur-, kulturmiljö- och friluftsvärden samt till eventuella störnings- och säkerhetsrisker.
- Ny bebyggelse bör i första hand tillkomma som komplettering av befintlig bebyggelse.
- Ny bebyggelse bör endast tillkomma i anslutning till allmänt tillgänglig väg.
- Avloppsvattnet från bebyggelse skall genomgå en tillfredsställande och långsiktigt hållbar rening. Kommunen ska verka för att gemensamhetsanläggningar byggs för avlopp.
- Vattentäkt med tillräcklig kapacitet och god vattenkvalitet måste finnas för den tilltänkta bebyggelsen.
- Nya byggnader får inte hindra ett rationellt jord- och skogsbruk. Därför bör inte sammanhängande brukningsområden splittras.

- Antalet byggnader per fastighet skall anpassas till befintlig bebyggelsemiljö. Fler än en huvudbyggnad bör endast medges om fastighetens storlek och byggnadernas placering medger framtida delning av fastigheten.
- Emmaboda kommun ska främja ny bebyggelse av så kallade passivhus.



Strategi

Att ett område utgör sammanhållen bebyggelse, ett riksintresse för kulturmiljövården eller omfattas av områdesbestämmelser behöver inte utgöra hinder för nya lokaliseringar. En kulturhistoriskt värdefull bymiljö ska kunna kompletteras med nya byggnader om dessa anpassas till den ursprungliga bebyggelsen, så att inte platsens kulturhistoriska värden minskas. Ny bebyggelse på landsbygd har ibland placerats på mark utan större värde i slutningar eller halvt gömda i skogsbryn. I stället för att försöka gömma undan dem, bör man eftersträva att placera nya hus på sådana ställen som man tidigare byggde på, öppna och torra lägen. Särskilt restriktiv bör man dock vara nära befintliga planlagda områden samt inom speciella miljöer, till exempel kyrkomiljöer.

Emmaboda kommuns kulturminnesvårdprogram, "Kulturminnesvård, Program för Emmaboda kommun" ger en bild av kulturmiljön och kulturmiljövårdsarbetet i Emmaboda kommun. I programmets åtgärdsdel finns praktiska handlingsprogram som privatpersoner, kommunens förvaltningar, vägghållare och statliga myndigheter ska använda sig av vad gäller byggnationer på landsbygden. Detta program revideras för att öka tillgängligheten för såväl handläggare som privatpersoner.

BEBYGGELSE I TÄTORT – mål och strategi

Mål

All planering i Emmaboda kommun som rör tätorterna bör eftersträva och/eller ta tillvara möjligheter att

- Bebyggelse ska inte planeras eller uppföras på mark som är eller kan förutses bli olämplig med hänsyn till de boendes hälsa och säkerhet om inte lämpliga åtgärder vidtagits.
- visa hänsyn till de andra intressen som finns i området, till exempel riksintressen,
- införa kretsloppslösningar,
- göra tätorterna vackrare,
- lokalisera ny bebyggelse med utgångspunkt i gynnsamma lokala klimatförhållanden, god tillgänglighet till kollektivtrafik och i möjligheterna att åstadkomma attraktiva gång- och cykelförbindelser med viktiga målpunkter i respektive tätort,
- skapa bostäder, tillgängliga för alla,
- minska användning av fossila bränslen för uppvärmning, kommunen har ett fjärrvärmeverk samt stödjer byggnation av så kallade passivhus,
- skapa robusta försörjningssystem,
- öka trafiksäkerheten nära bebyggelse,
- skapa variation i boendet när det gäller hus-typ, bostadsstorlek, och upplåtelseform,
- skapa nya mötesplatser såväl utomhus som inomhus och i gemensamhetslokaler,

- öka tillgängligheten i den offentliga miljön,
- bibehålla eller öka tillgången till rekreationsområden,
- bevara värdefulla byggnader och kulturmiljöer,
- förbättra möjligheterna att använda buss och tåg för persontransporter,
- förbättra tillgänglighet i kollektivtrafiken för människor som är funktionshindrade,
- minska barriäreffekter orsakade av järnvägar och större vägar,
- använda sig av de säkerhetsavstånd som rekommenderas för avstånd till järnväg,
- stärka den lokala servicen.

Strategi

Bebyggelse i tätort planeras som en del av en helhet. Tillgänglighets-, trygghets- och andra viktiga aspekter sträcker sig utanför den fastighet som är i fråga. Vägnät för gång-, cykel- och biltrafikanter, kollektivtrafik och miljöfrågor behöver tas med tidigt i planeringen för att skapa det attraktiva boende som behövs för att vända en negativ befolkningsutveckling.

Tätorterna har skilda karaktärer och olika förutsättningar att utvecklas. Vid planering är det viktigt att ta hänsyn till ortens särart och använda den bebyggelsesmässiga traditionen på orten som utgångspunkt i utformningen av ny bebyggelse.



Nyare bebyggelse i Långasjö

SAMHÄLLSSERVICE

Samhällsservice i detta kapitel är skatte- och taxefinansierad service tillhandahållen av offentliga myndigheter och privata aktörer. Den servicen kan gälla till exempel avloppsnät, bibliotek eller omsorg. Andra former av samhällsservice som presenteras här är till exempel privatägd handel och tele-nätet. Samhällsservice i form av infrastruktur och kollektivtrafik tas upp under rubriken "Trafik".

En tillgänglig samhällsservice har betydelse för medborgarnas upplevelse av en trygg och attraktiv livsmiljö. Den ger också förutsättningar för mötesplatser och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kommunens målsättning är därför att, så långt det är möjligt, bibehålla den kommunala servicen på de orter där den finns idag. En förutsättning för att kunna behålla samhällsservicen på en god nivå är att den vikande befolkningstrenden ändras.



Interiör från vattenverk

HANDEL

Handeln är viktig för kommunens utveckling och attraktivitet. Den ska ge kommunens invånare ett bra utbud av varor och tjänster som förstärker kommunen som livsmiljö. Dessutom ger den möjligheter till arbetstillfällen. Här presenteras också postservice.

I kommunen idag finns dagligvarubutiker i Emmaboda, Lindås, Vissefjärda, Långasjö, Broakulla och Eriksmåla.

Bensinstationer finns idag i Emmaboda, Vissefjärda, Broakulla, Långasjö och Eriksmåla

Bankservice finns i Emmaboda och Långasjö.

Hälsocentral, folktandvård, apotek och Systembolaget finns i Emmaboda. Flera livsmedelsbutiker i tätorterna är apoteksombud.

Ombud för post och paketservice finns på flera orter i Emmaboda kommun. Post- och paketservice för företag finns i centralorten.

Lantbrevbärarservice finns utanför tätorterna.

Mål

Fysisk planering i Emmaboda ska underlätta för alla invånare i kommunen att få en god servicenivå. Tillgängligheten för funktionshindrade ska också vara hög.

Centralorten har idag den högsta servicenivån när det kommer till handel och den ska bibehållas.

Den fysiska planeringen ska verka för att de dagligvarubutiker som idag ligger i kommunens tätorter ska kunna finnas kvar och utvecklas.



Strategi

För att kunna upprätthålla en god servicenivå är det viktigt att kommunen arbetar för att befintliga dagligvarubutiker ska finnas kvar. Det ska ske i samarbete med lokala utvecklingsgrupper, föreningar, företag, organisationer, enskilda invånare och länsstyrelsen. Genom att samla servicefunktioner så nära varandra som möjligt kan lönsamheten i butikerna öka.

Möjlighet att etablera handel ska finnas i samtliga tätorter. Handelsetableringarna ska i första hand ske i tätorternas centrala delar, alternativt där kollektivtrafik finns tillgänglig. Hänsyn ska visas till verksamhetens inriktning. Detta för att vissa verksamheter, till exempel en byggvaruhandel, kan behöva tillgång till större parkeringar än vad som finns tillgängligt i centrala delar av tätorterna.

Områden för handel och besöksintensiva verksamheter lokaliseras också med hänsyn till olika tillgänglighetsaspekter.

Utformningen ska vara estetiskt tilltalande för att stärka ett positivt visuellt intryck av tätorterna.

Lokal upphandling till kommunens verksamheter skall aktivt stödjas, dock med hänsyn tagen till givna ramar.

SKOLA OCH BARNOMSORG

Skolväsendet i Emmaboda kommun

Bildningsnämnden har det övergripande ansvaret för utbildning och kultur i Emmaboda kommun. I kommunen finns skolverksamhet från förskola till vuxenutbildning. Det finns även en ITV-studio som erbjuder högskoleutbildning på distans i samverkan med olika universitet och högskolor.

Förskoleverksamhet

Verksamheten i förskolorna i Emmaboda kommun riktar sig i första hand till barn i åldern 1-5 år vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar. I Emmaboda finns också allmän förskola för alla 3-5 åringar.

I Emmaboda kommun finns kommunala förskolor i Broakulla, Emmaboda, Eriksmåla, Lindås, Långasjö och Vissefjärda. Förskoleverksamhet bedrivs även i form av pedagogisk omsorg i Emmaboda tätort och av två privata kooperativ, Lilla Hjärtat i Lindås och Bullerbyn i Vissefjärda.

Av förskolebyggnaderna är Fyrklövern i Emmaboda den äldsta och har inom några år ett stort renoveringsbehov. Förskolan i Eriksmåla är placerad i den byggnad som tidigare hyste skolan. Övriga förskolebyggnader är utformade under 1979-1980-talen och är väl anpassade för sitt ändamål.

Grundskolor

Grundskolor med undervisning från och med förskoleklass till årskurs 6 finns i Emmaboda, Broakulla, Lindås, Långasjö och Vissefjärda.

I Bjurbäcksskolan 13-16 i Emmaboda tätort bedrivs undervisning för årskurserna 7-9.

Särskolan ligger också i Emmaboda och består av grundsärskola årskurs 1-10 och träningsskola.

Grundskolorna är med något undantag relativt nyligen renoverade och ombyggda för att bättre kunna användas till modern undervisning.

Fritidshem

Till samtliga skolor som bedriver undervisning i förskoleklass till och med årskurs 6 finns fritidshem knutna. De kan vara integrerade i skolan eller utgöra egna byggnader.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Kommunens gymnasieskola, Vilhelm Mobergsgymnasiet, ligger i Emmaboda. Den erbjuder ekonomiskt-, humanistiskt- naturvetenskapligt-, samhällsvetenskapligt- och tekniskt program. Teknikprogramet sker i samarbete med företaget Xylem.

Vilhelm Mobergsgymnasiet hyr ändamålsenliga byggnader i Emmaboda tätort med gångavstånd till tåg- och busstation.

Genom vuxenutbildningen i Emmaboda kommun kan man studera flexibelt och kombinera studier med arbete. Dessutom kan man gå grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning eller gå en omsorgsutbildning för arbete inom äldre- och handikappomsorgen.

Särvux är kommunens vuxenutbildning för personer som är över 20 år och som tidigare gått särskola, gymnasiesärskola eller motsvarande. Här kan man komplettera sin utbildning i lokaler som ligger i Bjurbäcksområdet i Emmaboda tätort.



Fritidsgårdar

I orterna Emmaboda, Eriksmåla, Vissefjärda, Långasjö, Lindås och Boda Glasbruk finns fritidsgårdar. Oftast är det en ideell förening som driver verksamheten och en rektor som är huvudansvarig.

Kulturskola

Kulturskolan i Emmaboda tätort bedriver instrumentalundervisning och erbjuder också film, drama, teater, musikteknik, dans och design. Verksamheten bedrivs vid kommunens samtliga grundskolor. Lokalerna är nyrenoverade och inhysta i Bjurbäcksskolan 7-9.

Mål

Alla barn i kommunen ska ges möjlighet till en god förskola och en gedigen utbildning. Kommunen ska verka för att det ska finnas tillgång till efterfrågade utbildningsalternativ.

Utbildning, för såväl barn som vuxna, ska även fortsättningsvis vara högt prioriterad och leda till goda studieresultat och engagerade lärare.

För att göra byar och samhällen levande ska barnomsorg och skola, så långt det är möjligt, finnas på flera platser i kommunen. Detta för att Emmaboda kommun, med sina olika tätorter, ska ses som ett attraktivt boendialternativ och för lokalisering av företag.

Förskola, skola och skolbarnsomsorg ska ha tillräckligt med plats i en byggnad som är anpassad och utrustad för sitt ändamål. Ytor utomhus, knutna till verksamheterna, ska vara utformade så att arbetsmiljön blir god för både barn och personal.

Strategi

Kommunen ska följa barnens/elevernas/de studerandes utveckling inom förskola, grundskola, särskola, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Långsiktig planering bör användas för att kunna erbjuda en trygg skoltid, där lokaler och utomhusmiljöer är väl anpassade för sitt ändamål.



VÅRD, OMSORG OCH SOCIAL SERVICE

Det är främst tre lagar, med föreskrifter och allmänna råd, som förklarar vad kommunen har för uppgift i förhållande till invånarna inom vård, omsorg och social service. Dessa är Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS).

Socialförvaltning

I Emmaboda kommun arbetar socialförvaltningen inom verksamheterna

- omsorgen om äldre,
- omsorgen om funktionshindrade,
- individ- och familjeomsorg,
- socialpsykiatri och
- kommunens hälso- och sjukvård.

Som utvecklingen ser ut idag, ökar behovet av Socialförvaltningens arbetsområden i Emmaboda kommun. Främst växer behovet av äldreomsorg då antalet invånare, över 85 år ökar. En god vård och omsorg till rimliga kostnader, kräver en god planering av kommunen som helhet. Det kan till exempel handla om att tillhandahålla en god närservice som är lätt tillgänglig, för grupper som annars kanske skulle ha behövt en ökad stödinsats. Såväl en fungerande kollektivtrafik som en trygg och säker utemiljö, samt funktionella bostäder, ökar i stor utsträckning tillgängligheten i samhället.

Emmaboda kommunen har en socialtjänstplan som innehåller en tydlig värdegrund för verksamheten i kommunen.



Parkmiljö utanför servicehuset
Bjurbäcksgården

Mål

Vård och omsorg i kommunen ska präglas av förståelse för den enskilde och medverka till att skapa trygghet och möjlighet till ett aktivt liv med högsta möjliga livskvalitet. Verksamheten ska bedrivas i samförstånd med den enskilde och i största möjliga utsträckning på dennes villkor.

Kommunen ska erbjuda god omsorg och ändamålsenliga boendialternativ för alla.

Kommunen ska arbeta aktivt för att den fysiska miljön ska vara tillgänglig för alla. Den fysiska miljön ska inte hindra, eller försämrade, förutsättningarna för människor med olika typer av funktionshinder.

Alla har ett ansvar för att barns rättigheter respekteras, både i sin närmiljö och genom att påverka samhället. Föräldrar och närstående har det primära ansvaret att vårda, stödja och vägleda barnet. Kommunen har skyldighet att genom lagar, politiska beslut, fördelning av resurser och praktiska åtgärder garantera barn deras rättigheter.

De barn och ungdomar som har en sammansatt problematik kan samtidigt behöva stöd från flera verksamheter. I kommunen ska det finnas stöd för goda samverkansstrukturer.

Strategi

Grundsynen i Emmaboda kommuns socialtjänstplan tillämpas i hela socialtjänstens organisation.

Emmaboda kommun arbetar med ett socialt synsätt inom äldreomsorgen. Den enskilde sätts i fokus och man försöker skapa förutsättningar för den enskilde att ha ett självbestämmande och inflytande över sin vardag.

Emmaboda kommun ska använda en långsiktig, strategisk fysisk planering, för att skapa ändamålsenliga bostäder för alla.

I all fysisk planering ska tillgänglighet för alla finnas med i ett tidigt skede av processen. De platser som idag finns, och som innebär hinder för invånare, ska aktivt arbetas bort.

I samhällsplaneringen bör naturliga mötesplatser främjas, för både vuxna och barn/ungdomar. I miljöer med olika åldersgrupper, kön och intressen berikas människors förståelse för varandra.

KULTUR OCH FOLKBILDNING

Allt färre flyttar till en ort bara för att arbeta. För att öka attraktionskraften är det viktigt att också satsa på kultur och rekreation.

I Emmaboda kommun finns ett gediget kulturarv som kan utvecklas. Ett nyskapande och aktivt kulturliv är en stor tillgång och förbättrar livskvaliteten för invånarna. För nyinflyttade kan ett aktivt kulturliv vara vägen till gemenskap. Ett aktivt kulturliv kan också vara en viktig etableringsfaktor. Bra och intressant kultur kan vara ett sätt att sprida kännedom om, och väcka intresse för kommunen.

Ett bra kulturliv kan bland annat uppstå genom ekonomiskt stöd till föreningar och deras speciella arrangemang. Kommunens lokalägande föreningar spelar här en viktig roll. Men kommunala insatser är också betydelsefulla med hög kvalitet inom bibliotek, museiverksamhet och kulturskola samt i form av egna arrangemang.

Kommunens roll ska vara att finna och utveckla det intresse och den entusiasm som kan finnas lokalt. Barn och ungdomar bör prioriteras som en särskilt viktig målgrupp för olika kulturaktiviteter. Kultur som en hälsofrämjande kraft ska även komma äldre till del. Många pensionärer är pigga och vill förkovra sig, ett intresse där biblioteken har en viktig roll.

Bibliotek

Biblioteken i kommunen bör ständigt utvecklas till än mer moderna informationscentra och mötesplatser. Genom att aktivt arbeta med biblioteksverksamheten kan man väsentligt öka intresset. Bibliotek är viktiga kulturspridare och kan erbjuda en levande inlärningsmiljö.

Huvudbiblioteket är placerat i Emmaboda. Där finns också ett skolbibliotek på Bjurbäckskolan. Övriga bibliotek i kommunen ligger i Boda Glasbruk, Eriksmåla, Broakulla, Lindås, Långasjö och Vissefjärda.



Bokprat på Emmaboda bibliotek

Kultur

Glasbrukstraditionen som finns i kommunen är en viktig del av Emmabodas identitet som vi vill slå vakt om. Idag är det internationellt erkända glas-konstnärer som sätter Emmaboda på den kulturella kartan. Det finns bruksmiljöer och muséer på flera ställen i kommunen för den glasintresserade.

Emmabodas kulturarv har även sina rötter i den utvandrabygd som Vilhelm Moberg så framgångsrikt beskrev i sina romaner. Inom kommunen finns ett tjugotal kulturmiljöer som kan kopplas till Vilhelm Moberg och hans litterära gestalter, vilka flera blivit populära utflyktsmål. Här finns potentiella utvecklingsmöjligheter.

Musiklivet spelar sedan länge en viktig roll inom kommunens kulturliv. Det finns återkommande musikfestivaler i Mundekulla och i Rasselbygd med Emmabodafestivalen men också musikkårer och jazzklubb av hög kvalitet.

I Emmaboda kommun prioriteras barn- och ungdomskulturen högt och kulturskolan är även den av hög kvalitet.

Mål

Kulturen ska vara en del av den utveckling som skapar tillväxt, identitet och attraktionskraft för Emmaboda kommun. Kulturen ska öka livskvalitén och möjlighet till eget skapande och egen utveckling.

Strategi

Det ska finnas ett starkt stöd till föreningslivet och hög kvalitet i våra bibliotek, museer och i vår kulturskola samt satsningar på egna arrangemang för att främja ett nyskapande och aktivt kulturliv.

Barn och ungdomar ska prioriteras som en särskilt viktig målgrupp för olika kulturaktiviteter.

Färdigställande av påbörjad kulturplan och utvärdering av övriga planer och strategier inom kulturområdet är viktiga delar för att utveckla nya strategier.

Biblioteken i kommunen ska sprida kultur och information samt vara viktiga nav och mötesplatser i kulturlivet.



SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP

Räddningstjänst

Med räddningstjänst avses i lagen de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön (Lag om skydd mot olyckor, SFS 2003:778).

Räddningstjänstförbundet Emmaboda – Torsås (RFET) bildades under år 2006 med uppgift att svara för räddningsverksamheten i Emmaboda och Torsås kommuner. RFET är ett kommunalförbund, placerat på fyra deltidstationer och två värn. Stationerna ligger i Emmaboda, Torsås, Vissefjärda, Åfors och i Långasjö. För mer information, se Räddningstjänstförbundet Emmaboda – Torsås hemsida, www.rfet.se.

Viktiga frågor i den fysiska planeringen, ur räddningstjänstsynpunkt, är planering för god framkomlighet och god vattenförsörjning för att säkerställa tillgång på släckvatten. Det kan också finnas behov av att genom vattendomar reglera nivåer i vattenförekomster för att minska risken för översvämningar till skada för liv och egendom. Exploatering av nya områden kan ge ett behov av utökad räddningstjänst samt, om området ligger avsides, ge upphov till lång utryckningstid.

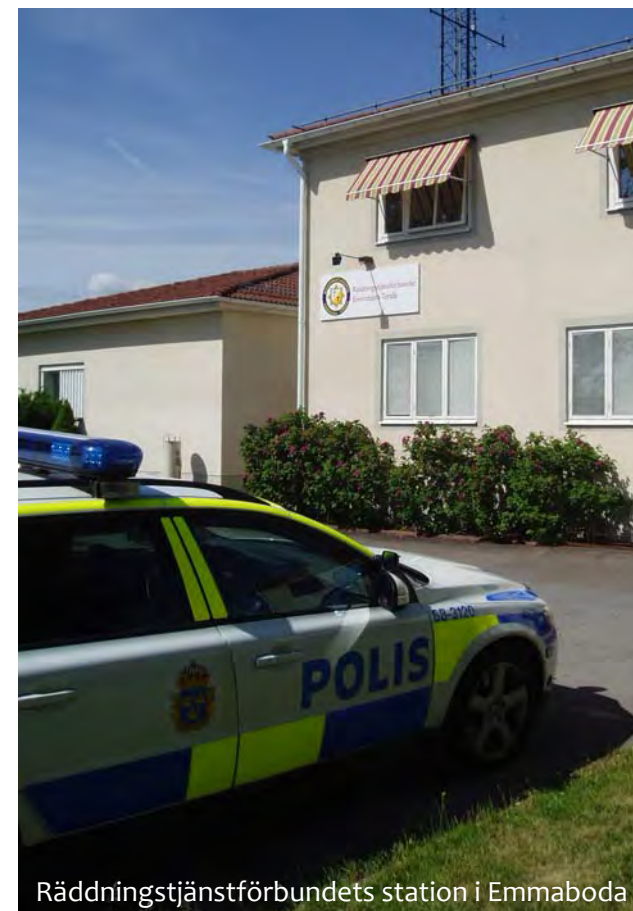
Totalförsvaret

Inom Emmaboda kommun finns försvarsintressen. Dessa finns redovisade på en karta som är en hemlig handling. Kommunen har tillgång till kartan. Hänsyn till försvarsintressena måste tas inom de områden som angivits.

Beredskap

Emmaboda kommun har en krisledningsplan, antagen av kommunstyrelsen 2009, som beskriver den övergripande kommunala ledningen, vid en särskild händelse och vid höjd beredskap. Krisorganisationen, som beskrivs i krisledningsplanen, ansvarar för att leda, samordna och besluta om de åtgärder som bör vidtas. Kommunstyrelsen är huvudansvarigansvarig.

För mer information, se kommunens hemsida, www.emmaboda.se, För invånare – Räddning och säkerhet – Krisledningsplan.



Räddningstjänstförbundets station i Emmaboda

Risk- och sårbarhetsanalys

Emmaboda kommun har upprättat *Risk- och sårbarhetsanalys för Emmaboda kommun*, antagen av kommunfullmäktige 2011-11-28. Den riskinventering som då genomfördes identifierade tre scenarier att arbeta vidare med: Olyckshändelser - Extraordinära händelser: Storbrand extraordinär händelse.

Vissa utvalda risker behandlas ingående i *Risk- och sårbarhetsanalys för Emmaboda kommun* och dessa behandlas därför inte fullständigt i översiktsplanen. De utvalda riskerna är följande:

Sannolikheten bedöms störst för att en olyckshändelse av extraordinär karaktär inträffar. Där krävs god generell krishanteringsförmåga.

Hot och våld bedöms också kunna bli en extraordinär fråga då den kan eskalera till att bli en medial fråga och/eller en förtroendefråga.

Storbrand bedöms också som en extraordinär händelse.

Handlingsplaner i kommunen som visar hänsyn till den gjorda risk- och sårbarhetsanalysen kan längre fram komma att påverka ställningstaganden i Översiktsplan 2012.

Mål

Emmaboda ska vara en kommun, där räddningstjänsten kan utöva sin verksamhet på ett sådant sätt, att den uppfyller de krav som ställs på en modern räddningstjänst idag.

Hänsyn ska tas till de försvarsintressen som finns inom kommunen vid fysisk planering.

En uppdaterad krisledningsplan ska finnas i kommunen.

Risk- och sårbarhetsanalys för Emmaboda kommun används som underlag vid fysisk planering.

Strategi

Säkerhetsaspekter ska alltid finnas med vid all fysisk planering i Emmaboda kommun för att skapa ett robust samhälle, i fred och under höjd beredskap.

En säkerhetsfolder för översvämningar i samband med stora nederbördsmängder och/eller höga nivåer i vattendragen ska tas fram.

RENHÅLLNING

Varje år produceras stora mängder avfall av hushåll och verksamheter i vår kommun. Idag godkänner inte myndigheter deponering av avfall, i samma utsträckning som tidigare. Istället vill man öka återanvändningen och återvinningen med lagstiftningens hjälp, till exempel genom att beskatta deponering eller upprätta deponeringsförbud.

Det ansvar kommunen har för avfall omfattar insamling, transport, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall och därmed liknande avfall. Undantag görs för sådant avfall som omfattas av producentansvar.

Emmaboda Energi & Miljö AB hanterar allt hushållsavfall i kommunen. Återvinningscentralen Möjligheternas Hus, i Emmaboda, tar emot allmänhetens grovavfall och där finns även möjlighet att lämna förpackningsmaterial. Återvinningsstationer för källsortering finns i alla tätorter. Avfallet transporteras till anläggningar utanför kommunen.

Det finns tre ristippar för trädgårdsavfall i kommunen. De ligger i Vissefjärda, Emmaboda och Långsjö.

Emmaboda kommun har idag en avfallsplan från 1994 och arbete pågår med att ta fram en ny.

Återvinningsstationer i tätorter

Kommunen ska i sin översiktsplanering enligt avtal med Förpacknings och Tidningsinsamlingen AB (FTI) beakta lokaliseringar av återvinningsstationer för att säkerställa att avfallsplaneringen och producentansvaret kan genomföras.

Vissa av de befintliga lokaliseringarna är i behov av översyn av olika skäl. Viktiga aspekter att ta hänsyn till i arbetet med lokaliseringen av återvinningsstationer är buller, framkomlighet vid tömning, visuellt intryck, avstånd i upptagningsområdet och tillgänglighet för användare.



Del av nya återvinningscentralen i Emmaboda

Befintliga återvinningsstationer

Idag finns det återvinningsstationer på följande platser i tätorterna:

- Algutsboda – vid kyrkans parkering
- Boda Glasbruk vid Boda Vårdshus
- Broakulla – vid mataffären
- Emmaboda – bakom Systembolaget och på centrumtorget
- Eriksmåla – Postvägen 1, före detta distriktsköterskan
- Lindås – vid Lindås Livs
- Långasjö – bakom Allégården
- Vissefjärda – Albins väg vid Vissefjärda Pall.



Möjliga framtida lokaliseringar

Följande platser kan bli aktuella för återvinningsstationer i framtiden:

- Boda Glasbruk – ny plats på kommunägd mark i närheten av campingen, lättillgänglig.
- Broakulla – vid Folkets Hus, delvis redan etablerat då grovavfall hämtas av lastbil på platsen.
- Emmaboda – ny plats på kommunägd mark vid Esplanaden 10 när nuvarande återvinningsstation vid Linnégatan flyttas. (Återvinningsstationen vid Centrumtorget behålls men utökas med behållare för färgat/ofärgat glas.)
- Lindås – vid gamla bankhuset på Flygtvägen 4, kommunägd mark.
- Långasjö – göra i ordning ny plats på kommunägd mark längs vägen mellan vandrarhemmet och reningsverket, ostört och centralt läge.
- Vissefjärda – ny plats i anslutning till fjärrvärmeverket, ostörd plats, kommunägd mark.

Mål

Mängden avfall i kommunen ska vara så liten som möjligt. Emmaboda kommun ska i första hand verka för att återanvändning och återvinning främjas, och därmed minska mängden avfall som deponeras.

Emmaboda kommun ska ha en avfallsplan som uppdateras vart fjärde år.

Strategi

Arbete med att förbättra informationen till medborgarna med hjälp av både nya, och beprövade tekniker bör fortsätta.

Kommunen bör verka för en attitydförändring i avfallsfrågan, där avfall ska komma att ses som en restprodukt, som fortfarande har ett värde. Exempel på detta är second hand-butiken i Möjligheternas Hus och införande av matavfallsinsamling.

Kommunen kan styra avfallet så att hanteringen och materialflöden optimeras. Resurserna inom renhållningen kan också användas där de gör störst nytta för miljön.

En ny avfallsplan, som innehåller information om avfall i kommunen, och vad kommunen gör för att minska avfallets farlighet och mängd, håller på att tas fram.

ENERGI, TELE OCH BREDBAND

Energi

Energipolitiken ställer krav på energieffektivisering och en mer miljövänlig produktion av el. För den fysiska planeringen kommer användningen av alternativa energikällor att förändra utgångspunkterna.

För elförsörjningen i Emmaboda kommun, finns det tre nätansvariga, Emmaboda Elnät AB, E. ON och Kreab. Det stora kraftledningsnätet på 400 kV förvaltas av Svenska Kraftnät.

Elförsörjningen, i Emmaboda kommun, har förbättrats under 2000-talet. Elbolagen har satsat på markläggning av sina nät. Ännu återstår vissa områden i Emmaboda kommun där luftledningarna kan bytas mot markförlagd kabel.

Emmaboda kommun antog 1997 ”Energiplan - 97 för Emmaboda kommun”. Det övergripande målet för planen är att ge kommunens invånare en konkurrenskraftig elförsörjning, med minsta möjliga miljöpåverkan, och med en god resurshushållning.

En energibalans upprättades för Emmaboda kommun från 2008. Den innehåller uppgifter om energianvändning, energiproduktion och fossil CO₂-utsläpp och kan användas som underlag vid beslut om åtgärder.

Nätet i kommuner till det mycket miljömässiga uppvärmningsalternativet fjärrvärme är under utbyggnad och finns i dag på fem orter i kommunen.

Tele

Fast mobiltelefoni är under lansering på landsbygden. Inriktningen stärker behovet av mobiltelefoni-täckning över hela kommunen.

Emmaboda kommun strävar efter en total täckning av det mobila telenätet, inom hela kommunen, med marginella undantag.



Utbyggnad av fjärrvärmenätet

Bredband

Förutsättningar för bredband ska formars på så sätt att, så många kommuninvånare och företag i det lokala näringslivet som möjligt, får bättre bredbandskommunikationer. Regeringen har satt som mål att 90 procent av hushållen ska ha 100 Mb bredband 2020.

Kommunen behöver ta ett större ansvar för att säkerställa tillgången på bredband på de platser där det kopparbaserade telenätet ska avvecklas. Kommun avser söka de statsbidrag och EU-bidrag som ställs till förfogande för IT-infrastruktur-utbyggnad.

I Emmaboda kommun finns idag ett bredbandsnät som ägs och förvaltas av Emmaboda Energi och Miljö AB och ett privat nät som ägs av ekonomiska föreningar i västra kommundelen.

Ambitionen hos kommunen är att bygga stamnät som når samtliga tätorter. Byarna längs stamnätet ska kunna ansluta sig genom att gå samman i föreningar som kan ordna med schaktningen.

Planering och utbyggnad av IT-infrastrukturen skall i så stor utsträckning som möjligt samordnas med motsvarande satsningar på nationell och regional nivå.

VATTEN OCH AVLOPP

Vattenförsörjning

Tillgången på grundvatten och ytvatten av hög kvalitet har stor betydelse för vattenförsörjningen. Det kommunala bolaget Emmaboda Energi och Miljö AB förser hushåll, industrier och andra intressenter med dricksvatten. De fem kommunala vattenverken tillhandahåller vatten i tillräcklig mängd och av god kvalitet.

Emmaboda och Karlskrona kommuner är idag mycket eller helt beroende av vatten från Lyckebyån och dess avrinningsområde. Intressen finns också i Lessebo kommun. Det stora dricksvattenintresset gör att ett omfattande skydd av åns vatten har mycket hög prioritet.

Den kommunala vattenförsörjningen bygger på sju stycken vattentäkter. De finns i Getasjö, Boda Glasbruk, Eriksmåla, Lindås, Långasjö, Vissefjärda och Broakulla. Se kartan på denna sida. Den kommunala vattenförsörjningen använder idag ytvatten med konstgjord infiltration i Lindås och Getasjö för att förstärka den naturliga grundvattenförekomsten. Den enskilda vattenförsörjningen är i stor utsträckning baserad på grundvatten.

Idag är Broakulla, Getasjö, Eriksmåla och norra Boda Glasbruk fastställda vattenskyddsområden. Se kartan på denna sida.

De enskilda vattentäkterna i kommunen utgörs av både grävda och borrhälsbrunnar. Det finns flera saker som kan hota vattenkvaliteten i brunarna. Till exempel försurning av grundvatten som leder till korrosion på vattenledningar med förhöjda kopparhalter i vattnet eller föroreningar orsakade av nedträngande ytvatten och bristfälliga avloppsanläggningar. Vattenverk finns i Emmaboda (förser samhällena Emmaboda, Broakulla och Lindås med vatten), i Eriksmåla (förser Eriksmåla, Åfors och Algutsboda), i Boda Glasbruk, i Vissefjärda och i Långasjö.

Arbetet med dricksvattenförsörjningen är långsiktigt och strävan ska vara att förbättra grundvatten- och ytvattenkvaliteten i kommunen.

Ledningsnätet i Emmaboda kommun är av skiftande material, dimension och ålder och det finns ett stort underhållsbehov. Det händer att det förekommer läckage eller dåligt vatten i nätet. Det kan bero på korrosion, ledningens ålder eller sättningar. Det kan påverka vattenkvaliteten och orsaka färgat vatten, tryckfall eller andra problem.



Mål

Kommunens vattenabonnenter ska

- få dricksvatten som uppfyller Livsmedelsverkets krav ur fysiolgisk, bakteriologisk och kemisk synpunkt levererat.
- genom långsiktig planering få det framtida förväntade dricksvattenbehovet tillgodosett.
- få dricksvattentillgången tryggad också genom att vattenskyddsområden skapas för de kommunala vattentäkterna.

Strategi

Kommunen arbetar för att befintliga vattentäkter ska säkras och skyddas genom att vattenskyddsområden upprättas.

Eftersom grundvattenresurserna i framtiden kan bli otillräckliga kommer ytvatten då behöva användas genom konstgjord infiltration från Lyckebyån. Därför ska Emmaboda kommun verka för att Yggersrydsjön långsiktigt säkerställs för vattenförsörjningsändamål.

Sjön Läen ska säkerställas för långsiktigt dricksvattenintresse då större uttag ur sjön kan komma att vara intressant som en framtida dricksvattenresurs.

Kommunen ska arbeta för fortsatta recipientkontroller i vattendragen för att ha god kontroll på vattenkvalitén.

Kommunen bedömer att regleringsmöjligheterna i sjöarna Törn och Läen ska bibehållas. Det behövs för att också trygga intressen i vattentillgången för platser som ligger utanför kommunens administrativa gräns.

Reservvattentäkt i kommunen är Titta Fias källa i Broakulla. Getasjön mellan Broakulla och Emmaboda är reservvattenintag. Dessa bör behållas.



Avlopp och dagvatten

Huvuddelen av hushållens avloppsvatten, samt en del av industrins, renas idag i kommunala reningsverk. Reningsverken ligger i Emmaboda, Boda Glasbruk, Åfors, Långasjö och Vissefjärda.

Kommunens ledningsnät är av skiftande material, dimension och ålder, och det finns ett stort underhållsbehov. Problem som ibland uppstår är läckage och att rötter tränger in i ledningar.

Det finns omkring 1000 enskilda avlopp i kommunen. Ett stort antal av dessa håller låg standard och är i behov av ombyggnad för att miljökvalitetsmålen ska kunna nås.

Dagvatten i Emmaboda kommun transporteras i dagsläget i dagvattenledningar till närmaste recipient eller till spillvattenledningar för vidare transport till pumpstationer och reningsverk. Här finns möjligheten att istället skapa ett lokalt omhändertagande av vattnet.

Den nu gällande planen för vatten i kommunen, ”Emmaboda kommun Översiktsplan Vatten” antogs 1990 och är i behov av uppdatering.

Mål

Avloppsrening i kommunen ska gå till på ett sådant sätt att avloppsvatten inte skadar miljön.

Det kommunala spillvattnet ska tas omhand på ett miljöriktigt och ekonomisk sätt.

Dagvatten ska, så långt det är möjligt, tas omhand lokalt.

Strategi

Enskilda avlopp i Emmaboda kommun inventeras och utvärderas. De ska sedan åtgärdas för att nå en status som uppfyller miljömålen.

En va-plan ska tas fram och vara färdig 2014.

Kommunen ska skapa möjligheter att tillvarata dagvatten där det bildas. Dagvattenhanteringen ska ingå i den kommande va-planen.

Kommunen ska informera allmänheten om vilka regler och föreskrifter som gäller vid till exempel biltvätt.



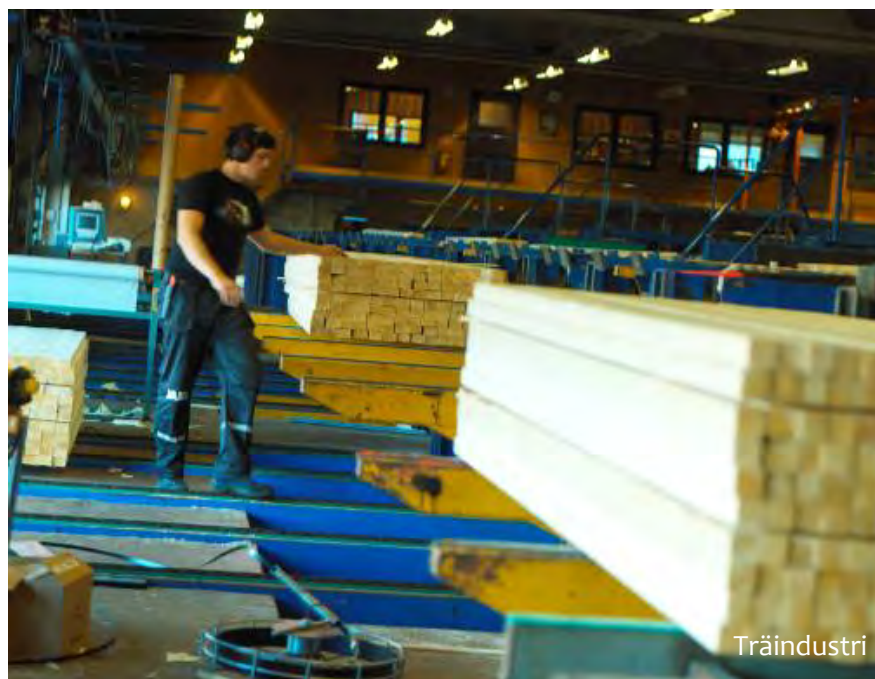
NÄRING

De viktigaste näringslivsgrenarna i Emmaboda kommun är tillverknings-, glas- och träindustri. Tillverkningsindustrin sysselsätter flest människor, över 50 procent. Flest företag i Emmaboda kommun finns däremot inom jord- och skogsbruket. Handeln i kommunen är främst koncentrerad till centralorten Emmaboda.

Framgångsrika företag är en förutsättning för tillväxt och välstånd. Centrum Sydost bildades 1994 för att bli Emmabodas lokala utvecklingscentrum. Målet för verksamheten är att stimulera företagandet genom ett konstruktivt samarbete mellan företag, kommun och andra organisationer. Man vill skapa en attraktiv miljö och goda förutsättningar för utveckling av företag och företagande. Centrum Sydost ska vara en tydlig mötesplats för att uppnå samverkan, samarbete och utvecklande aktiviteter.

En ständigt aktuell fråga är tillgången på kompetent arbetskraft för verksamheter i kommunen. Pendlingsmöjligheterna kan vara avgörande för om en arbetsplats är intressant eller inte. Därför är det viktigt för kommunen med bra järnvägs- och vägstandard och att allmänna kommunikationer fungerar bra.

Emmaboda fastighets AB är kommunens fastighetsbolag med uppgift att hyra ut och bygga lokaler till näringslivet. Bolaget arbetar även med köp och försäljning av näringsfastigheter samt söker lokaliseringar för företag i kommunen. I fastighetsbeståndet finns industrilokaler, kontorsbyggnader och lokaler för handel. Fastigheterna finns i kommunens tätorter och merparten i centralorten Emmaboda.



Träindustri

Mål

Ett starkt näringsliv är en viktig fråga för kommunens utveckling och därmed också för planering av mark och vatten. Emmaboda kommun ska ha ett aktivt näringsliv inom flera näringslivsgrenar, med goda förutsättningar för en positiv vidare utveckling.

Kommunen ska ha mark tillgänglig för olika sorters näringar och verksamheter, till exempel för upplevelseindustri och handelsetablering. Lämpliga områden ska finnas i närheten av flera tätorter i kommunen.

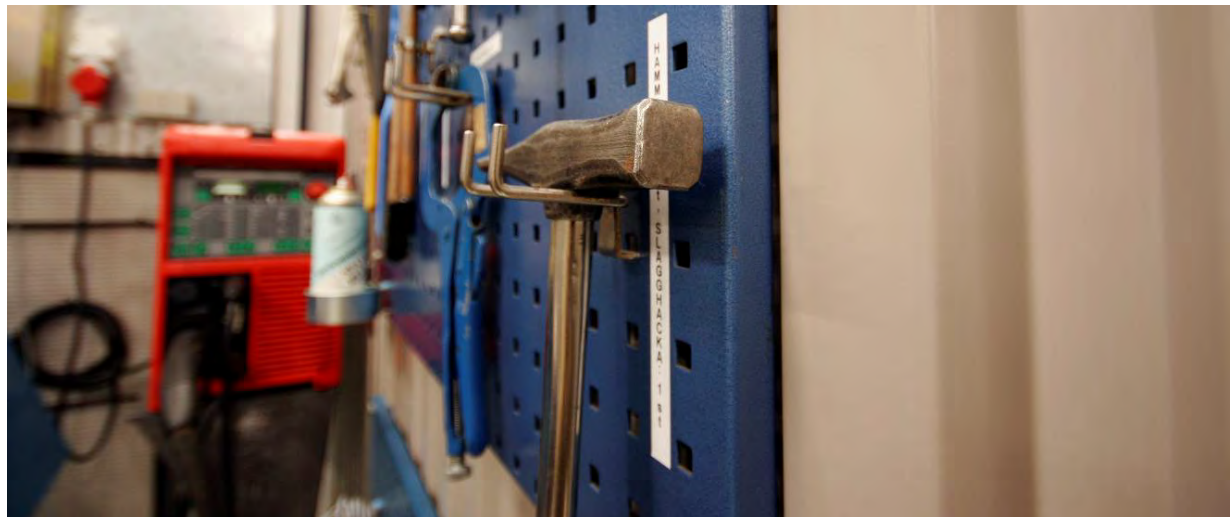
Genom samverkan kan nya intressenter enkelt lotsas rätt för att få de kontakter som behövs.

Strategi

Emmaboda kommun ska

- aktivt arbeta med tillgången på mark med olika förutsättningar och för olika sorters verksamheter på flera platser i kommunen.
- arbeta aktivt och kreativt med att tillgodose lokalbehov för befintliga växande verksamheter och för nyetableringar.
- synliggöra och marknadsföra Emmaboda kommun som etableringsort. Arbetet med den fysiska planeringen bör fokusera på mark för verksamheter som kompletterade som redan finns. Exempel på kompletterande inriktningar kan vara åretruntverksamheter och besöksnäring inriktad på barn.

- aktivt arbeta med infrastrukturfrågor såsom väg, järnväg, terminal, kollektivtrafik för att ge näringslivet goda förutsättningar att finnas i Emmaboda kommun.
- verka för att, genom att erbjuda utbildningar inom vuxenutbildningen och på gymnasial och eftergymnasial nivå, kunna tillgodose efterfrågad kompetens hos det lokala näringslivet. Utbildning kan utvecklas i samverkan med Linnéuniversitetet.
- arbeta med förståelse för företagandets villkor, vilket bland annat innebär effektiv myndighetshandling, lotsande arbetsätt och kunden i centrum.
- verka för stöttning av små och medelstora företag så att de kan växa.



AREELLA NÄRINGAR

Jord- och skogsbruksnäringarna och har stor inverkan på landskapsbilden och naturmiljön. Det är därför nödvändigt att dessa näringar kan utvecklas på ett rationellt, men för miljön, godtagbart sätt.

Skogsbruk

Skogsbruket spelar en viktig roll i kommunens näringsliv. Den är en näring med betydelse för sysselsättning, friluftsliv, energiförsörjning, biologisk mångfald och levande landsbygd. Det finns ett behov av att skogsbruket ska visa ökad natur- och miljöhänsyn, till exempel vid särskilt känsliga skogstyper som sumpskogar, ädellövskogar och tätortsnära skogar, liksom inom rekreationsområden.

Jordbruk

En av de branscher som idag är under stark förändring återfinns inom jordbruket. Konkurrensen är tuff och allt fler gårdar upphör att existera som brukande enheter. Detta är ett stort bekymmer inte bara för näringen utan också för landskapsvården. En av förutsättningarna för ett öppet landskap och bevarandet av värdefulla naturmiljöer är ett djurhållande aktivt jordbruk.

Mål

Inom kommunen skall bedrivas ett aktivt och produktivt skogsbruk där stor hänsyn visas natur och miljö.

Mark som har betydelse för skogs- och jordbruksnäringen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk. I mindre omfattning kan skogsbruksmark komma att tas i anspråk för utbyggnad av tätorter.

Balans råder mellan det rationella skogsbruket och den nödvändiga natur- och miljöhänsynen som ska visas.

Kommunen ska ha goda förutsättningar för en uthållig jordbruksnäring. Där finns även småskaliga jord- och skogsbruk.



Strategi

Samverkan mellan jord- och skogsbruksnäringen och kommunen bör kunna utvecklas i syfte att behålla vår levande landsbygd.

Det småskaliga jord- och skogsbruket i kommunen ska värnas.

Lokal upphandling av produkter från jord- och skogsbruket skall aktivt stödjas, dock med hänsyn tagen till givna ramar.

Kommunen kan medverka till nyetableringar samt till utveckling och avsättning av produkter.

Kommunen ska arbeta för en ökad natur- och miljöhänsyn inom skogs- och jordbruksnäringarna.

En stor potential för besöksnäringen finns i kommunens naturmiljöer. Detta intresse krockar ibland med skogs- och jordbruksintressen. För att kunna använda naturmiljöer som en resurs inom till exempel turismnäringen behöver kommunen arbeta för att ökad hänsyn visas natur- och miljöområden.

NÄRING – övrigt

Täktverksamhet

Frågor rörande olika former av täkter regleras i dag i miljöbalken. Tillstånd för täkt krävs vad gäller sten, grus, sand, lera, jord, torv och andra jordarter. I Emmaboda kommun finns idag täkter för utvinning av grus, berg och morän.

Med hänsyn till naturgrusets värden för grundvattenbildningen och för naturvården är ny täktverksamhet med naturgrus i princip inte längre möjlig. Behovet av mindre materialmängder bör tillgodoses genom krossning av bergmaterial.

Inom områden med befintliga, eller framtida, grundvattentäkter skall täktverksamhet inte förekomma.

Inom områden där särskilt hög radonhalt föreligger skall utvinning av bergkross undvikas för byggnadsändamål. Byggnation i högriskområden skall ske radonsäkert och i normalriskområden med ett radonskyddat utförande. Sådana områden finns, enligt aktuella mätningar, inte i Emmaboda kommun men försiktighetsprincipen gäller för planläggning och bebyggelse för att förhindra förhöjda radonhalter.

Täktverksamheter med tillstånd i Emmaboda kommun visas på karta i kapitlet "Bebyggelse".



FRITIDS- OCH BESÖKSNÄRING

Kommunens mångfald i naturmiljöer tillsammans med fasta motionsanläggningar skapar förutsättningar för aktiviteter till gagn för hälsa och livskvalité.

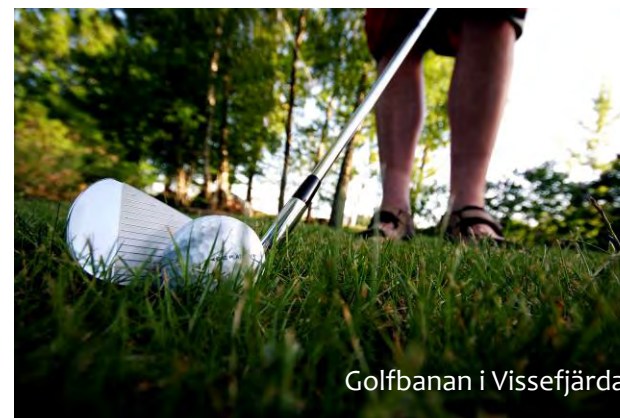
Rekreation handlar om att människor ska få tillfälle till fysisk aktivitet, återhämtning från krav i arbete och hem samt stimulans till nya tankar och aktiviteter genom lek, idrott och friluftsliv. Rätt planerade grönområden, lekplatser, idrottsplatser, spår och leder lockar fler människor till lek, rörelse och gemenskap i vardagen. Vanor när det gäller sådana aktiviteter skiljer sig dock åt mellan flickor och pojkar, mellan män och kvinnor och beroende på etnisk bakgrund, något som är viktigt att ha i åtanke i planeringen.

Kommunens översiktsplanering, värnande om miljön och förutsättningar för utveckling av besöksnäring hänger samman. Besöksnäringens intressen behöver lyftas fram i översiktsplanen för att avvägningar ska kunna göras mot andra markanvändningsintressen. Det är viktigt för framtiden i kommunerna att ta tillvara det som besöksnäringen bidrar med.

Besöksnäringar upphör sällan vid kommungränsen. Ett besöksområde, som Glasriket, omfattar flera kommuner och för att stärka området kan en samordning gynna flera.



Duvemåla



Golfbanan i Vissefjärda



Motorevenemang i Skutaryd

FRITID

Fritids- och idrottsanläggningar

I Emmaboda kommun finns olika sorters fritids- och idrottsanläggningar. De flesta är lokaliserade intill tätorterna. Kommunen bedömer att de fritidsanläggningar som finns idag, väl tillgodoser de behov som föreningslivet har.

Mål

Emmaboda kommun ska målmedvetet skapa goda förutsättningar för ett varierat utbud av idrott och rekreation, för föreningslivet, och kommuninvånarna med inriktning mot friskvård. Kommunen har ett övergripande ansvar för att det finns en väl fungerande fritidsgårdsverksamhet med ett bra och modernt ledarskap.

Drift av anläggningar, i föreningsregi, ska ske där föreningslivet har vilja och kapacitet att ta ansvaret. Kommunen ska också verka för att driften sker på ett sådant sätt att den bidrar till att de nationella miljömålen uppfylls, till exempel vad gäller energisparmöjligheter och hållbart resursutnyttjande.

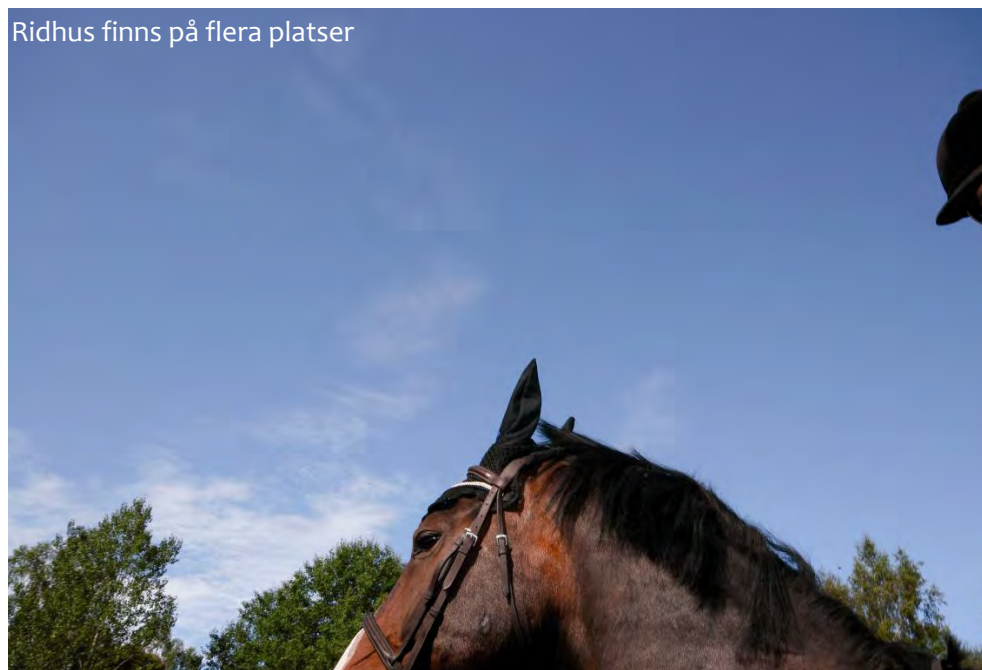
Kommunen ska verka för att kommuninvånarna ges möjlighet till stimulerande inomhusbad året om.

Strategi

Emmaboda kommun stödjer föreningar, bland annat genom att eftersträva en god dialog, för att tillsammans hitta bra lösningar för verksamheterna.

Kommunen verkar för att Emmaboda bad och träningscenter hålls vid fortsatt god standard, både vad gäller lokaler och service.

Ridhus finns på flera platser



Motions- och friluftsanläggningar

Det finns ett flertal elljusspår och friluftsanläggningar, många i anslutning till tätorter, i Emmaboda kommun. Både vandrings- och cykelleder finns i eller passerar genom kommunen.

Mål

Tillgängligheten för allmänheten ska vara säkerställd genom att kommunen äger eller har långsiktiga nyttjanderättsavtal, för tillgång till markområden för motions- och friluftsverksamhet i anslutning till kommunens tätorter.

Skonsamma avverkningsplaner ska finnas för kommunens olika motionsområden.

Inom kommunen ska finnas möjlighet till rekreation på flera olika sorters anläggningar för att tilltala så många som möjligt.

Strategi

De kommunala anläggningarna ska skötas med en långsiktig planering där det hållbara samhället är i fokus.

Kommunen kan stötta de verksamheter som inte drivs kommunalt genom ekonomiska bidrag och eventuellt med personella resurser.

Inkomna förslag på till exempel cykelleder, vandringsleder, ridstigar och motionsspår kan bearbetas av kommunen i samarbete med lokala föreningar/arbetsgrupper och privata initiativtagare.



BESÖKSNÄRING

Besöksnäringen är en stark och växande näring i Sverige i dag. Den skapar arbetstillfällen och ger intäkter till kommuner.

Besöksnäringen i Emmaboda kommun producerar varor och tjänster för såväl besökaren som kommuninvånaren och domineras av småföretagare. Kommunen arbetar med att utveckla reseanledningar, det vill säga platser, besöksmål eller evenemang som gör att människor vill besöka vår kommun. Reseanledningarna kan vara i form av evenemang och paket för att också förlänga säsongen. För att nå resultat arbetar kommunen med att identifiera målgrupper och ta fram teman som *Glas, Kultur & Design, Natur & äventyr, Det goda livet* och *Familjeupplevelser*. Vissa företag och besöksmål, som är av hög kvalitet och skapar publicitet med ökat intresse för området, är så kallade profilbärare i kommunens besöksnäring.



Musik på Emmabodafestivalen

Kriterier för marknader och målgrupper

För att värdera vilka målgrupper och marknader som ska prioriteras i framtiden används följande kriterier och riktlinjer:

- Att vi historiskt lyckats bra på dessa marknader
- Att det finns fungerande infrastruktur avseende kommunikationer och en utvecklad distributionskedja.
- Att vi kan säkra vår genomslagskraft genom samverkan med andra starka och exportmogna destinationer i Småland och Sverige.
- Att målgruppens efterfrågan matchar vårt utbud.
- Att det finns en affärsmässig marknadspotential och lönsamhet.

Våra prioriterade målgrupper i Sverige är par 55+ med utflugna barn samt barnfamiljer. Våra prioriterade geografiska marknader är *nationellt*: 25 mils radie med fokus mot större städer, Stockholm/Mälardalen-Göteborg-Malmö/Skåne. *Internationellt*: Norra Tyskland, Holland och Danmark.

Glasriket

Tillsammans med Nybro, Lessebo och Uppvidinge kommuner och bruk och näring har Emmaboda kommun destinationsbolaget Glasriket AB. Bolagets uppdrag är att marknadsföra och sälja hela

besöksmålet Glasriket. Utvecklingsgruppen arbetar med utvecklings- och investeringsfrågor. Marknadsgruppen arbetar med bolaget kring marknadsföringsinsatser. Visionen för besöksmålet är att: *”Glasriket ska vara det självklara valet för den globala resenären som vill kombinera magiska upplevelser byggda kring, glaskonst, design & vår småländska natur”*.

Naturupplevelser

Det finns stor potential i naturbaserade upplevelser i vår naturmiljö så som vandring, cykling, kanoing, bär och svamplockning, fiske och jakt eller bara en härlig skogspromenad. För väldigt många av våra internationella målgrupper så utgör vår destination en källa till vildmarksupplevelser. De söker lättillgängliga aktiviteter som är lagom utmanande samtidigt som de gärna bor bekvämt och äter gott.

Ett behov finns av ett starkt besöksmål för barn. Skogen/naturens resurser skulle kunna vara näring åt detta. Exempel på teman skulle kunna vara Nils Dacke eller luffarkulturen. Kommunen arbetar för samverkan kring nya aktiviteter.

Skogsbruket kan idag vara ett hot mot attraktiva naturupplevelser. För att motverka detta behöver frågan uppmärksammas i fall där naturupplevelser för besöksnäringen är aktuella.

Vilhelm Mobergs utvandrarbygd

Författaren Vilhelm Moberg föddes i Emmaboda kommun och många av de platserna som beskrivs i hans verk finns här. Idag kan man färdas i Vilhelm Mobergs fotspår och besöka bland annat Moshult, Klasatorpet och Duvemåla. Det sker också ett flertal aktiviteter med Vilhelm Moberg som gemensam nämnare. Man kan också uppleva Utvandrarleden som går genom trakter där över en miljon människor emigrerade till Amerika runt förra sekelskiftet. En framtida potential som vi kan lyfta fram är vår kulturhistoria ur ett aktuellt perspektiv. Ett exempel kan vara att belysa de Kristinor och Karl-Oskar som har invandrat till vårt land. De finns många förhållanden som är de samma då som nu och de existentiella frågorna blir intressanta.

Evenemang

Evenemang är en viktig företeelse för en destination. Ett bra evenemang drar ofta mycket folk från när och fjärran. Många gånger så kan vi genom våra evenemang locka folk som normalt inte besöker oss. Evenemang har många fördelar, det skapar ofta medial uppmärksamhet och det gynnar många andra aktörer på platsen. Evenemangsbesökarna behöver ofta boende, restauranger och nöjen. Vi kan också använda evenemangen för att marknadsföra vårt övriga utbud. Kommunen arbetar för att stärka de befintliga evenemangen och utveckla nya som stärker vårt varumärke. Vi behöver också utveckla effektiva arbetsformer och en bra finansieringsmodell för evenemangen.

Emmabodafestivalen

Musikfestivalen är det största av flera evenemang i kommunen. Musikfestivalen lockar flera tusen besökare varje sommar och har blivit ett evenemang som sätter Emmaboda på kartan. Målgruppen är främst ungdomar och kan därför vara en användbar arena för att sprida Emmabodas varumärke inför framtiden. Att utveckla och samverka kring våra evenemang är en strategisk fråga för att nå framgång.



Glasskulptur i Eriksmålarondellen

Mål

Kommunen ska genom samverkan med enskilda, organisationer, föreningar och grannkommuner aktivt verka för att besöksnäringen utvecklas i en positiv riktning. Emmaboda kommun ska vara ett attraktivt besöksmål för såväl tillfälliga besökare som för kommuninvånare att tillbringa sin fritid i.

Utvecklingen ska ske med hänsyn till de aktuella miljömålen och vara ett sätt att uppnå dem.

Strategi

Kommunen ska

- arbeta strategiskt med utveckling och uppföljning av turismnäringen
- stödja och utveckla den lokala näringen
- bevaka viktiga intressen i Glasrikets och länets turistorganisationer
- marknadsföra Glasriket som destination och Emmaboda kommun som besöksmål
- verka för att evenemang i kommunen utvecklas. Det sker genom ett aktivt stödarbete där entreprenörerna i kommunen kan samordnas

TRAFIK

Emmaboda tätort har växt fram runt järnvägsstationen och idag finns ett spårområde som är sex spår brett. Med järnvägen kan man åka i tre riktningar, mot Alvesta, Kalmar eller Karlskrona.

Ur ett resurseffektivt samhällsperspektiv är transporter på räls bättre än att framföra transporter på landsväg. I framtiden är förhoppningen att intresset för spårburen person- och godstrafik ska öka och järnvägens utveckling är därför en viktig framtidsfråga.

Biltrafikläget i kommunen speglar bosättningsmönstret. En stor del av kommunens befolkning bor på landsbygden och den största delen av alla transporter sker därför med bil. Riks- och länsvägar liksom de allmänna och enskilda vägarna har stor betydelse för att den struktur och samhällsservice som finns idag ska behållas, även på landsbygden. Kommunen bör dock samtidigt uppmuntra användning av miljövänliga transportalternativ. Den fysiska planeringen kan här spela en viktig roll i utvecklingen av ett hållbart transportsystem.

Det är också viktigt för kommunens utveckling att företagen har möjlighet att anställa människor med rätt kompetens. Många människor bor idag på en ort och pendlar till en annan för att arbeta. I detta sammanhang blir utbyggda kommunikationer för arbetskraftspendling en viktig fråga. Den sydöstra delen av Sverige behöver satsningar på infrastruktur som sträcker sig över kommun-, läns- och nationsgränser. Det skapar bättre förutsättningar för att på lång sikt uppnå en positiv befolkningsutveckling för hela regionen.



Väg 25, som är en rekommenderad väg för farligt gods, har byggts om och fått en ny bro med utterpassage vid Lyckebyån.

TRAFIK – mål och strategi

Mål

- Kommunen ska i sin planering ta hänsyn till de vägar och järnvägar som är av riksintresse.
- Emmaboda kommun skall, i samarbete med Trafikverket, verka för att, såväl det allmänna som det enskilda vägnätet, samt järnvägen, håller en god standard och bra utformning ur säkerhets- och användningssynpunkt.
- Alla trafikmiljöer ska vara fullt tillgängliga.
- Kollektivtrafiken i kommunen ska vara väl anpassad efter användarnas behov av transporter.
- Det ska finnas ett sammanhängande, väl fungerande, gång- och cykelnät för att främja säkerhet, hälsa och miljö.
- Den fysiska planeringen ska verka för att transporter, beroende av fossila bränslen, blir färre.
- Det ska finnas tankställen för alternativa, mer miljövänliga, bränslen i kommunen för att underlätta omställningen från trafik beroende av fossila bränslen.

Strategi

Det ligger naturligt i kommunens intresse att järnvägar och vägar av riksintresse hålls i gott skick.

Tillgänglighets- och trafiksäkerhetsfrågor bör alltid föras fram i ett tidigt stadium av planeringsprocessen. Även tydlighet i trafikmiljön är en viktig faktor för att skapa tillgänglighet. Deltagandet kan breddas för att öka människors medvetenhet kring framför allt säkerhetsfrågor.

Den fysiska planeringen ska främja flera olika trafikslag, så som gång-, cykel-, kollektiv-, gods- och biltrafik. Att planera för ett samhälle där bilen inte har den självklara huvudrollen är ett synsätt att ta med i planeringen för att skapa ett mer mänskligt och miljövänligt samhälle.

Kommunen verkar för att utveckla stationsområdet i Emmaboda tätort för att höja säkerheten på stationen och kapaciteten på spåren. Detta som ett led i att göra kommunen mer attraktiv som bostadsort i regionen men också för att locka verksamhetsetableringar för den regionala marknaden. Detta bör ske tillsammans med kollektivtrafiken och angränsande kommuner.

Kommunen verkar för att det finns tankstationer med alternativa, mer miljövänliga, drivmedel tillgängliga.



TRAFIKNÄT

Järnvägar

Järnvägarna Emmaboda - Karlskrona och Kalmar - Alvesta bildar en viktig knutpunkt i Emmaboda. De är av riksintresse och Trafikverket driver projektet *Järnväg sydost* för att förbättra spårtrafiken i regionen. Syftet är att rusta upp banorna för att minska restiden, höja komforten, öka säkerheten och effektivisera tågtrafiken. Det är viktigt att mötestationer skapas längs enkelspåren för att möjliggöra ett maximalt utnyttjande av järnvägsresursen med tät trafik.

Genom *Järnväg sydost* kommer Vissefjärda få tågstopp med perronger. Kommunen bygger bland annat parkeringar för olika trafikslag i anslutning till stationsområdet.

Som ett resultat av satsningen *Järnväg sydost* behöver säkerheten på stationsområdet i Emmaboda tätort ses över. Området behöver förbättras genom att göra korsningen, där resenärer idag går över spåren, planskild så att resenärer kan ta sig till rätt perrong på ett säkert sätt. Stationsområdet bör också utformas så att det blir ett samlat resecentrum för alla transportslag med tillgång till olika former av service, till exempel café och cykelpump. Den offentliga miljön vid stationsområdet behöver också förbättras för att göras tillgängligt för alla.

De som idag pendlar med tåg och/eller med buss genom Emmaboda kommun är främst bosatta utanför kommunen. Spårburen pendeltrafik på den befintliga järnvägen är därför en fråga som kommunen är positiv till för att göra kommunen mer attraktiv som bostadsort.

Det finns också framtida möjligheter att använda ett befintligt stickspår väster om Emmaboda tätort till en godsterminal.



Vägar

Trafikverket har i nuläget inga planerade projekt för vägar i Emmaboda kommun. I *Regional transportplan för Kalmar län 2010-2021* analyseras dock trafikstråket Kust till kust, som för vägnätet innebär riksväg 25. Vägen är av riksintresse och håller låg standard mellan den västra kommungränsen och Eriksmåla. Den regionala transportplanen innehåller åtgärder, i form av ombyggnad av de hårdast belastade korsningarna längs vägen till planfria korsningar. Också mindre åtgärder som kurvvrätningar, trafiksäkerhetsåtgärder och breddning finns med.

Den regionala transportplanen analyserar också Götalandsrakan, som för vägnätet innebär riksväg 28. Vägen är av riksintresse och inga stora brister har identifierats men mindre vägjusteringar är avsatta i transportplanens slutperiod. Vägen håller god standard genom Emmaboda kommun men



bristande säkerhet i omkörningssituationer finns till exempel vid korsningen söder om Emmaboda där vägen mellan Lindås och Knappsmåla korsar. Även korsningen med väg 504 i Kyrkeby har bristande säkerhet med trafik som passerar i höga hastigheter.

Kommunen ser att följande vägar är i behov av upprustning:

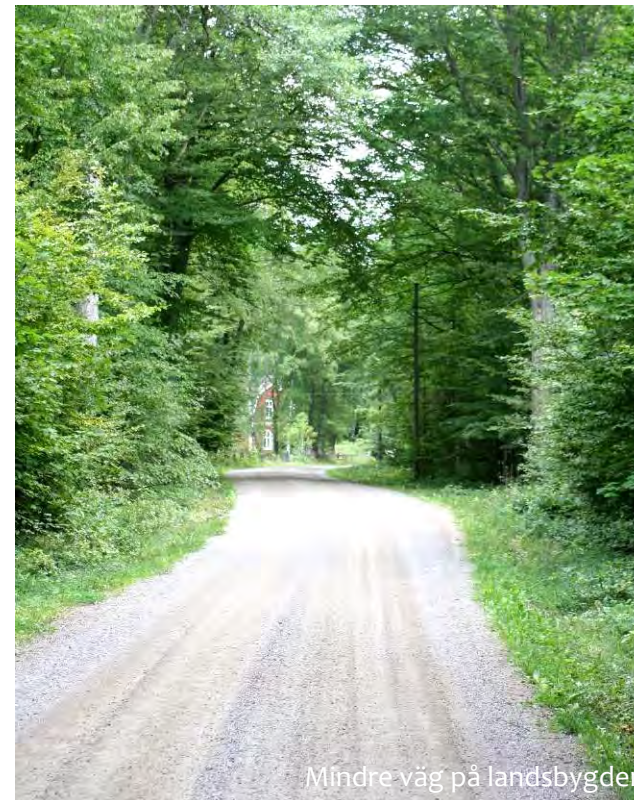
- Väg 25 Eriksmåla-Hovmantorp. Vägstandarden behöver förbättras med tanke på mängden trafik.
- Väg 120 Örsjö-Rävemåla. Mycket tung trafikerad väg som är ett stort stråk för gods- och biltrafik mot Malmö och kontinenten. Vägens standard har höjts i Kronobergs län och bör så göras också i Kalmar län.
- Väg 500 Vissefjärda-Piggsmåla-Eringsboda. Vägen behöver förbättras ytterligare eftersom den används av tung trafik till sågverk i kommunen och till Mörrums bruk.
- Väg 504 Vissefjärda-Torsås. Vägstandarden behöver bättras på då det går mycket tung trafik till och från Bergkvara hamn längs sträckan.
- Väg 1013 Broakulla-Algutsboda. Vägen är smal och har på vissa ställen dålig sikt och används av tung trafik till och från sågverk.

På flera platser i tätorterna finns behov av fartdämpande åtgärder för att skapa en säkrare miljö för oskyddade trafikanter. Emmaboda centrum och genomfartsvägarna i alla tätorterna bör prioriteras.

Enskilda vägar

På enskilda vägar är det ofta samfälligheter, vägföreningar eller andra organisationer som är väghållare. Enskilda väghållare kan söka bidrag hos kommunen och/eller hos Trafikverket för skötsel och underhåll av de enskilda vägarna.

Det ligger i kommunens intresse att vägarna bibehåller ett gott skick och detta ska ske i samverkan med Trafikverket och enskilda väghållare.



Busstrafik

Emmaboda kommun ska verka för att det kollektiva resandet ökar samtidigt som ett bra kollektivtrafiknät till angränsande regioner formas och be hålls. Utformningen av hållplatser och stationsområden ska alltid präglas av att tillgänglighet och säkerhet beaktats nog.

Busstrafiken kompletterar tågtrafiken och skall anpassas för övergångar däremellan. Busstrafiken har också en viktig roll för att sammanbinda målpunkter där tågtrafik inte finns eller inte är konkurrenskraftig. För att komplettera bussystemet behövs pendelparkering för såväl bilar som för cyklar och ett system med gång- och cykelvägar som underlättar användandet.

Inom kommunen finns närtrafik för att ge de boende på landsbygden möjlighet att, med hjälp av allmänna kommunikationer, ta del av det utbud som finns i Emmaboda tätort.

En inventering av det kollektiva resandet behöver göras för att kartlägga de behov och önskemål som är aktuella.

Samåkning

För att gynna samåkning kan enklare parkeringsplatser anordnas. Även tekniska lösningar kan underlätta, till exempel kan en ”app” för samåkning göra det lättare att hitta samåkningsparter.

Gång- och cykelvägar

För att främja hälsa och miljö i samhället eftersträvar kommunen att säkra gång- och cykelvägar i stor utsträckning ska finnas tillgängliga både i och mellan tätorterna. Idag finns en cykelvänlig sträckning mellan Emmaboda och Broakulla där underlaget till största delen är grus. Befintliga cykelvänliga sträckningar mellan kommunens orter i övrigt innebär stora omvägar. En strategi och prioritering för utbyggnad av cykelvägar mellan tätorterna bör tas fram. I samhällena behöver gång- och cykelvägarna bindas samman på flera platser så att sammanhängande stråk bildas. Vägvisning för cyklister bör också införas för att underlätta orienteringen.

Gång- och cykelvägar fyller också en viktig funktion för att göra barn och ungdomars väg till skolan säker. Hänsyn till skolväg visas i planeringen av gång- och cykelstråk. Det skolbussar från flera orter i kommunen till högstadiet i Emmaboda.

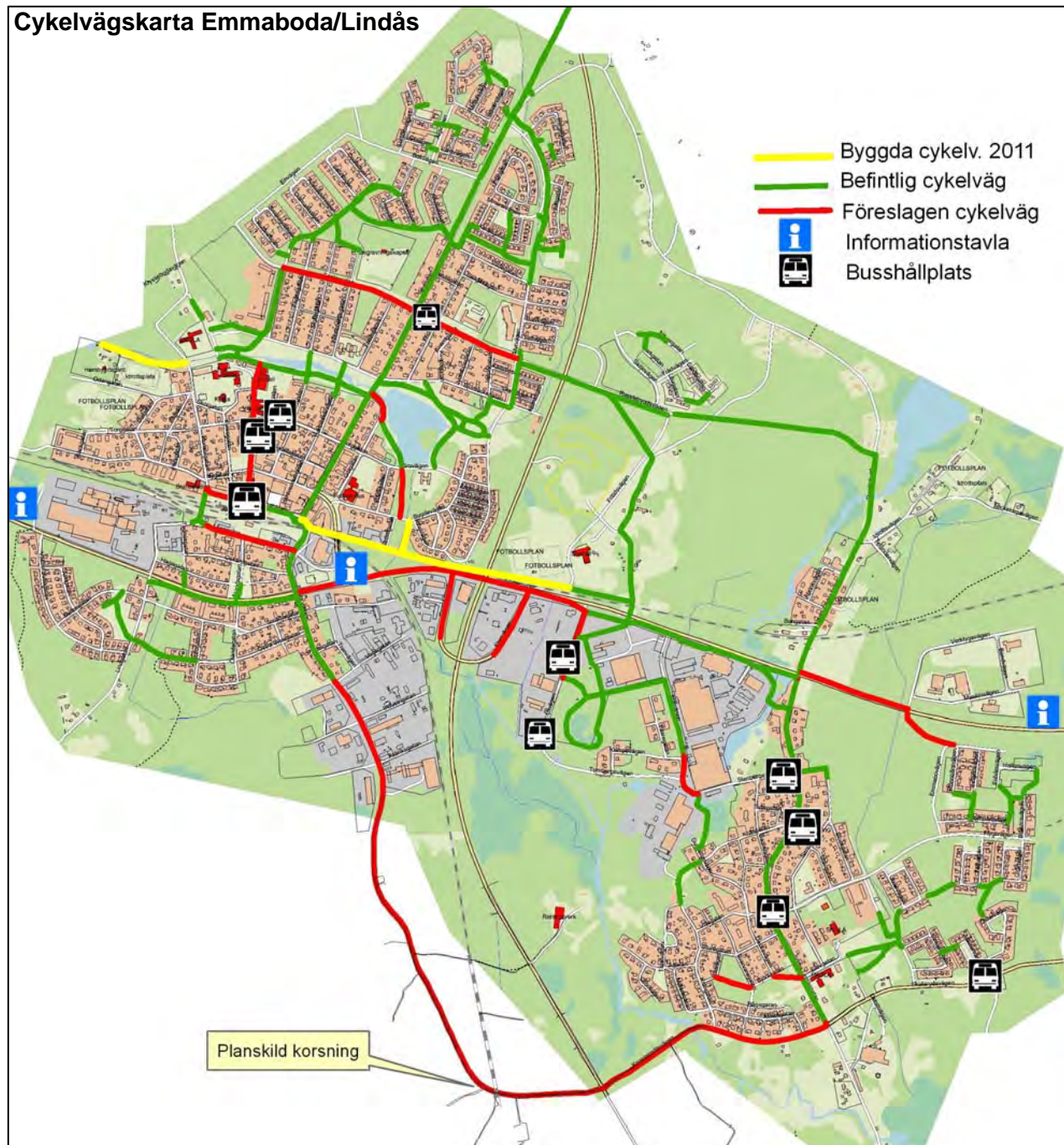


Närtrafiken finns i Emmaboda

Gång- och cykelvägsträckningar som prioriteras:

- Längs väg 120 mellan Emmaboda och Lindås saknas idag gång- och cykelväg från korsningen Norra/Södra Lindåsgatan och ca 400 meter österut till östra industriområdet. Boende i de östra delarna av Lindås cyklar längs sträckan för att nå arbetsplatser och skolor väster om samhället.
- Idag använder oskyddade trafikanter även väg 120 över viadukten till och från Emmabodas sydöstra område. Den södra delen av vägen används då i båda riktningarna med stora risker som följd. Sträckan är ca 1000 meter och är i stort behov av en gång- och cykelväg som ansluter till den som finns söder om väg 120 i höjd med företaget Xylem.
- En gång- och cykelväg behöver byggas längs väg 520 mellan Vissefjärda skola och Fiddekulla. I Vissefjärda har framförallt den tunga trafiken ökat på väg 520 som går genom samhället och på väg 28 som korsar väg 520 mellan Vissefjärda och Fiddekulla. Kommunens satsningar på orten behöver kompletteras med trygga vägar för gång- och cykeltrafikanter för att bland annat skapa en säker skolväg.

Kartan till höger visar en analys av cykelvägar i Emmaboda och Lindås som var färdig 2011. Längs de gröna och gula vägsträckningarna finns cykelväg 2012. De rödmarkerade vägsträckorna är i behov av cykelvägar. Behovet av cykelvägar har delvis identifierats genom ett utställningsskede där allmänheten kunde lämna synpunkter. Väg 120 är markerad på kartan och de röda sträckorna längs den tillhör kommunens mest prioriterade.



Farligt gods

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för produkter och föremål som har sådana farliga egenskaper att de kan orsaka skador på människor, miljö eller egendom, om de inte hanteras rätt under en transport.

Väg 25, 28 och 120 är rekommenderade vägar för farligt gods. I kommunen transporteras även farligt gods på järnvägarna. Vägarna och järnvägarna redovisas på karta på denna sida.

Det finns tre rekommenderade tillfälliga uppställningsplatser för farligt gods i kommunen, hit hänvisas även vid uppställning av fordon med läckage. De tre är: Lidahults deponeringsplats, Emmaboda gamla flygplats och kommunförrådet, Emmaboda. Platserna redovisas på karta på denna sida.

Kommunen ska förebygga olyckor med transporter som har farligt gods. Där de rekommenderade vägarna och järnvägarna för farligt gods passerar genom kommunens vattenskyddsområden ska speciella insatsplaner vara upprättade och andra lämpliga skyddsåtgärder vara vidtagna. Skyddsåtgärder är idag vidtagna i Eriksmåla vattenskyddsområde där väg 25 och 28 möts i en cirkulationsplats. Behov av skydds- och försiktighetsåtgärder finns även där väg 28 korsar Lyckebyån

Järnvägen passerar bebyggelse, framför allt genom Emmaboda tätort, och utgör en riskfaktor. Insatsplaner bör vara upprättade för att effektivt

och snabbt kunna åtgärda eventuella olyckor och minimera effekterna av dem. Vid nyetablering och byggnation i närheten av järnvägen är en ordentlig riskanalys viktig. Den kan till exempel visa på att säkerhetsavstånd behövs för olika verksamheter och bostäder.

Trafikbuller

För att uppfylla de riktvärden som finns för byggnation och trafikbuller från vägar och järnvägar finns flera planeringsåtgärder att genomföra. I aktuella fall kan man använda sig av till exempel skyddsavstånd och bulleravskärmning och att göra trafiken tystare. En tystare trafik kan uppnås genom lägre hastigheter, mindre trafikmängd eller förbud mot tung trafik vid vissa tider.

I Emmaboda kommun passerar väl trafikerade järnvägar och vägar genom tätorternas centrala delar. Detta gör att attraktiva tomter i vissa fall ligger nära trafik. Här kan utformningen av byggnader också påverka hur långt ett skyddsavstånd behöver vara.

Luftföroreningar

I Emmaboda samhälle har mätningar av trafikutsläppens påverkan på luftkvaliteten gjorts och de uppmätta värdena översteg inte miljökvalitetsnormen. Mätning sker vart femte år i samarbete med Kalmar läns luftvårdsförbund. Väg 25 som passerar genom kommunens norra del är den väg som har störst trafikbelastning. Inga särskilda mätningar görs där.



KLIMATFÖRÄNDRINGAR

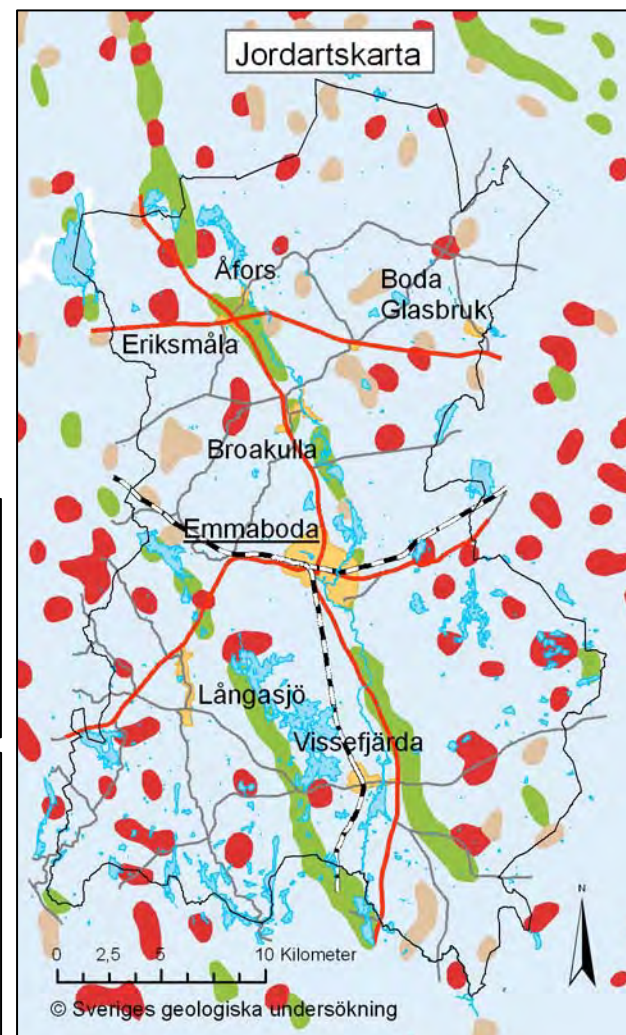
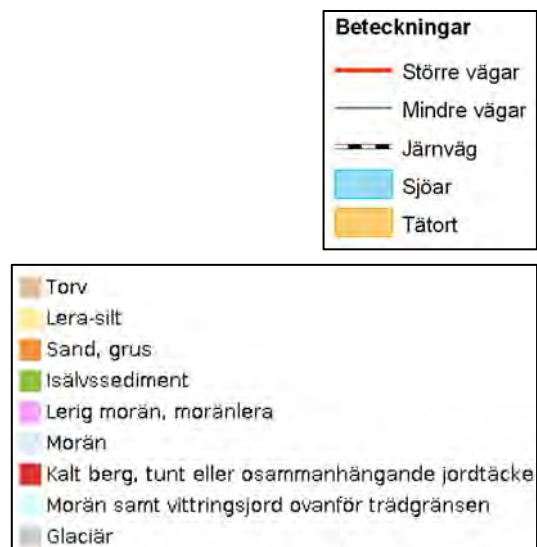
Vårt klimat är i förändring och hela samhället påverkas. Samhället behöver därför planeras för hållbarhet och flexibilitet för att möta dessa utmaningar. Planeringen av den fysiska miljön i kommunen spelar en viktig roll i arbetet.

Scenarier visar att det i Kalmar län blir betydligt varmare, det blir blötare och periodvis torrare, det blir kanske blåsigare, havsnivån höjs, risken för erosion, ras och skred ökar och det blir minskade flöden i vattendragen.

I hela södra Sverige, förväntas temperaturen och årsmedelnederbörden öka. Framförallt under vinterhalvåret väntas antalet dagar med nederbörd och skyfall bli fler. På grund av den ökade nederbörden ökar avrinningen till vattendragen och det blir allt vanligare med höga flöden. Samtidigt gör de höga temperaturerna att avdunstningen också ökar vilket kan leda till mer torka på sommaren. I Emmaboda kommun är Lyckebyån det största och mest tongivande vattendraget som går genom hela kommunen från norr till söder. Det ovan beskrivna klimatscenariot kommer att innebära konsekvenser för ån och därmed stora delar av kommunen.

Geotekniska förutsättningar

De geotekniska förutsättningarna i kommunen är relativt gynnsamma med dominerande fasta jordar av moränlager på berg. Lösare jordar med organiskt material (främst torv) är dock inte ovanliga. Inom sådana områden finns det risk för låg stabilitet och i områden med sand (isälvsediment består av löst material, stenar, grus och sand) utmed vattendrag kan inte erosionsrisk uteslutas. Kartan på denna sida illustrerar jordarterna i kommunen, informationen är hämtad från Sveriges Geologiska Undersökning.



KLIMATFÖRÄNDRINGAR - konsekvenser

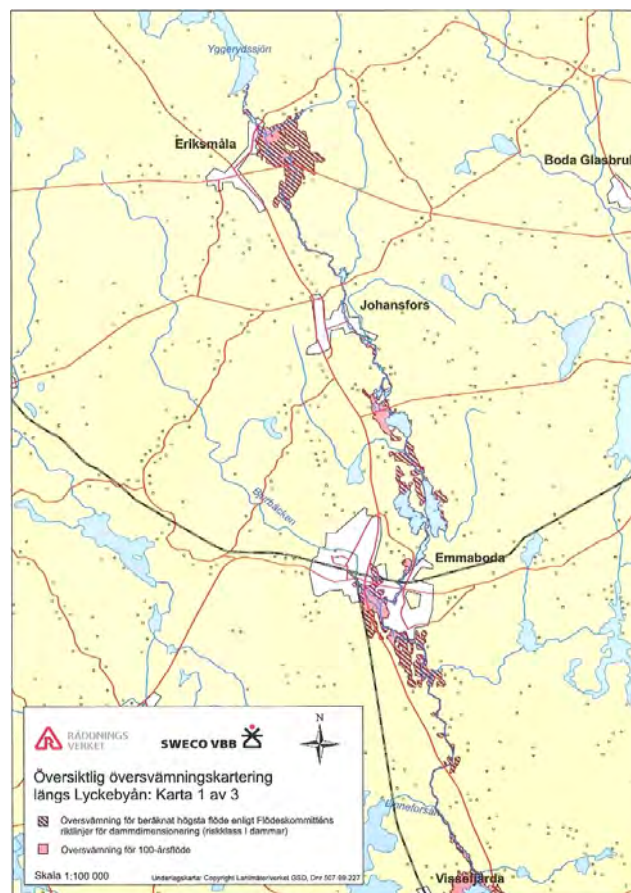
Samverkan kring Lyckebyån

Klimatförändringar som påverkar Lyckebyån kan få konsekvenser för framför allt bebyggelse, infrastruktur, kommunikation, vattenförsörjning, avloppshantering och energiförsörjning. Emmaboda kommun ligger uppströms i avrinningsområdet vilket innebär att det som händer här också påverkar framförallt Karlskrona. Arbete i samverkan mellan kommunerna och länsstyrelserna krävs för att trygga, bland annat dricksvattenförsörjningen, för de runt 55 000 personer som använder åns vatten.

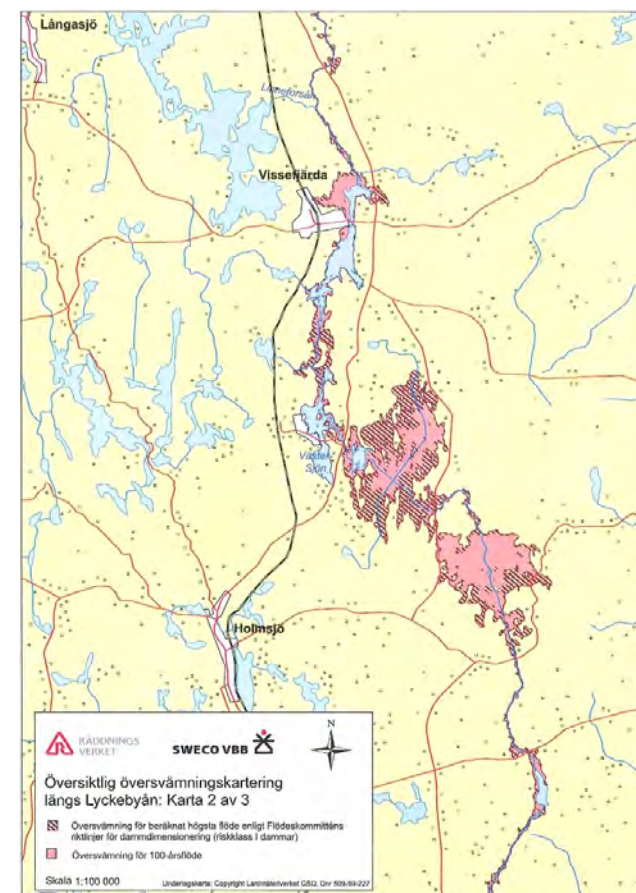
Översvämning

Översvämningar drabbar redan idag Lyckebyån vilket ger kommunen viktiga erfarenheter och kompetens. För att få mer kunskaper om hur översvämningar i Lyckebyån drabbar omgivningen så har Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap tagit fram Översiktlig översvämningsskartering längs Lyckebyån. Sträckan Yggersrydsjön till mynningen i havet Rapport 55 för Lyckebyån, 2006-09-29, se skartering denna sida. Skarteringen kan användas vid planläggning av områden som berörs av riskzonen men bör kompletteras med vidare utredning av översvämningssrisker i aktuella områden. I skarteringen är kommunen uppdelad i en nordlig del (till vänster) och en sydlig del (till höger). Även kartorna på nästa sida ska läsas på samma sätt.

Resultatet visar, med de antaganden som gjorts och de ingångsdata som använts, att samtliga dammar i Lyckebyån som ligger i Emmaboda kommun överströmmas vid 100-årsflöde och vid ett beräknat högsta flöde. Vid beräknat högsta flöde i Lyckebyån, under samma förutsättningar, överströmmas broar vid väg 25 i Eriksmåla, väg 545 norr om Emmaboda och väg 541 i södra Emmaboda.



(Idag är dock förutsättningarna förändrade för väg 25 i Eriksmåla i och med ombyggnationen av vägen och bron över Lyckebyån.) Ny bebyggelse längs vattendrag ska redan i detaljplanskedet provas noga eftersom vattendragen kan vara värdefulla som buffert för att mildra konsekvenser av översvämningar.



Infrastruktur

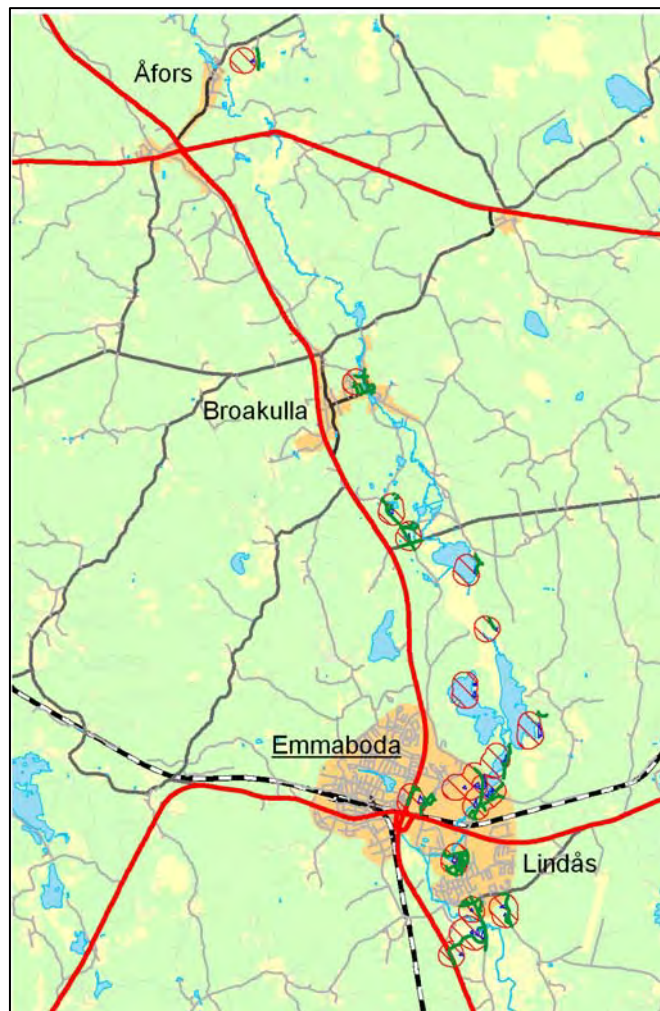
Större delen av kommunens yta består av skogsmark och erfarenheterna från stormarna Gudrun och Per visade på ett mycket sårbart samhälle där delar av infrastrukturen och energiförsörjningen helt slogs ut. Eventuellt ökade vindar skapar stora utmaningar och många av de luftburna el-ledningar som fanns tidigare är nedgrävda idag och energiförsörjningen har blivit mer tillförlitlig. Fortfarande finns dock luftburna ledningar kvar som gör vissa platser mer utsatta än andra vid ökad vind. Av *Risk- och sårbarhetsanalys för Emmaboda kommun* från 2011, som utreder vilka svaga punkter som kan identifieras i samhället, framgår det att järnvägs- och telefonsystemet har kvarstående problem med att klara extrema väderhändelser. De erfarenheter kommunen hittills fått i skarpa lägen är mycket värdefulla.

Skogsbrand

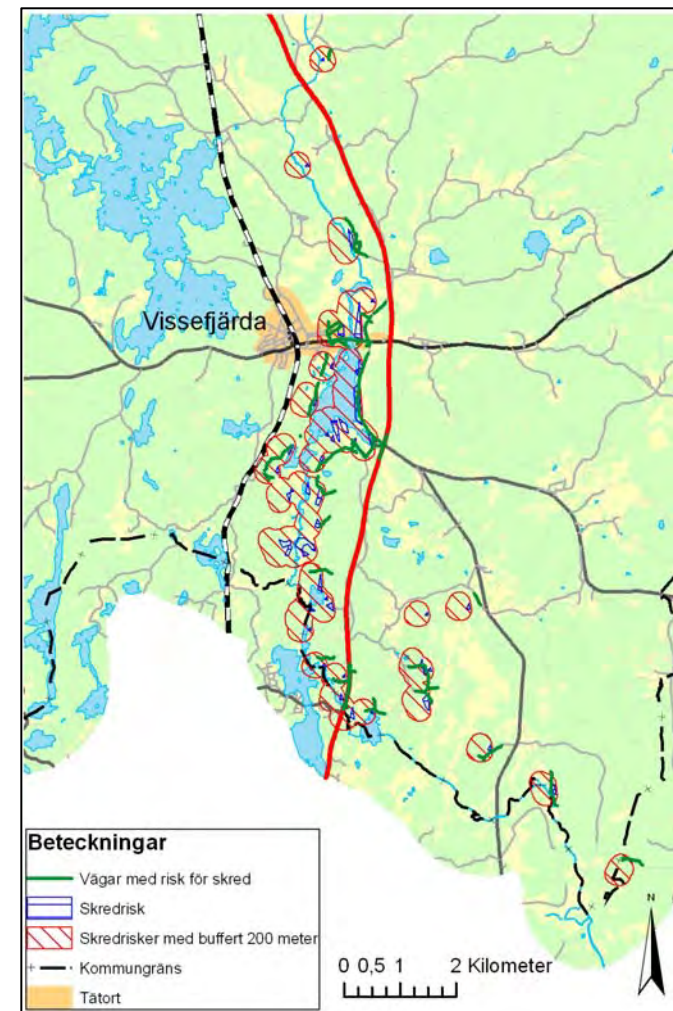
I östra Sverige förväntas antalet torrdagar öka (dagar med mindre än 1 millimeter nederbörd). Den förväntade torrperioden under sommaren i södra Sverige kan leda till ökad risk för skogsbränder då torkan också gör bränslet mer lättantändligt och brandförloppet blir förmodligen mer intensivt. Risken för återantändning ökar också med fler torrdagar och eftersläkningsarbetet kommer bli mer resurskrävande. Kommunens risk- och sårbarhetsanalys från 2011 visar att större skogsbränder över flera kommungränser är nuvarande organisation och material inte anpassat för.

Ras och skred

Risken för ras och skred är generellt låg men den information som Länsstyrelsen Kalmar län distribuerar som GIS-skikt visar områden med förutsättningar för bristande stabilitet med en buffertzona på 200 meter samt vägar som kan påverkas av skred.



Det är framförallt längs Lyckebyån dessa risker finns, se den tudelade kartan på denna sida. I karteringen är kommunen uppdelad i en nordlig del (till vänster) och en sydlig del (till höger). Detaljpanelläggning för ny bebyggelse vid vattendrag ska noga beakta risker för ras och skred.



KLIMATFÖRÄNDRINGAR – mål och strategi

Mål

Kommunen arbetar kontinuerligt med att minimera konsekvenserna som uppstår av klimatförändringar.

För att undvika skador på människors hälsa och egendom vidtas alltid nödvändiga åtgärder för att åstadkomma en god klimatanpassning i den fysiska miljön.

Klimatanpassningsåtgärder ska alltid ske med minsta möjliga negativa påverkan på natur- och kulturvärden.

Strategi

Nybyggnation av byggnader/verksamheter för kritisk och viktig samhällsfunktion, exempelvis vårdhem, skolor och riksvägar, ska inte ske i områden som bedöms påverkas negativt av ett förändrat klimat.

Områden som riskerar att påverkas negativt av ett förändrat klimat ska inte planläggas för bostäder och/eller verksamheter om inte riskerna kan motverkas med lämpliga åtgärder. En separat översvämnings- och ras/skredriskanalys ska tas fram vid aktuella detaljplaneläggningar i riskområden.

Emmaboda kommun arbetar med många frågor som rör Lyckebyån. Detta görs bland annat i samverkan med andra aktörer som till exempel kommuner, enskilda och Länsstyrelser, genom Lyckebyåns vattenförbund.

Framtida eventuell vattenbrist i Lyckebyån innebär att alternativa vattentäkter kommer att behandlas i den kommande va-planen.

Emmaboda Energi och Miljö AB har uppdrag från Lyckebyåns Vattenregleringsförening att förbereda inför kommande vårfloder i ån.

Kommunen ska skapa möjligheter att tillvarata dagvatten där det bildas. Dagvattenhantering ingår i arbetet med den pågående va-planeringen.

Emmaboda kommunen verkar för att Lyckebyån ska bli ett riksintresse för vattenförsörjning och därmed få ett starkare skydd.



UTVECKLINGSOMRÅDEN

För beskrivning och illustration av förslagen se Idékatalog 2012.

Vissefjärda

- 1 Trafik höjer trafiksäkerheten med gång- och cykelvägar till och från samhället.
- 2 Törn innebär att badplatsen och campingen vid sjön kompletteras med bostäder.
- 3 Vissefjärda golfbana innebär boende för den som vill bo med närhet till golfbana och sjö.
- 4 Klättorp skapar sjönära bostäder med närhet till samhället.
- 5 Industri/Handel och plats för industrihotell skapar goda förutsättningar för etablering eller utbyggnad av industri och handel.
- 6 Trygghetsboende och tillgängliga bostäder för äldre skapas.

Långasjö

- 1 Hästgårdar nära ridhuset innebär att det blir möjligt att bo på landet och samtidigt ha närhet till både samhälle och hästträningmöjligheter.
- 2 Utveckla badplatsen innebär att området vid badplatsen vidareutvecklas.
- 3 Nya attraktiva tomter möjliggör en utbyggnad i attraktivt läge vid Långasjön.
- 4 Gång- och cykelväg genom hela samhället innebär ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter genom samhället.

5 Vägskylt vid infart till samhället för att definiera samhället och bidra till fartdämpande effekter.

- 6 Trygghetsboende och tillgängliga bostäder för äldre skapas.
- 7 Industriområde i Strängsmåla med befintlig infart till Södra skapar goda förutsättningar för etablering eller utbyggnad av industri och handel.

Broakulla

- 1 Lyckebyån visar på de möjligheter som ån skapar åt samhället inom bostadsbyggande och energiframställning.
- 2 Uppställning husbilar/husvagnar visar utveckling av område för turismen vid Lyckebyån.
- 3 Attraktiva tomter visar attraktiva lägen för boende vid Lyckebyån.
- 4 Breda gator innebär att gatorna görs om för att skapa en säkrare trafiksituation för alla.
- 5 Trygghetsboende och tillgängliga bostäder för äldre skapas.
- 6 Industrimark skapar goda förutsättningar för etablering eller utbyggnad av industri och handel.

Eriksmåla

- 1 Nya tomter skapar naturnära tomter i anslutning till samhället.
- 2 Sammanlänka området mellan marknadsområdet och rondellen innebär att området utnyttjas på ett bättre sätt.

Åfors

- 3 Bevara glasbruksmiljön för ett ökat skydd av den kulturhistoriskt värdefulla bruksmiljön.
- 4 Nya tomter innebär att möjligheter skapas för att bosätta sig sjönära i samhället.
- 5 Camping vid badplatsen gör området mer komplett för att attrahera turister.
- 6 Promenadslänga för att främja friluftslivet.
- 7 Befintlig allé kompletteras längs bruksgatan för att lyfta fram den ursprungliga bruksmiljön.
- 8 Gång- och cykelförbindelse mellan samhällena skapar en tryggare trafiksituation.
- 9 Industrimark skapar goda förutsättningar för etablering eller utbyggnad av industri och handel i ett logistiskt fördelaktigt läge där väg 25 och 28 möts.

Algutsboda

- 1 Centrumtorg mitt i samhället skapar en för samhället viktig mötesplats.
- 2 Bevara kulturmiljön ger ett starkare skydd för kyrkomiljön i samhället.
- 3 Allé syftar till att försköna samhället och förstärka kyrkomiljön.

Boda Glasbruk

- 1 Ombyggnad Storgatan för att definiera centrum och dämpa hastigheten genom samhället.
- 2 Campingen och badplatsen utvecklas för att göras mer attraktiva för såväl invånare som turister.

3 Välkomstskylt för att visa vart besökare kommit och för att definiera att samhället börjar.

4 Ån breddas för att stärka ett vackert intryck längs infarten.

5 Ny detaljplan, ska tas fram för Boda Glasbruks centrum för att bli mer ändamålsenlig för nuvarande verksamheter.

6 Naturlekplats för såväl invånare som turister skapas i samhället.

Lindås

1 Sjö/Dagvattenhantering, bostäder & hästgårdar skapar möjligheter till attraktiva boenden och en bättre dagvattenhantering.

2 Bostäder längs ån skapar attraktiva tomter i ett bra läge.

3 Terminal innebär omlastningsmöjligheter vid östra industriområdet vid utveckling av logistik.

4 Handelsplatser och utvidgning industri visar läget för industrietablering där vägarna som passerar Lindås och Emmaboda möts.

5 Kommunikation Emmaboda-Lindås ger fler möjligheter att ta sig mellan Emmaboda och Lindås utan bil.

6 Nya hustomter i ett mycket bra läge i Rasslebygd.

7 Badplats ger badmöjligheter på gång- och cykelavstånd från samhällena. Bad ökar också områdets attraktivitet.

8 Dagvattenhantering syftar till att förbättra hanteringen av dagvatten från Emmaboda.

Emmaboda

1 Centrum och norra järnvägsområdet syftar till att skapa ett trafiksäkert centrum och funktionellt järnvägsområde som samtidigt ger ett gott intryck av samhället.

2 Punkthus gamla taxitorget innebär att den centrala tomten förskönas och används på ett bättre sätt.

3 Ny järnvägspassage ökar säkerheten på stationsområdet.

4 Tunneln görs kortare innebär att tunneln görs mer inbjudande för ökad trygghetskänsla hos alla användarna.

5 Nya bostäder skapar en attraktiv bostadsmiljö för pendlare och en tilltalande omgivning på södra sidan järnvägen.

6 Silos ges ett spännande uttryck och hjälper samhället att göra ett mer intressant intryck.

7 Södra järnvägsområdet ges parkmiljö och bostäder med bra pendlingsmöjligheter.

8 Bostäder Ersjön visar på en förädling av området vid sjön med vackra boendemiljöer.

9 Bostäder vid bäcken ger attraktiva tomter nära idrottsanläggningar, skolor och centrum.

10 Parkmiljö och nya bostäder längs Bjurbäcken ger tillgängliga bostäder med attraktivt centralt läge i anslutning till service.

11 Trygghetsboende skapas i anslutning till det befintliga servicehuset Bjurbäcksgården.

12 Onödigt breda gator utnyttjas till rekreativområden.

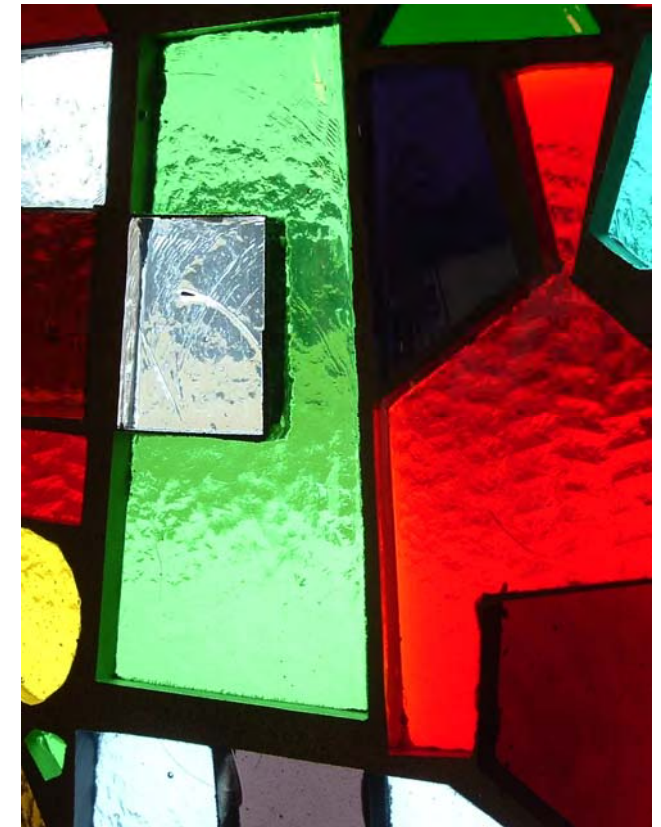
13 Norra Rasslebygd görs mer attraktivt när tomma gator öppnas för rekreation.

14 Terminal skapar omlastningsmöjligheter i den västra delen av Emmaboda för att utveckla logistikmöjligheterna.

15 Minska barriäreffekten av väg 120 skapar en säkrare trafikmiljö både inom och mellan Emmaboda och Lindås.

16 Förädla markområdet bidrar till att skapa ett estetiskt tilltalande intryck av samhället.

17 Festivalområde markeras för att stärka en fortsatt användning av platsen.



KONSEKVENSER

Enligt plan- och bygglagen ska konsekvenserna av en översiktsplan vara lätta att utläsa. En bra konsekvensbeskrivning underlättar för myndigheter och kommuninvånare att förstå innebörden av planen. Kommunen bör beskriva sociala och ekonomiska perspektiv liksom miljö-, hälso- och hushållningsaspekter i konsekvensbeskrivningen.

Miljöbalken kräver att en miljöbedömning görs av översiktsplaner i syfte att miljöaspekter tidigt ska finnas med i planeringen för att främja en hållbar utveckling.

Både plan- och bygglagens konsekvensbeskrivning och miljöbalkens MKB (Miljökonsekvensbeskrivning) ska innehålla miljöaspekter. För att undvika upprepningar och otydlighet i översiktsplanen väljer Emmaboda kommun att sammanfoga de bägge delarna. På detta sätt samlas alla konsekvenser på ett ställe vilket ökar tydligheten i översiktsplanen. Begreppet översiktsplan används i detta kapitel med betydelsen av *hela den aktuella handlingen* som består av de två delarna Översiktsplan 2012 och Idékatalog 2012.

Avgränsning

Avgränsningen fokuserar på de miljöområden som bedömts relevanta i detta skede. Då översiktsplanen är översiktlig har bedömningen inriktat sig på att identifiera potentiella konflikter med de stude-

rade aspekterna. De slutgiltiga konsekvenserna är helt beroende av vilka delar av översiktsplanens förslag som genomförs och hur de genomförs.

Nollalternativ

Ett så kallat nollalternativ redogör för verkningarna om man inte satsar på de förslag som redovisas i översiktsplanen.

Konsekvensen blir att ingen ny bebyggelse kommer till. Genom den utglesning som sker kommer kommunen inte alls att kunna motverka befolkningsminskningen.

Förutsättningarna att flytta transportbehov till järnväg minskar i nollalternativet, likaså möjligheten att öka det miljövänliga kollektivresandet med pendeltåg som stannar i Emmaboda och Vissefjärda. Satsningen med tågstopp i Vissefjärda blir inte kompletterad med attraktiva boenden och förutsättningarna att öka invånarantalet och luftföroreningarna blir sämre.

Vid nollalternativet kan problemen med trafiken genom tätorterna öka i samma takt som trafikmängderna ökar. Trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna, där en stor andel är barn och ungdomar, förbättras inte om det inte görs förbättringar såsom gång- och cykelvägar och bättre passager med fartdämpande åtgärder.

Genom att inte satsa på ett förbättrat omhändertagande av dagvatten från samhällena kan det uppstå svårigheter på längre sikt. Klimatförändringar med ökade nederbörds mängder riskerar att orsaka mer problem med översvämningar och förorenat vatten i framtiden.



FÖRÄNDRINGAR AV BEBYGGELSE, INFRASTRUKTUR OCH GRÖNSTRUKTUR

Bebyggelse

Den föreslagna bebyggelseutvecklingen innebär främst förtätning av tätorterna. I planen finns utrymme för olika boendetyper med olika omgivningar. Genom koncentrationen till befintliga tätorter prioriterar kommunen utbyggnad i framtida goda kollektivtrafiklägen. Trots detta finns risk att den tillkommande bebyggelsen leder till ökande biltrafik. För att motverka den nuvarande trenden med ökande trafik är det viktigt att kollektivtrafikförsörjningen utgör ett mer attraktivt alternativ än bilen.

För samhällsekonomi är det positivt att ny bebyggelse tillkommer i tätorterna eftersom det innebär fördelar när infrastruktur, samhällsservice som vatten- och avloppsnät, skolskjutsar och energiförsörjning effektiviseras.

Idag bor omkring 28 procent av kommunens befolkning utanför tätorterna. Med översiktsplanen vill kommunen betona vikten av att hela kommunen har goda förutsättningar för att växa och vara levande. Flera av kommunens mest attraktiva boplatser finns just på landsbygden. De platserna kan som översiktsplanen visar utvecklas för att göras än mer tilltalande och samtidigt stärka landsbygden.

Det finns möjliga lokaliseringar för hästgårdar i översiktsplanen. Vid lokaliseringsprövning för lov ska helhetliga utredningar och bedömningar göras för varje enskild plats. Målet är att så långt som möjligt tillgodose behov för både djurhållningen och deras grannar.

I översiktsplanen finns förslag som innebär att ny bebyggelse lokaliseras relativt nära järnvägen och knutpunkt för kollektivtrafiken. Det ger fördelaktiga lägen för pendling med korta avstånd till tåg- och busstation. När bostäder planeras nära en järnväg ska alltid skyddsavstånd tillgodoses. Bullerproblemen motverkas med modern byggteknik och planering. De riktvärden som finns med nivåer och avstånd för buller och säkerhet ska alltid respekteras i nybyggnationsprocessen.

Det är också önskvärt att minska barriäreffekterna av väg 120 och järnvägen genom Emmaboda samhälle. Idag uppstår säkerhetsrisker för framförallt de oskyddade trafikanterna. Hastighetsdämpande åtgärder och säkrare passager kan komma ifråga för att åstadkomma detta.

Föreslagen bebyggelse i Klättorp ingår i ett riksintrasse för kulturmiljövården. Ny bebyggelse bör anpassas så att utbyggnaden inte på ett negativt sätt påverkar kulturmiljövårderna. Efter en första lämplighetsprövning ska kommunen i dessa fall

alltid ha ett remissförfarande med länsstyrelsen innan positivt besked meddelas.

Det främsta syftet för Emmaboda kommun är att skapa en god livsmiljö för invånarna. De förslag i översiktsplanen som inriktar sig tydligt på detta är planering för att stärka centrummiljöer. Dessa ska fungera som platser där människor med olika behov kan mötas. Även det estetiska intrycket av centrumplatser förstärks vilket bidrar till ökad trivsel och trygghet. Trafiksäkerhetsfrågan för oskyddade trafikanter är viktig när man har ambitionen att skapa ett tillgängligt centrum för alla. Eventuella föroreningar i exempelvis centralt belägna bruksmiljöer tas omhand på ett riktigt sätt i såväl planförfarande som i den fysiska hanteringen. Inga förorenade områden ska påverka människors hälsa och säkerhet negativt.

Emmaboda kommun är positiv till företagsetableringar för att stärka näringslivet lokalt och regionalt. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt vid företagsetableringar av olika slag i kommunen finns ett flertal lämpliga platser för främst industri, men även handel, med i översiktsplanen. Lokaliseringen fokuserar främst på var större trafikleder möts med tillräckligt avstånd till bostadsbebyggelse. Detta för att inte leda eventuell tillkommande tung trafik genom tätorterna eller skapa olägenheter som till exempel buller.

Infrastruktur

En viktig del av Emmabodas framtida attraktionskraft ligger i läget med billiga bostäder och smidiga arbetspendlingsavstånd till flera orter i regionen. Det finns också många attraktiva arbetsplatser inom kommunen dit människor pendlar in. Pendlandet ställer krav på god kollektivtrafikförsörjning för att ge goda förutsättningar för kommunens fortsatta utveckling.

Översiktsplanen syftar till att minska biltrafiken och öka kollektivtrafikanvändandet. Resultatet blir då minskande luftförorenande utsläpp där kommunen påverkar klimatet i mindre utsträckning. Ett samlat resecentrum i Emmaboda ger bättre kollektiva kommunikationer. Perronger, olika sorters parkeringar och utbyggda cykelvägar i Vissefjärda ger ett framtida pendeltågstopp goda förutsättningar att bli attraktivt för användarna. Ökade pendlingsmöjligheter ger också positiva sociala effekter då det ger ungdomar större rörelsefrihet och sedan möjlighet att bo kvar i kommunen och samtidigt studera på högskola och universitet. Noderna i kollektivtrafiken bör utformas även med tanke på den sociala aspekten eftersom kollektivtrafiken bildar viktiga mötesplatser för många människor varje dag.

Som pekats på tidigare finns det en risk att biltrafiken ökar i orter som får ny bebyggelse. Att införa hastighetsdämpande åtgärder genom samhällena och se över trafiksituationen i hela Emmaboda centrum syftar främst till att skapa ökad säkerhet

och trygghet för gång- och cykeltrafikanter. De oskyddade trafikanterna ska få ta mer plats i samhällena. Förändringarna ska även göras med tanke på att skapa en estetiskt tilltalande miljö.

En bra rastplats skapar möjligheter för kommunen att visa upp sig för människor och ge dem en anledning att stanna till just här. Väg 25 är mycket trafikerad och skulle kunna användas till att få fler människor att besöka kommunen. Den lokalisering som pekas ut i Eriksmåla ligger inom vattenskyddsområde och lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas vid rastplatsen så att vattenkvaliteten säkras.

Rastplatsförslaget innebär också att det sammanlänkas med ett riksintresseområde för kulturmiljö i form av en marknadsplats med mera för att skapa mervärde. Eventuella ingrepp i riksintresseområdet kommer alltid ske i samråd med länsstyrelsen för att inte påverka kulturmiljövärdena negativt.

Översiktsplanen föreslår också att gång- och cykelvägnätet byggs ut med en förbättrad tillgänglighet. Utbyggnaden gynnar både cykelpendlings- och rekreationsmöjligheter för invånare i olika åldrar. Ett utbyggt säkert gång- och cykelvägnät i och mellan tätorterna förstärker möjligheterna att på ett säkert sätt använda sig av cykel för rekreation och som transportmedel. En utbyggnad betyder att barn och ungdomar får ökade möjligheter att på ett säkert sätt ta sig till fritidsaktiviteter och vänner. Miljövinster kommer av det minskade bilanvändandet, samhällsekonomiska och sociala vins-

ter av förbättrad folkhälsa, ökad tillgänglighet och rörlighet.

I kommunen finns idag många relativt smala vägar som belastas av tung trafik till sågverk och andra industrier. Översiktsplanen pekar ut de vägar som kommunen prioriterar i en upprustning för att möta dagens trafikbelastning och för att minska olycksriskerna.



Cykelparkering på stationsområdet i Emmaboda

Grönstruktur

Utanför tätorterna i Emmaboda kommun dominerar skogsbeklädd mark. Den stora andelen allemansrättsligt tillgänglig natur är en tillgång för kommunen. Överallt i kommunen är det möjligt att promenera eller cykla eller promenera till allemansrättsligt tillgänglig mark utanför tätorterna på kort tid. Utbyggnadstakten i samhällena är låg och översiktsplanen är inriktad på förtätning vilket ger goda förutsättningar att bibehålla invånarnas goda tillgång på allemansrättslig mark.

Det finns olika sorters grönstrukturer inom tätorterna i kommunen. En grönstruktur som är väl integrerad med ortens övriga strukturer kan bidra till attraktivitet, hållbar tillväxt och ökad välfärd. Översiktsplanen föreslår att vissa områden med grönstruktur förädlas för att skapa attraktiva miljöer för invånare. Genom att samordna grönstrukturarbetet med åtgärder för att motverka framtida översvämningar och vattenkvalitetshöjande åtgärder kan kostnadseffektiva lösningar genomföras. Det finns också förslag i översiktsplanen som tar förädlad grönstruktur i samhällena i anspråk för nybyggnation av attraktiva bostäder. Den allemansrättsliga passagen vid stranden och tillgången på förädlad grönstruktur i samhällena kommer vid nybyggnation också att tillgodoses eftersom dessa intressen går hand i hand med varandra. Nybyggnationen är inte lika attraktiv utan den förädlade grönstrukturen med gångstråk, bänkar och liknande runt vattenområden.



Grönstruktur vid
Er-sjön i Emmaboda

LIVSVILLKOREN I ÖVERSIKTSPLANEN

Det övergripande målet för den svenska folkhälso-politiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Folkhälsa handlar om allt från individens egna val och vanor till strukturella faktorer som yttre miljöer och demokratiska rättigheter i samhället. Det finns sammanlagt elva målområden som formulerats för arbetet med en förbättrad folkhälsa. De konsekvenser i översiktsplanen som särskilt har anknytning till några av folkhälsomålen redovisas här under respektive nationellt mål.

- *Delaktighet och inflytande i samhället* är en grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Brist på inflytande och möjligheter att påverka den egna livssituationen har ett starkt samband med hälsa.

Översiktsplanen poängterar vikten av att fritids-, idrotts- och rekreationsanläggningar ska vara tillgängliga för alla, oavsett ålder eller funktionshinder. Synsättet bör också genomsyra alla offentliga miljöer i kommunen.

- *Ekonomiska och sociala förutsättningar* i tillräcklig utsträckning är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Det finns ett samband mellan en god folkhälsa och ett samhälle präglad av ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor, jämställdehet och rättvisa.

Översiktsplanen rymmer olika typer av boenden med olika upplåtelseformer. Bibehållen variation i bostadsbeståndet gynnar mångfalden av invånare.

Kommunen verkar för ökad trygghet genom att analysera trygghetsfaktorer vid varje ny bebyggelse. Attraktiva mötesplatser i tätorterna som ska stimulera människor att träffas kan öka känslan av trygghet och tillhörighet i samhället. Att dessa platser är levande med handel, kontor, service och boende är viktigt för en god livsmiljö.

Kommunen ska arbeta aktivt med näringslivsutveckling. En utmaning för kommunen ligger i hur man ska bibehålla eller öka den service som finns i tätorterna idag. Trenden med den negativa befolkningsutvecklingen minskar också underlaget för service.

Ett ökat behov av vård och omsorg för äldre beskrivs i översiktsplanen. Där är även tillgänglighet och tydlighet i centrummiljöer viktigt att ta hänsyn till.

- *Barn och ungas uppväxtvillkor* under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. I folkhälsopropositionen bedömer regeringen att barn och unga är en av de viktigaste målgrupperna inom folkhälsoarbetet.

Översiktsplanens betonande av tillgänglighets- och tydlighetsfrågor i planeringen syftar till att även barnens perspektiv innefattas i dessa frågor. Förbättringar av gång- och cykelvägnet är ett ständigt pågående arbete. Kommunen har en hög ambition om att på de områden där kommunen kan påverka, erbjuda bra uppväxtvillkor för barn.

- *Miljöer och produkter* har stor betydelse för folkhälsan och utgör ett målområde. Målområdet omfattar vitt skilda typer av miljöer och exponeringssituationer. Det handlar om hela vår fysiska omgivning, till exempel utomhusluft, buller och närmiljön.

Översiktsplanen pekar ut ny industrimark. Beroende på tillräckligt avstånd till bostäder och vattenskyddsområden passar vissa av dem bättre för miljöstörande verksamheter än andra.

En förtätning av Emmaboda tätort utmed järnvägen innebär att stor hänsyn tas till bulleraspekten och andra skyddsfrågor. Husen placeras och utformas efter tillåtna skyddsavstånd till järnvägen och med smart konstruktion som minskar buller-effekterna för de boende.

Detaljplaneändringar i Boda Glasbruk innebär att förorenad mark först noga undersöks och analyseras. Eventuella ingrepp i marken i senare skeden innebär att mark saneras utifrån vad som fram-

kommit i den tidigare analysen. All misstänkt förorenad mark i Emmaboda kommun där ingrepp i marken planeras ska först undersökas och analyseras och sedan saneras.

Ett bra och funktionellt gång- och cykelnät ger också förbättrade livsvillkor för flera grupper som av olika anledningar inte kör bil. Föreslagen utbyggnad skapar möjlighet att uppnå en renare och säkrare omgivning för invånarna.

- *Fysisk aktivitet* som utövas regelbundet har en positiv inverkan på hälsa och välbefinnande samt har en sjukdomsförebyggande effekt. Målet innebär en strävan efter ökad fysisk aktivitet i anslutning till skola, arbete och på fritiden.

Översiktsplanen redovisar möjligheter att förbättra rekreativsmöjligheterna. Kommunen har gott om allmänrättslig tillgänglig mark. Valmöjligheterna till en aktiv fritid är redan en stor fördel för kommunen. De olika aktiviteter som erbjuds har en viktig social betydelse för invånarna utöver de fysiska hälsoeffekterna.

Förslag finns som innebär att gator stängs av och görs om till rekreativsytor som behöver hårdgjorda ytor.

Ett annat förslag är förbättrandet och utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet. Det innebär att fler kan öka sin fysiska aktivitet på ett säkert och

tillgängligt sätt. Fritids- och rekreativsmöjligheterna ska vara tillgängliga för alla.

Förslag som handlar om att tydliggöra i tätort syftar också till att möta en åldrande befolknings behov. Målet är att även äldre ska kunna röra sig på ett säkert och tryggt sätt för att uppmuntra till ökad fysisk aktivitet.



MILJÖMÅL

Dagens miljöproblem ska vara lösta till nästa generation. Därför har riksdagen antagit miljö kvalitetsmål. Av riksdagens miljö kvalitetsmål bedöms följande som särskilt relevanta för Emmaboda kommuns översiktsplan:

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

I Kalmar län ska detta klimatmål vara uppfyllt 2030 (jämfört med 2050 för landet som helhet). Översiktsplanen inriktar nybyggnation till förtätning av tätorter så att både möjligheterna till en förbättrad kollektivtrafikförsörjning och användandet ökar. För att minska biltrafiken är införandet av pendeltågsstopp en viktig fråga för kommunen. Tågtrafiken väntas också öka i regionen och kommer då eventuellt att kräva mer utrymme nära järnvägar. Därför måste alltid en analys först göras av framtida behov för tågtrafiken. Med bättre gång- och cykelvägar minskar också utsläpp från trafik.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Översiktsplanen inriktar sig på att öka användande av kollektivtrafik och att bättre samordna bytesmöjligheter mellan de olika trafikslagen vilket leder till minskade utsläpp till luften.

Rekommenderade avstånd mellan bostäder och verksamheter, med utsläpp som kan påverka människor negativt, ska också användas.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

Översiktsplanen vill underlätta användandet av kollektivtrafik och få fler att gå och cykla för att minska avgasutsläpp från trafik. Genom minskade utsläpp till luften minskar också effekten av försurad nederbörd.

Det finns förslag på nya handels- och industriplatser i översiktsplanen vilka kan leda till ökade transportutsläpp. Platserna är då placerade så att de nästan enbart använder redan etablerade större trafikleder för att effektivisera logistiken och då

minimera utsläppen från transporterna så långt som är möjligt.

Kalkning av sjöar, för att neutralisera pH-värdet, utförs enligt program.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Gifrfri miljö

Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa och den biologiska mångfalden.

Översiktsplanen redovisar kommunens syn på hur misstänkt förorenad mark ska hanteras. I kommunen finns förorenad mark från nedlagda deponier och gamla industrimiljöer.

Förslaget som gäller en ombyggnad av Storgatan i Boda Glasbruk innebär att förorenad mark undersöks och saneras före ombyggnaden kan starta.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.



Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

Översiktsplanen pekar på vikten av att det i bostadsområden också finns tillgång till skugga utomhus.

Säkerhetsavstånd till elektromagnetiska fält runt högspänningsledningar ska också användas.

Radonhalten i inomhusmiljöer ska inte innebära några risker för människors hälsa.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, på biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Översiktsplanen pekar ut lämpliga platser för fördröjningsdammar. I dammsystemet kan dagvattenföroreningar som till exempel fosfor, kväve och suspenderat material avskiljas och på så sätt bidra till att minska övergödningen.

Behovet av att en VA-plan, som syftar till att minska belastningen på miljön från till exempel enskilda avlopp, tas fram finns också med i översiktsplanen.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöarnas och vattendragens biologiska mångfald, vattenhushållande och ekologiska funktion samt deras kulturmiljövärden ska bevaras samtidigt som förutsättningarna för friluftsliv ska värnas.

Översiktsplanen pekar ut förädling av naturområden nära vattendrag för att möjliggöra rekreation och miljöförbättrande åtgärder. Fördröjningsdammar har till syfte att dels fördröja dagvatten och rena det från föroreningar men dels också en positiv effekt på omgivningar som får tilltalande vattenspeglar. Markavvattning, utfyllnad, utdikning och broar kräver prövning enligt miljöbalken. Även vattenspeglar kräver tillstånd.

Pågående klimatförändringar kommer att medföra högre flöden och extremare torrperioder. Vattendrag och sjöar behöver därför utrymme att kunna svämma över. För utpekad strandnära bebyggelse i översiktsplanen innebär det en viktig aspekt vid planläggning med tillräckligt avstånd mellan bebyggelse och strandlinje. Räddningstjänstförbundet Emmaboda – Torsås har gjort en översvämningsskartering för Lyckebyån. Det materialet ska användas i arbetet med ånåra exploateringar.

Översiktsplanen är positiv till utbyggnad av vattenkraft. En utbyggnad kommer dock inte ske på bekostnad av att möjligheterna för uttag av dricksvatten ur Lyckebyån på något sätt försämras. Stor miljö- och naturhänsyn behöver visas med eventuella inventeringar i aktuella utredningar. De kul-

turmiljövärden som finns längs ån är värdefulla och ska så långt som möjligt skyddas mot förvanskning i samband med utbyggnad av vattenkraft och nybyggnation. Vattenkraftverk kräver tillstånd enligt miljöbalken.

Att natur- och miljöskyddet behöver bli mycket bättre tas också upp i översiktsplanen.

Översiktsplanen bedöms totalt sett som positiv för miljömålet.



Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Översiktsplanen tar upp vikten av att skydda vattentäkter med upprättande av vattenskyddsområden. Arbete med att skapa ett vattenskyddsområde för Lyckebyån pågår.

En karta i översiktsplanen visar rekommenderade vägar för transport av farligt gods. Flera av dessa passerar genom eller intill vattentäkter och identifierar svaga punkter i kommunens vattenförsörjning.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska behållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Översiktsplanen värnar om värdefulla våtmarker i sin fysiska planering genom att i sitt arbete utgå från Länsstyrelsen Kalmar Läns Naturvårdsprogram där viktiga våtmarker finns identifierade.

Översiktsplanen bedöms totalt sett som positiv för miljömålet.



Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Översiktsplanen pekar på vikten av att värna om skogsnäringen som har stor betydelse för kommunen, det finns mycket till exempel mycket skog och flera sågverk. Av översiktsplanen framgår också att den biologiska mångfalden, kulturmiljövärden och sociala värden värnas i planeringen. Naturskyddet och miljöhänsynen ska också förbättras.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska

skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Översiktsplanen visar att andelen öppet odlingslandskap är liten i kommunen. De öppna områdena är ändå en viktig karaktäristisk del av kommunens attraktionskraft. Eftersom det i stort sett inte är möjligt att reglera bebyggelse utanför samlad bebyggelse är det viktigt att sprida information om kommunens program för Kulturminnen och Länsstyrelsen Kalmar Läns Naturvårdsprogram för att kultur- och miljövärdena ska bevaras till efterkommande generationer. Lov- och anmälningspliktiga ärenden på landsbygden ska också prövas med hänsyn till kulturmiljövärdena.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas.

Översiktsplanen tar upp vikten av att kommunen vänder den negativa befolkningsutvecklingen. För att uppnå den målsättningen föreslås att ny bebyggelse koncentreras till tätort med goda kollektivtrafik- och pendlingsförutsättningar. Biltrafiken kan med detta också minska. Mötesplatser ska förstärkas i centrum för företagande, handel, resande, boende och möten mellan människor.

Ett ökat invånarantal i kommunen skapar också bättre förutsättningar för en levande landsbygd eftersom underlaget för service på fler ställen ökar. Tillgänglighet till olika former av samhällservice är viktigt för en god bebyggd miljö.

De förslag som berör riksintressen för kulturmiljö har inte till syfte att förvanska områdenas kulturella, arkitektoniska eller historiska arv. Bebyggelse och områden kan både bevaras, användas och utvecklas. I både Eriksmåla och Klättorp är tanken att området istället ska bli en tillgång för samhället och kommunen. Riksintresset i Eriksmåla ska levandegöras och bli mer intressant. I Klättorp planeras ny bebyggelse i den mycket attraktiva miljön som ska utformas och placeras med stor hänsyn till alla de värden som finns i området.

Andra kulturmiljöer som berörs är kyrkomiljön i Algutsboda och glasbruksmiljöerna i Boda Glasbruk, Johansfors och Åfors. Skyddet för dessa miljöer behöver stärkas för att inte värdena helt ska försvinna.

Översiktsplanen innehåller flera förslag vars syfte är att höja säkerheten för oskyddade trafikanter i bebyggelsemiljöer. Hastighetsdämpande åtgärder och tydlighet i den omgivande miljön skapar ökad trygghet för de boende och alla andra som rör sig på en plats. Väg 120 utgör en barriär i Emmaboda tätort och effekten av detta bör minskas som ett led i att nå målet.

Hårdgjorda ytor på breda gator intill bostadsbebyggelse föreslås till rekreation och aktiviteter som behöver sådant underlag. Förslaget förbättrar omgivningen och ökar trivseln runt den bebyggda miljön. Miljöer där fler människor rör sig ute uppfattas vanligtvis som tryggare. Stängningen av gator ska inte avsevärt försvåra framkomligheten till befintlig bebyggelse.

Vid nybyggnation ska gällande bullernivåer respekteras.

Kommunen ska främja byggandet av passivhus som minskar förbrukningen av el.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.



Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

På flera ställen i översiktsplanen tas vikten av att bevara skyddade områden och att visa stor miljöhänsyn upp. Vid planläggning av LIS-områden pekas till exempel på behovet av att inventeringar görs för att få ett så väl uppdaterat underlag som möjligt att utgå ifrån.

Skogen spelar en stor roll för den biologiska mångfalden och översiktsplanen redogör för hotet som skogsbruksåtgärder kan utgöra. Natur- och miljöhänsynen ska öka.

Emmaboda kommun håller också på att uppdatera de dokument som gäller kulturmiljövård för att dessa på ett bättre sätt ska kunna användas i planeringssituationer i den fysiska miljön.

Översiktsplanen bidrar till uppfyllelse av målet.

MILJÖKVALITETSNORMER (MKN)

Utgångspunkten för miljö kvalitetsnormerna är kunskaper om vad människan och naturen tål. Normerna kan även ses som styrmedel för att på sikt nå miljö kvalitetsmålen. De flesta av miljö kvalitetsnormerna baseras på krav i olika direktiv inom EU. Emmaboda kommun omfattas inte av miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Buller

Järnvägstrafiken förväntas öka i framtiden och därmed också bullret. I Idékatalogen pekas områden för bostäder ut intill järnvägen där förutsättningarna för att hålla bullret inom gällande gränsvärden särskilt ska belysas i detaljplaneringen. Emmaboda kommun ska verka för att begränsa och åtgärda problem med buller så att gällande riktvärden inte överskrids.

De förändringar som beskrivs i Översiktsplan 2012 och Idékatalog 2012 bedöms, med riktigt vidtagna skyddsåtgärder, inte medföra att MKN för buller överskrids.

Luft

De förändringar som beskrivs i Översiktsplan 2012 och Idékatalog 2012 bedöms inte medföra att MKN för luft överskrids. Luftföroreningar ska dock beaktas vid planläggning. Väl tilltagna skyddsavstånd för bostäder mot industrier och vägar är väsentligt och ska alltid användas vid nybyggnationer.

Genom den pågående utbyggnaden av fjärrvärmenätet och användning av biobränslen i Emmaboda kommuns fjärrvärmeverk bör utsläppen av hälso- och miljöskadliga föroreningar och klimatpåverkande ämnen kunna minskas. Vid planering av bostäder och verksamheter i större skala ska kommunen uppmantra anslutning till fjärrvärmenätet eller användning av annan förnyelsebar energikälla som sol-, berg-, vatten- eller jordvärme.

Även planering av gång- och cykelvägar i och mellan tätorterna understödjer förbättrandet av miljö kvalitetsnormerna på lång sikt.

Vatten

Miljö kvalitetsnormer för ytvatten, grundvatten och skyddade områden syftar till att tillståndet i våra vatten inte ska försämrats och att alla vatten ska uppnå en bestämd kvalitet.

I översiktsplanen står att kommunen aktivt ska verka för att vatten i kommunen håller god ekologisk och kemisk status. Kommunen sköter kalkning av sjöar och vattendrag efter noggranna beräkningar. Det pågår också arbete med att inventera enskilda avlopp i kommunen för att kunna ställa krav på förbättrad kvalitet och därmed minska övergödningen.

Sammantaget så bedöms inte de förändringar som beskrivs i Översiktsplan 2012 och Idékatalog 2012, med riktigt vidtagna skyddsåtgärder, medföra att MKN för vatten överskrids.

På följande sidor redogörs för MKN för respektive avrinningsområde som berör Emmaboda kommun.



- *MKN Hagbyåns avrinningsområde*

Ytvattenförekomsterna som finns i Emmaboda kommun bedöms ha måttlig ekologisk status. Det finns risk för att ekologisk status inte uppnås till 2015. Den nuvarande och framtida bedömda otillfredsställande statusen beror främst på försurning (vattenförekomsterna ingår i målområde för kalkning i Kalmar län).

Den kemiska statusen bedöms som god med undantag för Örsjöån: Jansabäcken – källan som också bedöms med risk för att den kemiska statusen inte nås till 2015. Den nuvarande och framtida bedömda icke uppnådda goda kemiska statusen beror på otillåtna halter av kadmium i sedimenten.

Sämlre än god status i avrinningsområdet beror även på övergödning och vandringshinder.

I översiktsplanen: De åtgärder som pekas ut i Boda Glasbruk ska ske med stor hänsyn och vattenkvalitén i Hagbyåns avrinningsområde ska inte försämlras. Förorenad mark ska noga undersökas och analyseras med tanke på risk för läckage till vatten i avrinningsområdet innan eventuella åtgärder sätts in.

- *MKN Nättrabyåns avrinningsområde*

Ytvattenförekomsterna som finns i Emmaboda kommun bedöms har god ekologisk och kemisk status. Det finns risk för att den ekologiska statusen inte uppnås till 2015. Den framtida bedömda otillfredsställande statusen beror främst på försur-

ning (vattenförekomsterna ingår i målområden för kalkning).

I översiktsplanen: Planen förslår ingen förändrad markanvändning i anslutning till avrinningsområdet och bedöms därmed inte påverka området.

- *MKN Halltorpsåns avrinningsområde*

Ytvattenförekomsterna som finns i Emmaboda kommun bedöms har måttlig ekologisk och god kemisk status. Det finns risk för att den ekologiska statusen inte uppnås till 2015. Den framtida bedömda otillfredsställande statusen beror främst på försurning (vattenförekomsterna ingår i målområden för kalkning).

I översiktsplanen: Planen redovisar ingen förändrad markanvändning av området och bedöms därmed inte påverka vattenkvalitén.

- *MKN Ronnebyåns avrinningsområde*

Ytvattenförekomsterna som finns i Emmaboda kommun bedöms har god ekologisk och kemisk status. Det finns risk för att den ekologiska statusen inte uppnås till 2015. Den framtida bedömda otillfredsställande statusen beror främst på försurning (vattenförekomsterna ingår i målområden för kalkning).

I översiktsplanen: Planen visar att det finns ett riksin-tresse för vindkraft inom området och att Läen är ett vattenskyddsområde. Vid förändrad markan-

vändning i anslutning till avrinningsområdet ska stor hänsyn tas till vattenförhållandena.

- *MKN Bruatorpsåns-/ Ljungbyåns avrinningsområde*

Översiktsplanen bedöms inte påverka områdena negativt då kommunen endast i mycket liten omfattning berörs av dessa utanför föreslagen förändrad markanvändning.



- MKN Lyckebyåns avrinningsområde

Ytvattenförekomsterna som finns i Emmaboda kommun bedöms i stort ha god eller måttlig ekologisk status. Lyckebyån och Linneforsån mellan Löften och Törn bedöms däremot ha otillfredsställande ekologisk status. Det finns risk i ytvattenförekomsterna att den ekologiska statusen inte uppnås till 2015. Den nuvarande och framtida bedömda otillfredsställande ekologiska statusen beror dels på försurning (vattenförekomsterna ingår i målområde för kalkning i Kalmar län).

Den kemiska statusen bedöms som god i sjöarna och vattendragen förutom i Lyckebyån norrut från Lindås. Det finns risk för att den kemiska statusen inte nås till 2015 i Lyckebyån norrut från Brinkabo och i grundvattenmagasinen i Vissefjärda och i Lindås. För Lyckebyån beror den nuvarande och framtida bedömda icke uppnådda goda kemiska statusen på otillåtna bly- och kadmiumvärden i sediment. För Vissefjärdamagasinet finns risk för att kemisk god status inte uppnås på grund av halten ammonium. För Lindåsmagasinet finns risk för att kemisk god status inte uppnås på grund av halten klorid.

I åns huvudfåra beror sämre än god status främst på vandringshinder och morfologi, samt för höga närsaltnivåer.

Grundvattenförekomsterna bedöms ha god kvantitativ status.

I översiktsplanen: Lyckebyåns avrinningsområde täcker 60 procent av kommunens totala yta. Därför prioriteras inflytande över avrinningsområdet av kommunen. Kommunen representeras i Lyckebyåns Vattenförbund som sedan lång tid utför samordnad och väl fungerande recipientkontroll i ån. Kommunen representeras också i Vattenrådet som bildats för avrinningsområdena Lyckebyån, Silletorpsån, Nättrabyån och vattendragen öster om Lyckebyån.

Översiktsplanen föreslår utbyggnad av bostäder vid både Lindås och Vissefjärda grundvattenmagasin. Vid fortsatt planering av tillkommande bebyggelse, där och på andra platser, ska det säkerställas att inte grundvattnet belastas med ytterligare föroreningar. Avloppslösningar anpassas efter detta och anslutningar till det kommunala va-nätet kan bli aktuella.

Vattenkraftsproduktionsintresset ska utredas mycket noga för att inte ha negativ påverkan på miljöintressen i anslutning till, eller i vattenmiljön.

Ett vattenskyddsområde ska skapas för Lyckebyån för att säkra tillgången på vatten av god kvalitet. Vattenskyddsområdet kommer att beröra förslag i översiktsplanen i Åfors, Broakulla, Lindås och Vissefjärda.



FÖRORENADE OMRÅDEN

Förorenade områden i Emmaboda kommun

Denna fråga har bedömts som viktig att lyfta i konsekvensbeskrivningen eftersom effekten på omgivningen kan vara betydande.

Det är mycket viktigt att det skaffas mer kunskap om de drygt 200 objekten med misstänkt förorenad mark i Emmaboda kommun. Arbetet med att minska risker för miljön och människors hälsa pågår ständigt.

Förorenad mark i glasbruksmiljöer är ett problem som ännu inte nått en bra lösning. Det krävs stora ekonomiska resurser för att undersöka och sanera markområden och byggnader. Eftersom det idag inte finns tillräckliga medel för att undersöka och sanera områdena blir det i stället risk för en avtagande samhällsutveckling. Det fordras statliga medel för att komma tillrätta med och sanera de föroreningar som finns, främst från historiska verksamheter, till exempel vid nedlagda glasbruk. Emmaboda kommun arbetar mycket medvetet och angeläget för att skapa bättre förutsättningar för miljön och näringslivsutvecklingen. Arbetet sker både kommun- och länsöverskridande.

Hantering av förorenade områden

Det finns identifierade och i vissa fall inventerade förorenade områden i eller i närheten av vissa av förslagen i översiktsplanen. Kommunen beaktar resultaten från identifierings- och inventeringsarbetet i sin fysiska planering för att skapa en god och hälsosam livsmiljö som inte är utsatt för risker från förorenade områden.

Innan en detaljplan antas för ett förorenat område ska undersökningar och bedömningar för att ta reda på eventuella behov av sanering vara gjorda. Eventuella skyddsavstånd till miljöfarlig verksamhet bör anges i detaljplaner. Innan lov ges ska ett förorenat område också vara sanerat. När förorenade områden hanteras på detta sätt minskar risken att miljö- och hälsofarliga ämnen sprids. Vid lovgivning och anmälan visas också hänsyn till resultat från det identifierings- och inventeringsarbete som pågår.

Beteckningar	
●	Riskklass 1
●	Riskklass 2
○	Ej klassat
— — —	Järnväg
—	Större väg
—	Väg
■	Sjöar
■	Tätort

